

sense simpatia ciutadana i obrera, sense objecte conegut, sense finalitat confessable.

Ja n'hi ha prou!

Els tònbers faistes ja n'han fet prou de malifetes a la classe treballadora. Han anihilat l'organització que li plegà en hores d'entusiasme constructiu. Han arruïnat en aventures fosques, les caïnes sindicals. Han sacrificat centenars d'innocents i d'ingenus. Han contrabandejat -- amb ideals caríssims i enforçat la reacció. Han col·laborat amb els conspiradors monàrquics, aristòcrates, capellans trabucaires i negociants tipus March. I ja és hora de posar punt final.

I d'exigir responsabilitats.

I de saber qui, QUI sosté Solidaridad Obrera, dirigida -- per un ex-regent, ex-president de la Guaiana francesa -- (atracament i assassinat), inclinat després de sis anys de "bany" i de descobrir-se "casualment" un cople d'un grup que volia fugir. No són els obrers, que no cotitzen. No són els sindicats, enllaurits. No són les subscripcions voluntàries, que en total no omplien el déficit d'una -- setmana. No són els atracadors professionals i "ideològics", en plena decadència. Qui? QUI?

Ham tocat ja el fons més fons i més tènol del tènol -- món faista, del llet puent i de les ànimes integrals -- mercenàries.

¡No hi veieu l'ombra del Dertó!

FRANZISKA ALBERTY

"La Setmana Política." Justícia Social, nº 50, 11 de Juny del 1933.

La Constitució de Weimar és una ombra. Hindenburg, primer; Brüning, després; Papen, ara, han anat trossejant-la i així, esmicelada, la lliuraran a Hitler, l'histrió narcolòtic i assalariat del gran capitalisme. ¿Vivim les agraïdes balles de la socialdemocràcia? Molts, confonent desig -- amb realitat, ho proclamen. Però, en veritat, vivim l'agonia del capitalisme i de la violència sistemàtica, baladrera, sovint irresponsable i policial del comunisme.

Dues conclusions màximes, gens difícils de demostrar.

Trodicar sistemàticament la violència i la dictadura, -- quan l'aparell coercitiu, jurídic i econòmic resta gairebé intacte en mans del capitalisme, condueix, fatalment, a la violència burgesa. Exemple: Hongria. Exemple: Itàlia. Exemples en plena gestació: Espanya, Alemanya. És per el joc de la burgesia més reaccionària, i és llançar en braços de les forces de menys reaccionària, a l'hora -- del perill o de l'angoixa suprema, les fraccions més comprensives o cordials de la pròpia burgesia i, especialment, a la sempre esporuguida classe mitja.

El capitalisme, víctima de les seves profundes contradiccions, no veu sortida lògica a la crisi. I, avui, no té altre daler que persistir, altre egoisme que el de viure. Viure com sigui, costi el que costi, i encara que hagi d'ésser davant una humanitat famolenta i envilida. Abans en hores de crisi, no havent arribat a la maduresa política i econòmica del proletariats, la burgesia se'n sortia -- fent jugar el temps, la policia i l'aparell imponent de la seva democràcia. Ara, la burgesia comprèn que la crisi no és cosa lleugera ni passatgera; que la crisi del règim, de la civilització per ella creada i ja insuficient, és superada, òmicament, socialment, políticament, econòmicament. Pressent que la crisi pot ésser dominada i portar -- metre el lliure desenvolupament de les forces proletàries i de l'esperança nou que dinamitza la democràcia nostra. Però, no intuïa, sinó que sap que aquest lliure joc de la democràcia ha de finir amb ella mateixa, per el seu vaivé civilització. I es redreça i es revolta i vol defugir el seu destí, i, volent-ho, organitza el feixisme, subvertint primer els pesantaders professionals de la democràcia i, si s'ha de dir, als professionals d'una revolució -- epilògica.

Democràcia i capitalisme vanen mútuo pleure. En els -- inítics, el capitalisme va predicar democràcia contra el --

poder de les castres, de l'aristocràcia, de la clerecia, de la milícia, dels reis absoluts. Amb la sang del proletariats sense consciència de classe, va conquerir i monopolitzar el poder polític, i en l'exercici més o menys democràtic del mateix, va anar muntant, peça a peça, l'aparell jurídic que donà estat de dret a les seves turpituds i als seus privilegis. Però, per la llei rectilínia de l'evolució, la burgesia va forjar, allhora que l'instrument de pre-domini, el de la seva mort. Nasqué Marx, s'estructurà el socialisme internacional, madurà la consciència revolucionària de classe del proletariat, es transformà en fruites joioses i enormement revolucionàries (sindicats, cooperatives, partits polítics), i la lluita política s'anà polaritzant, i en els parlaments del món la veu clara i potent dels treballadors, responent a l'acció directa dels sindicats i a l'aprenentatge fecund de la nova economia en les cooperatives de consum, de producció i de crèdit, ofegà la veu abans omnipotent veu burgesa. I aquesta es baté en retirada. S'endinsà en la política conservadora de les concessions, del reconeixement dels drets elementals no ja del ciutadà, sinó del productor. Fins arribar a la màxima tensió que vivim, a l'hora de les concessions definitives, en què la democràcia capitalista és superada per la democràcia socialista.

I és el feixisme!

Res no ha d'esperar el capitalisme de la democràcia. La pràctica democràtica suposa, per ell, la destrucció dels últims privilegis i, tal volta, el càstig de feixugues, de criminals turpituds. Morí, doncs, la democràcia! Morí doncs, de la crisi del parlamentarisme. Excel·lím, doncs, les virtuts del poder personal!...

Vet ací el que veiem en la cursa feixista del capitalisme alemany, del capitalisme internacional. És el malfregat que s'aferra a qualsevol cosa, en lluita mortal contra l'anímalament.

Visca, doncs, la democràcia!, oposem nosaltres.

Ara més que mai, perquè és ja la nostra democràcia, la democràcia socialista, proletària!

DIENES 100 PER 100

"La Setmana Política" Justícia Social, nº 30, 13 de Juny - del 1932.

Es possible que algú hagi titllat d'apassionats i d'injustos els nostres comentaris a l'acció clandestina, irresponsable, criminal del faisme director de la C.N.T. Especialment, el darrer, que en certs ambients aixecà onades d'indignació i d'amenaças.

Però, no hem exagerat, no hem estat injustos.

La veu honrada de Vallina, l'anarquista idealista andalús, ho demostra a bastament.

Tots recordem el crit d'alarma i d'indignació que llançà Vallina en denunciar el ja liquidat "moviment revolucionari" andalús.

Dies després vingué l'acusació tremenda, concreta. Hous - ací les pròpies paraules de Vallina:

Primer: "¡Mil voces estúpidas y miserables las que al mismo tiempo que los entregaban las bombas (a los pagos andaluces) elaboraban una lista para las autoridades!"

Després, i replicant a un "desmentiment" de la C.N.T.: "El secretario Zimmermann, y Mendicilla, llevaron premeditadamente al fracaso a la organización. Cuando todo estaba preparado, se pusieron de acuerdo con el gobernador, cursando órdenes telegráficas para que suspendieran el movimiento en algunos pueblos y lo adelantaran en otros, y así sobrevinieron la confusión y el desastre. La lista de explosivos fué entregada al gobernador, el cual sabía perfectamente el número de bombas que había en cada pueblo... Mendicilla, en el pleno celebrado por la Confederación Nacional del Trabajo de Andalucía en Sevilla, anunció la construcción de bombas y explicó cómo podían obtenerse por tres y seis pesetas. La víspera de los acontecimientos fué a visitar al traidor Zimmermann... y delante de muchas personas de la población lo acusó violentamente de traidor por la disposición que imprimía a la Confederación... Efectivamente, hay agentes provocadores cuya misión es lanzar a los obreros a la calle para que tire al blanco la fuerza pública."

Ja n'hi ha prou amb el que hem reproduït.

Ara, dels faistes 100 per 100 qui encara monopolitzen la C.N.T., qui són idealistes purs, qui idealistes ingenus, qui vulgars atacadors, qui conciliants policials?

Cal alliberar els treballadors d'un món en el qual no hi ha manera de separar el guai del treball.

L'ESTATUT I ELS LERROUXISMES

"La Setmana Política" Justícia Social, nº 13, 9 de Juliol del 1930.

Abans de la República, el lerrouxisme era una plaga del moviment republicà i un record agre per a tots els catalans honestes. Suspecte de robar en el fons dels "rapti--les" del Borbó, el lerrouxisme va ésser deixat a fora en el moment de les conspiracions decisives.

Després del 13 d'abril, el lerrouxisme no ha canviat de pell ni de mètodes. Complint-se, com sempre, la llei d'a finitats... immorals, el lerrouxisme ha arropat tots els Emilianos que la fugida del Borbó deixà descavalcats per les contrades espanyoles. I avui, com ahir, no és més que la suma de les cobejances innobles i inconfessables que es remouen en el baix fons de la civilització capitalista.

La discussió de l'Estatut n'és una demostració palosa.

No hi ha pitjor enemic que el lerrouxisme.

Els Roys, els Melquiades, els Alba, els March, els Urteaga Gasset, els Sánchez Román, res valen, com a enemics, comparats amb el lerrouxisme. En aquells, hi trobem, almenys sinceritat en l'atac i en l'obstrucció. Però, en aquest hi ha l'emboscada, el fals amic, el coltell dins la mànega.

Contra la llengua, el lerrouxisme.

Contra l'ordre públic, el lerrouxisme.

Contra l'ensenyament, el lerrouxisme.

Contra la justícia, el lerrouxisme.

Contra els impostos, el lerrouxisme.

L'ofensiva contra el títol II va iniciar-la un lerrouxista.

L'ofensiva contra Azaña, després del gran discurs, la dirigí jaix el lerrouxisme.

I lerrouxisme hi trobaríem en el fons de les conspiracions militars, de profunditzar una mica.

Però, no a cap desafortunada, car així seria roble, i lerrouxisme i noblesa no lliguen. Quin moment els roques paria

mentaris i als nostres amics lluiten contra el lerrouxisme, Lerroux i ren banya, i en retornar a Madrid, el es--
 nieme de declarar que els "radicals" no obstruïen --
 l'Estatut, que gràcies als "radicals" Catalunya aconseguí
 un Estatut "perfecte".

Com en règim feixista, Lerroux és responsable de les acci--
 ons i de les paraules dels diputats lerrouxistes. Per--
 què el lerrouxisme no és un partit democràtic, sinó una -
 partida amb un cabdill.

I si els lerrouxistes obstruïen per a minimitzar l'E--
 statut, Lerroux n'és el responsable.

Cal posar fi a aquest joc indigno.

I cal que la neteja la comencem a fer aquí, a casa nostra
 en el govern de la Generalitat i en l'Ajuntament de Barce--
 lona, on el lerrouxisme és una vaca i un cavall de Troia.

CRÍTICA. PAISOS-MONÀRQUICA

"La Setmana Política" Justícia Social, nº 80, 14 de Gener del 1.938.

Barcelona i algunes altres ciutats catalanes han sofert de nou la vergonya d'una ofensiva faista-monàrquica.

Ha d'ésser l'última!

La lluita ha d'ésser així: d'extermini; o ella o nosaltres

No estem davant uns idealistes. Estem davant uns aventurers.

No estranya de crear, com sigui, una millor civilització. Es tracta de servir d'instruments a gent que no téna la cara i desitja tornar-nos a les ignomínies d'abans.

Qui no ho vegi, serà cec o imbècil.

D'on surten els diners?

Dels Sindicats, no. Justament, ara, la C.N.T. està passant per moments de pauperisme. El Sindicat de la Metal·lúrgia, no poten pagar l'alt lloguer de la Rambla, s'ha traslladat. El Sindicat de la Construcció, el més afectat per la crisi de treball, no pot subvenir a les necessitats més elementals. El Sindicat del Transport, desgratant pel gest magnífic dels obrers portuaris, es va buidant. El Sindicat Fabril i Tèxtil, el més fort encara de la C.N.T., ha perdut, no obstant, les cotizacions de moltes fàbriques, de Sabadell, de Badalona, etc., i amb pones i treballs fa front a les despeses generals i al manteniment dels parais de les "comisiones". El Sindicat de Llum i Força, espiritualment fora ja de la Confederació Nacional del Treball, en franca creixença i consolidació, paga acutes antics i no disposa de superàvit i si en disposés no els posaria en mans del sistema irresponsable. Els altres Sindicats són més un nom que un contingut, una col·lecció de segells que un criteri de existència. I, per agreujar la situació, Solidaridad Obrera perd diàriament, segons confessió dels seus administradors, un mínim de 2.000 pessetes.

Fora de Catalunya?

Andalusia és un camp propi al Salena. Però, guina pel curses del esport d'un país traslladat per una crisi de més força que la nostra, i d'una treballadora en part del ni de la "gimnàstica revolucionària". València, Saragoça,

¿què signifiquen en metal·lúrgia, essent com són països de relativament petita força industrial? ¿Del nord, Astúries i Euzkalgades? Ultra la crisi metal·lúrgica i minera que condemna a una vida miserable gairebé la majoria del cone obrer la potència de la U.G.T. és superior a la de la C.N.T.; ¿i com suposar que una minoria d'obrers depauperats serà una santjada font de cotitzacions?

Els ingressos normals de la C.N.T. són absolutament inferiors a les despeses visibles de la C.N.T. ¿Com es cobren l'enorme diferència? ¿qui paga?

Dels atracaments?

Ningú no ignora que els cervells anormals del faisme 100 - per 100, lliguen, cohesionen ideal i atracament. Tot i essent així, els fons d'atracsaments són una gota d'aigua en el mar de despeses visibles.

Els ingressos normals de la C.N.T., sumats als normals, són absolutament inferiors a les despeses confessables de la C.N.T.

¿qui paga les despeses extraordinàries?

¿qui ha pagat la darrera "revolució"?

Aquesta ha costat milions de pessetes. Arreu d'Espanya - els faistes han abandonat milers i milers de pistoles, cadascuna de les quals val, com a mig, 500 pessetes. Ajustren hi les municions i les armes llargues i arribaren a la conclusió que solament en armament de P.A.I. ha esmerçat d'un a dos milions de pessetes. Arreu d'Espanya s'han fabricat milers i milers de bombes, el cost de les quals és incalculable pel fet d'esser fabricades clandestinament. Afegiu a això les fantàstiques filtracions de centenars d'hommes - que viatgen constantment per la península en pla secret i sense comptar ni comptabilitzar despeses, legions de locals, servei d'espionatge i de contrainformació, i altres capen una suma si més no igual a l'anterior. No és, doncs, aventurar ni arbitrari suposar que els faistes han necessitat més de 4.000.000 de pessetes per a preparar la darrera "revolució".

Hi ha quelcom més.

Amb ingressos normals Solidaridad Obrera no s'aguanta. I en aquesta situació d'angoixa els faistes funden un nou diari a Madrid, C.N.T. Va a la mateixa clientela ja esmucada. És un déficit que s'aguanta i agronja el límit conegut. I així va possibilitar la sortida de Solidaridad -

Obrera. ¿Un altre March es balluga sota C.N.T.?

Aquestes sumes enormes, immensament superiors a les contribucions i al producte d'acrecaments, no han vingut i no vengou com volen fer encara els diaris monàrquics. I no vengou de Moscou, perquè bolxevisme i faisme són com l'aigua i el foc.

Aquestes sumes solament han pogut ésser facilitades pel Govern de guerra monàrquic.

La conclusió és greu, però justa.

¿A qui aprofita el desori faista?

Al proletariat? No, car cada aventura faista es tradueix en un augment dels sense feina.

A la República? No, car cada crasbala és una minva del seu prestigi, un retard de la consolidació.

A la revolució? No, perquè els faistes no es proposen fer una revolució. Els manca per a això intel·ligència, ètica i voluntat, sinceritat i honestetat. S'han allunyat de nos i ànima al desenvolupament d'una tàctica.

D'una tàctica que condueix no a la revolució, sinó a la contrarevolució.

D'una tàctica que afavoreix exclusivament la contrarevolució monàrquica. ¿No veieu en l'ombra la mà i el cervell de Martiner Lluís?

Els propòsits dels "revolucionaris" són evidents: crear un ambient d'impulsos, d'insseguretats, d'incertituds. Van dirigir-se no als homes de consciència rebel, sinó als homes d'ànima poruga, als senyors porugos, als venguts-i-dits, als imbecils que no hi veuen mai més enllà del seu, a tota aquesta munió de galls claudats, de quasi intel·ligències que, com les granotes, es dispersen un dia trencant un riu

Car a cara, de potència a potència, els contrarevolucionaris que no poden vèncer la República. Volen aflobrir-la davant ells a l'ombra i fins jugar gent tàrbola que es diria republicana i que ha renunciat a la direcció oficial d'un organisme proletari de transició revolucionària. Volen aflobrir-la, com es féu abans amb el pseudo-parlamentarisme monàrquic, fent una consciència col·lectiva de galls i d'imbecil·litzat igual o semblant a la de l'any 1922. Volen aflobrir-la, creient que un dia la gent destri la "força", el general "salvador", l'home que dirigi la gent

Perquè aconseguir així, seria arribada la seva hora.

I en les alternatives d'aquesta època no compten els diners. Ja se'n recoblaran més tard.

Els Països 100 per 100 són instruments dels conspiradors monàrquics, estan a seu dels conspiradors monàrquics. La sang d'uns centenars de joves exaltats, indignament angrissats, no els encenguin el cap. La sort immediata de milions de treballadors no els estroneix l'ànima. Per què? Afers són afers!...

Cal reaccionar vigorosament.

En l'ordre polític, aprofitant tots els ressorsos.

En l'ordre econòmic, organitzant la nova economia.

En l'ordre sindical, creant, aquí a Catalunya, una nova -- central, civilitzada i responsable.

En l'ordre ofensiu, aplicant la llei inexorablement.

En l'ordre psicològic, anihilant tots els "papus" pseudorevolucionaris.

I clavant en la consciència de cadascú aquestes paraules -- de foc: "O ells o nosaltres."

JOAN COMORERA I L'ESTATUT INTERIOR DE CATALUNYA

Parlament de Catalunya, Diari de Sessions.- Divendres 24 de Febrer del 1933. Pàg. 395

Intervenció de Joan Comorera explicant la posició de la Minoria Socialista en contra del dictamen de la Comissió Constitucional sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

Senyors Diputats: No era jo certament qui havia de portar avui el pes d'aquesta responsabilitat, d'explicar -- les raons perquè la Minoria socialista ha de parlar en -- contra de la totalitat del dictamen de la majoria de la Comissió. Qui ho havia de fer era el nostre company Serra i Moret, que no es troba pas ací per haver hagut d'anar a Anglaterra per a complir una missió dels Sindicats agraris. Evidentment, per a mi és una situació una mica difícil, perquè no tinc ni la preparació ni la facilitat de paraula del nostre estimat company, ni la seva agilitat mental. Espero, doncs, que vosaltres sabreu excusar-me si hi ha alguna inconnexió en les coses que us vaig a dir.

En síntesi, nosaltres pensem que el projecte presentat -- per la majoria de la Comissió, no és pas el corresponia a l'hora actual de Catalunya, ni és tampoc el que corresponia al propi ideari del partit majoritari. Hi ha tres mancaments greus, i dic mancaments per no dir-ho d'una -- manera que potser semblaria massa dura, ja que tal vegada el qualificatiu que millor escauria seria el de tres claudicacions, en sentit catalanista, que és potser el -- que més interessa i afecta a vosaltres; en sentit social i econòmic i en el sentit parlamentari, que són els dos aspectes que més ens interessin i preocupen a nosaltres.

Indiscutiblement, entorn de vosaltres, del Parlament, hi ha avui una gran expectativa, ha ha també una certa inquietud, i és possible que hi hagi també avui, ja conegut el text de la majoria de la Comissió, una certa angoixa. Aquesta inquietud i aquesta angoixa i aquesta expectativa de l'opinió pública entorn de nosaltres, s'explica i justifica a bastament, perquè nosaltres avui anem a aprovar la llei bàsica i fonamental de Catalunya: vull dir que nosaltres anem a fer una cosa que canalitzarà per molts anys la vida total de Catalunya. Anem a fer una -- Constitució. Una Constitució, senyors Diputats, no és -- solament la llei que concreta, limita i separa els poders representatius de la col·lectivitat. Es alguna cosa més important encara, és la llei que conté la substància viva de les altres lleis. La llei que defineix els drets

i els deures dels homes i que defineix també les relacions de supeditació o d'igualtat entre els interessos particulars i els col·lectius. Una Constitució en cada moment -- històric és sempre el reflexe de la col·lectivitat, o ha d'ésser-ho, i quan ho és, és que els homes que tenen damunt seu una responsabilitat majoritària, han mancat al seu deure i a l'instant en què es troben.

Fixeu-vos que una Constitució no és pas una llei ordinària. Fixeu-vos i recordeu sempre que una Constitució avui, en el segle XX, és justament on es defineixen els drets dels homes, dels partits i de les col·lectivitats; perquè les Constitucions que es fan en aquest segle XX, no són pas -- les que es deien en el segle XIX. Són justament les Constitucions d'ara, i especialment les que s'han escrit després de la guerra, on s'ha estructurat i després s'ha materialitzat l'esperit de renovació d'aquest segle XX, que és degut sobretot a la incorporació del proletariat a la vida política, integral, de les grans col·lectivitats humanes. Les Constitucions del segle XIX eren polítiques i individualistes; les Constitucions del nostre segle són a més de polítiques, econòmiques i col·lectivistes. Les Constitucions del segle XIX garantitzaven la propietat individual, i des coneixien totalment els drets i els deures socials i polítics dels treballadors; Les Constitucions del nostre segle són ben al contrari, són cartes en les quals ja es renuncia ben definitivament al dret romà, en les quals es reconeix encara un dret de propietat privada, però condicionant-lo a una funció social útil, on es reconeix que la propietat, que els drets de la col·lectivitat, poden ésser superiors i són superiors als drets privats de la propietat particular, i en les quals també es reconeix avui ja -- que en determinades circumstàncies la col·lectivitat és superior sempre i pot anul·lar totalment i sense indemnitzacions els drets clàssics de la propietat privada. I és ben segur que les Constitucions noves que ja es preparen en el món en el termini més o menys llarg d'aquesta evolució que estem vivint i sofrint, és ben segur que la primera cosa que escriuran és que ja no existeix la propietat privada.

En les Constitucions del segle XIX, més o menys literalment es copiaven les paraules de la taula dels drets de l'home i del ciutadà. La famosa taula de la Revolució Francesa, disfressada d'aquesta Revolució Francesa sota la qual hi havia ben material, ben nua i ben cruel una burgesia que havia arribat a la plenitud, a la maduresa política i econòmica, una burgesia dura i implacable que va començar prohibint el dret de sindicació del proletariat francès i que acabà ofegant en la sang de Baboeuf i Les Egaux el primer intent

de cohesió classista del proletariat revolucionari francès. I les Constitucions del segle XX estan escrivint a força de llàgrimes, a força de dolors, la taula dels drets de l'home del ciutadà i del treballador. Es la lluita entre dues civilitzacions. Una civilització que s'acaba i una civilització que comença, i, naturalment, aquesta lluita reflecteix d'una manera total en les cartes magnès del poble, que són les seves Constitucions.

En el segle XIX, les Constitucions d'aleshores, particularistes i individualistes que garantitzaven la propietat individual, que la feien inatacable, exigien dues coses, una ficció democràtica i una força parlamentària. Les Constitucions del segle XX exigeixen dues coses, també: una democràcia autèntica i un parlamentarisme integral. La lluita d'avui es per això, justament, entre la democràcia i entre el parlamentarisme integral, que és la seva expressió i el seu instrument. Es una evolució que han experimentat els - fins ara omnipotents rectors i directors de la col·lectivitat. Recordeu que els que avui són els detractors de la democràcia i del parlamentarisme, són justament aquells que - sota una democràcia fictícia i un parlamentarisme farisiac varen construir tot el seu edifici jurídic que assegurava - els seus privilegis a la propia burgesia.

En el segle XIX, en el fons no hi va haver més que una llarga dictadura, que un llarg domini de camarilles que alternativament el mateix podia anomenar-se militar, que teocràtic que oligàrquic, però que sempre tendia al mateix fi, que -- era l'enfortiment del règim capitalista en plena formació.

Aleshores en els Parlaments no hi havia pas treballadors, - no hi era la classe treballadora. La classe treballadora - aleshores no tenia consciència dels seus drets ni dels seus deures, no tenia consciència de classe. Els treballadors - aleshores eren un ramat dòcil sempre en mans de demagogs de la burgesia, moltes vegades demagogs inconscients, altres - vegades demagogs a sou, conscients, mercenaris de la burgesia, que els conduïen moltes vegades fins a les barricades que l'idealisme polític aixecava pels carrers de les ciutats europees, mentre la burgesia en els seus Parlaments d'advocats, de banquers, d'aristòcrates, de clergues domesticats, anava creant el seu sistema, anava forjant la seva xarxa jurídica, anava legalitzant el seu domini absolut sobre una - humanitat sotmesa a una llei incontrolada del salari, base del poder personal, engranatge tòxic en l'aparell capitalista, instrument necessari per a calmar i espatllar els treballadors. Aleshores el Parlament era una ficció, gaudia de tots els honors. Fou el període, l'etapa d'or del parlamentarisme burgès, el temps dels il·lustres "canaris" parlamen-

taris, dels famosos debats en els quals es proclamaven tots els drets individuals que niungú no havia respectat.

Aleshores el Parlament era la suprema institució, perquè -- servia als fins particulars de la classe dominant. Però en el transcurs dels anys, es produí un fenomen de més contingut històric, de més valor històric que la iniciació del -- propi cristianisme, i fou la intervenció del proletariat, amb personalitat pròpia. I amb això tot ha canviat; els -- Parlaments han canviat la seva fesomia i també ha canviat -- la composició dels Parlaments; i el valor i la direcció de la democràcia també va canviar, perquè en els Parlaments hi aparegueren els treballadors, els representants de la classe treballadora. No aparegueren com a cors de "malditos" -- sinó amb plena personalitat; i per a fer la seva tasca de -- construir dintre dels Parlaments, fent ús de la democràcia, construint la pròpia civilització, com abans ho va fer la -- burgesia. No servint per a res aquells instruments democràtics per consolidar i estendre el poder del capitalisme, fou aleshores que s'afiançaren contra el parlamentarisme, contra la democràcia, tots els cossos. La burgesia veient que allò ja no li servia i que els seus privilegis anaven a desaparèixer, va ésser quan resistint-se a morir, movilitzà -- tota la premsa, els pseudo-revolucionaris, els revolucionaris ingenus, els revolucionaris a sou, i remogué els llocs de les zones cavernàries per a llançar-los contra el Parlament, contra el parlamentarisme, contra la democràcia.

Hem vist com la premsa internacional exsalsava les grande-- ses, les virtuts del poder personal, oligàrquic; oligarquia que està ja a Itàlia; oligarquia que està ja a Alemanya; -- oligarquia que domina a tots els Balcans i oligarquia que -- domina gairebé tot el Sud i el Centre d'Amèrica. És la revenja de la vella civilització que no es resigna a morir, -- amb Parlament o sense Parlament. I això és important ja -- que nosaltres comencem la vida parlamentària.

Quan un dictador, que no és res més que un representant del capitalisme, pot fabricar-se un Parlament, fabrica el Parlament i el fa funcionar. Ací tenim l'exemple de Mussolini a Itàlia que s'ha donat el luxe de fabricar un Parlament, com també tenim l'exemple ací de Primo de Rivera que fabricà la seva famosa Assemblea. Però quan un dictador no veu aquesta seguretat, aleshores prescindeix totalment del Parlament perquè el que ell vol és l'oligarquia dominant, l'oligarquia capitalista; tot convertir el Parlament no en l'instrument i la veu del poble, sinó senzillament en una organització de suport del seu propi poder, que no faci altre cosa que legalitzar els seus crims i els abusos.

He dit tot això per situar la discussió on ha d'estar; per què nosaltres estem avui en una cruïlla.

Hi ha un camí que no fa altra cosa que seguir l'evolució normal del segle XX, que és el nostre i ha d'ésser-ho; hi ha un altre camí que ens retorna al segle XIX, que ens retorna a l'oligarquia del poder personal, a la ficció parlamentària i a la farsa democràtica. I avui nosaltres ens hem de definir. Com ens definirem? Llegim el dictamen de la Comissió i aquest dictamen, senyors Diputats de la Majoria, és precís que no ens haguem de pronunciar per un retorn a les pràctiques i als vicis del segle XIX, quant al començament de l'oligarquia catalana. (Rumors.) Crec que això es pot dir.

Hi ha tres projectes, un de la Comissió Assessora Jurídica: una Comissió solemne il·lustres juriconsults, que ens ha costat ja 50.000 pessetes i que no va fer altra cosa que una traducció, a vegades dolenta, de la Constitució espanyola, i un endarreriment en sentit reaccionari, d'aquesta mateixa Constitució. Hi ha un segon projecte, el de l'antic Govern Lluhí, i, finalment, hi ha un tercer projecte, que és el de la Comissió de la Majoria.

Jo haig de dir amb tota sinceritat que els tres projectes, al meu entendre, el pitjor és el tercer.

En aquest tercer projecte, que és el projecte definitiu, i que ha d'ésser la Constitució de Catalunya, hi trobo tres greus mancaments: un en el sentit catalanista; un altre en el sentit social i econòmic i un altre en el sentit parlamentari.

El sentit catalanista en el fet del canvi de nom, el sentim per part vostra, ja que aquest és un problema que més un interessa a vosaltres que a nosaltres, i hi veiem un retrocés, una renunciació i, sobretot, hi veiem una prova -- d'una part psicològica perillosa per al bon endegament de les coses a Catalunya; i això es podria traduir en una sotmissió als capricis del Govern Central. Perquè, què estem fent? Les coses s'han de dir pel seu nom. És clar que -- per a nosaltres la cosa és sempre allò que val i no tenim per què disfressar el nom d'aquesta cosa. Estem fent una Constitució estem fent la llei fonamental del país. A tot arreu del món, d'aquesta llei s'anomena Constitució. El que deia el senyor Casanoves, de què no som un Estat i, -- per tant, no podem donar-li el nom de Constitució, crec -- que no té consistència, perquè jo he viscut en un país federal, la República Argentina, on els Estats s'anomenen -- "províncies" i, en canvi, cada Província té la seva Consti

tució, amb el nom de Constitució; i a qualsevol país del món, on es reconegui una personalitat col·lectiva, federal o federable, la llei ha de regular la vida en aquell Estat o Província, i aquesta llei s'anomena Constitució. Tant és així, que en el dictamen o en l'avant-projecte de la Comissió Assessora Jurídica, feta per les grans lluminàries de la Ciència Jurídica a Catalunya, es redactava així: "Constitució de Catalunya." No sé les raons que pogué tenir el Govern Lluhí per a refusar aquell títol i posar-hi aquell altre, que tampoc no ha tingut sort, d'"Estatut Orgànic de Catalunya."

Jo veig en això, com he dit abans, una mena de renunciació i sobretot un estat psicològic de sotmetiment, que no sols es tradueix en aquest aspecte de la Llei que fem, sinó en altres coses, i sobretot es tradueix en aquest traspàs homeopàtic de serveis. Hi veiem nosaltres un mancament social i econòmic: un mancament social i econòmic, perquè justament en aquest projecte, fet per un partit majoritari a Catalunya i que comptava entre les seves prèdiques la teoria social i socialitzant, justament s'hi renuncia a tot això, i jo no veig la raó del per què s'ha de renunciar a això. Les raons legals no existeixen; no existeixen, perquè això que ha tret la majoria de la Comissió i que constava en l'avant-projecte de la Comissió Assessora, fet que especialistes jurídics i per homes que no són pas revolucionaris, sinó que més aviat estan en la vorera d'enfront, es conservà i es millorà en el projecte del Govern Lluhí.

Per què ara s'ha suprimit? I què s'ha suprimit? S'ha suprimit, justament, senyors Diputats, el que fa possible que la política social, de la que s'enorgullia el senyor Casanoves, perquè, sense les facultats que s'han suprimit en el projecte, tot l'altre seran paraules que se les emportarà el vent. El fet real és que en el dictamen de la majoria de la Comissió, Catalunya reconeix el dret a la propietat individual i l'empara; però el reconeixement de la propietat és el que sustentava i condicionava, és la cosa adjectiva.

I diu que la Generalitat ho empara i aferma. Això vol dir que, en realitat, la Constitució de Catalunya reconeix la propietat privada condicionant-la a una cosa.

La Generalitat reconeix i aferma aquesta propietat, el qual vol dir que des del principi es tanca als treballadors de Catalunya tota possibilitat per arribar a una evolució pacífica, perquè sempre davant d'ells, havent-hi el reconeixement del dret de propietat privada i l'afirmació que la Generalitat l'aferma, evidentment els treballadors es topa

ran, en arribar a cert punt de la seva evolució, amb aquest principi constitucional que els obligarà, sense voler-ho -- ells mateixos ni ningú, a enderrocar la paret que serà -- l'obstacle per a seguir la seva marxa normal.

S'ha suprimit el dictamen de la majoria de la Comissió, l'article que feia referència a les facultats expropiadores de la Generalitat, no solament sense indemnització, sinó àdhuc amb indemnització. I vol dir això que per a la Constitució que fem avui, nosaltres mateixos renunciem a l'expropiació, inclús amb indemnització. És això una victòria de la Lliga per la qual la felicito.

Jo us pregunto, senyors Diputats, si renunciem a aquest -- dret, si renunciem a l'exercici d'aquesta política, que és l'única possibilitat per a la realització efectiva de totes les qüestions socials que venen, després; si renunciem a -- això, que resta del títol segon? ¿Què resta dels principis socials? No en resta, senyors Diputats, més que literatura perquè tot l'altre, tot allò altre de què el projecte parla, de què el treball en totes les seves formes és un deure social, és literatura.

Després diu que la Generalitat protegirà, dintre dels mitjans de la seva competència i les organitzarà, les institucions professionals i socials, i fomentará l'estalvi popular i el cooperativisme, i altres coses com, per exemple, l'assistència social, que diu és un deure de la Generalitat i ordenará l'assistència a la maternitat, als infants, als malalts i als invàlids. I tot això, que és tan humà, tan formós, i indispensable en la vida col·lectiva, no significa més que una cosa: significa possibilitats materials, possibilitats econòmiques, que no solament han de sortir de -- les fonts d'ingressos d'un Presupost d'Estat, sinó que han de sortir, es vulgui o no es vulgui, sobretot si es té en compte el concepte de la vida actual, han de sortir de l'exercici del ple dret d'expropiació de la propietat privada, amb o sense indemnització.

S'ha portat tan enllà aquesta, diguem-ne tímidesa, davant d'aquesta gran qüestió, que fins i tot els Municipis, si bé se'ls hi reconeixen coses que avui ja tenen, les noves que els hi fan falta, ací no es consignen. Per exemple, es diu que els Municipis poden tenir el dret de posseir i adquirir béns, el de tenir explotacions econòmiques i industrials i el d'administrar el Pressupost respectiu. Són les tres coses que en aquest projecte se'ls hi reconeixen als Municipis, amb una altra que fou una esmena incorporada, crec que a petició del senyor Arnau, que diu que aquesta solvència -- financera dels Ajuntaments arriba fins que ells poden suprimir els impostos indirectes. I aquesta és potser la cosa --

més substantiva d'aquest article; però en canvi, no es fa cap afirmació de principi quant a les possibilitats municipals d'estar en combinació, en consorci, amb els sistemes moderns contemporanis del regisme cooperatiu, que és, pot ser, una de les coses més revolucionàries -en els fets, no en les paraules- que es practiquen arreu d'Europa; i tampoc se'ls hi reconeix el dret a expropiar quan convingui a la col·lectivitat, amb indemnització o sense indemnització, ni tan sols se'ls hi reconeix el dret a municipalitzar els serveis en casos d'aquesta naturalesa d'una manera total o d'una manera mixta, com es diu avui, de regisme cooperatiu. Vull dir que aquest projecte de Constitució, que és audaç, que és impecable en tot allò que fa referència a qüestions polítiques i a qüestions de consciència i a qüestions familiars, de regeneració familiar, és d'una timidesa extraordinària, i que jo acabo d'entendre, quant es toca la laga viva de la nostra civilització, -- quant es toca la propietat privada.

I el tercer manquement greu és, senyors Diputats contra el Parlament. Per l'Estatut, el nostre règim és plenament parlamentari. A Catalunya no pot haver-hi altre poder -- que el Parlament. Tots els altres poders estan sotmesos totalment al Parlament, però, en canvi, el projecte de la Majoria disminueix aquest valor del Parlament, aquesta facultat plenament sobirana del Parlament, perquè en front del Parlament crea un altre cop, el poder del President de la Generalitat. Crea aquest poder, en primer terme, -- quan vol que el President de la Generalitat, que és un home sortit d'ací i nomenat ací, tingui el dret d'iniciativa per a dissoldre aquest Parlament. Jo voldria que penséssiu en la importància que té aquest punt.

Abans de continuar, però permeteu-me un petit incís. Parlo objectivament, no veig la persona: si hi vegés persona jo el que us he de dir, és que estimo En Macià, que fa -- molts anys que l'estimo i el conec; parlo, doncs, objectivament, com si no hi hagués persona, i així vosaltres heu de veure, com si la persona que hi està no hi fos.

Fixeu-vos en la importància que té aquest fet. Un President de la Generalitat nomenat per aquest Parlament i que tingui la facultat de dissoldre -- o la iniciativa, s'entén -- aquest Parlament. Aleshores, ¿quina és la llibertat d'acció d'aquest Parlament enfront del Govern, quan sempre damunt aquest Parlament hi ha la coacció moral d'un -- President que té la iniciativa per a dissoldre'l? Primera consideració. I la segona és pitjor encara, perquè -- això és, senzillament, obrir la porta a la degeneració -- personalista de la política catalana.

I aneu amb cura amb això, perquè nosaltres som un poble -- molt poc educat encara políticament i socialment i que, -- per tant, tenim sempre una propensió perillosa a donar -- molt de valor als valors personals i potser cap valor als valors col·lectius. Vull dir que tenir en aquest article aquesta facultat extraordinària que se li dona al Presi--- dent de la Generalitat, de fet, en la realitat de vida política catalana, el que es farà serà posar davant del Par--- laments una persona, el President; President que per força, donada la nostra psicologia, donades les nostres costums, adquirirà (i això demostra que parlo objectivament) davant del poble, una personalitat no emanada d'aquest Parlament, sinó una personalitat per dret propi. Aquesta és la perpe--- tuació del cabdillatge i serà la iniciació d'una lluita -- entre el Parlament i el Poder Executiu, un poder executiu, un poder moderador, sobretot, que nosaltres no tenim ni te--- nim el dret de crear.

Jo estic ben segur, senyors Diputats, que si això passa -- com està escrit, qualsevol català -- jo no ho faré pel con--- cepte que tinc de la dignitat ciutadana-- qualsevol català que se n'anés amb aquests articles a la mà al Tribunal de Garanties Constitucionals, aconseguiria la seva derogació, perquè és anticonstitucional. Jo crec, senyors Diputats, que aquesta qüestió se li ha donat una importància excessi--- va. Nosaltres acceptaríem que el Parlament, que la Majoria, prenguéss algunes precaucions per a salvar el prestigi del President de la Generalitat, per a evitar que per peti--- tes baixes o mesquines maniobres polítiques, aquest home -- fos manosejat de qualsevol manera. Amb això, d'acord, pe--- rò d'això a anar, per evitar un perill, a altra perill pig--- jor, això tampoc. Perquè teniu en compte que nosaltres no legislem pas per a l'eternitat. Nosaltres som homes i tots els homes són mers accidents de la vida. ¿I qui us diu a vosaltres una vegada fet això per a salvar una situació mo--- mentània, les coses vitals vagin d'altra manera i ens tro--- bem en que tot aquest esforç, aquesta lluita interna, no -- haurà servit per res, per a un altra senyor, que tal vegada ho farà malament?

Per nosaltres la tesi correcta, l'única acceptable en --- aquest Parlament, és que d'acord amb l'Estatut, si el Pre--- sident delega les seves funcions executives a un Conseller resti apartat, no solament de la responsabilitat de govern sinó del Govern mateix, perquè si no s'accepta això, lla--- vors, senyors Diputats, evidentment creem un poder irres--- ponsable la Majoria no sols el crea, sinó que ens estimula i el fa irresponsable. Perquè hi ha un article d'aquest -- projecte que diu que per a demanar la presidència en el -- Parlament del President que ha delegat funcions, per a con---

testar a un acte de govern, es necessitarà un terç del Diputats. S'ha dit un terç com es podien dir dos terços o es podia dir la majoria absoluta, no tenint en compte la justícia o injustícia d'aquest percentatge, sinó tenint en compte justament la composició d'aquest Parlament. S'ha elegit un terç perquè l'oposició reunida no arriba al terç. Vol dir que de no canviar la composició d'aquest Parlament -i nosaltres desitgem que no canviï-, vol dir que serà pràcticament impossible que el Parlament pugui algun dia cridar ací a aquest President o al que el substitueixi, per a preguntar-li quelcom de la seva gestió de govern.

Nosaltres, els Diputats de la Unió Socialista de Catalunya hem de declarar-vos que seguim amb certa angoixa el moment actual de la política catalana. No hi veiem clar; no un veiem clars tampoc; com si ens fes l'efecte de què vosaltres no sabéssiu què fer amb la immensa massa popular que teniu entre les mans, com si un sentíssiu interiorment impotents per endegar les coses de Catalunya escoltant la veu del poble i obeint la voluntat expressa, categòrica i ben clara de Catalunya, com si en vosaltres ressonessin les mil veus de Babel, i no la veu harmoniosa d'una concicció, d'una fe, d'un ideal transformat en carn i sang del vostre propi cos.

Tot just comencem, portem pocs mesos de vida autonòmica, i aquests pocs mesos de vida autonòmica, aquesta petita experiència inicial de la vida autonòmica de Catalunya no es pas per afalagar ningú. El Govern ha estat inoperant; tant el primer com el segon. Les vostres pròpies dissidències han portat una crisi extraparlamentària, precedent que pot ésser funest en la política quan tot just comença l'autonomia de Catalunya. Perquè fins i tot en el dictamen de la Majoria es diu clarament que les crisis de govern s'han de produir aquí dins, car el Govern surt del Parlament i només el Parlament pot dissoldre'l. Després de la crisi de govern extraparlamentària, hi ha hagut un altre procés crític que ens ha obligat a nosaltres, contra la nostra voluntat i contra la voluntat popular, a tenir unes vacances de dos mesos, i no és culpa pas de la Comissió de Constitució, com bé ho sap el senyor Casanoves; ni crisi de fecunditat. De fecunditat? En aquest Parlament no s'ha constituït cap Comissió permanent; en aquest Parlament no hi ha una sola ratlla del Govern de Catalunya; ací no hi ha res més que els projectes que ha presentat la Minoria socialista. Vol dir que ja cal preveure des d'ara que tan bon punt haguem aprovat aquest dictamen d'Estatut o de Constitució haurem de plegar altre vegada, haurem de donar-nos unes altres vacances perquè, materialment, ací no hi haurà res a fer.

Jo us crido a reflexió, perquè no solament vosaltres teniu en les vostres mans els destins immediats de Catalunya, si nó que també teniu sobre vosaltres la responsabilitat de tot Espanya. Perquè aquest començament inicial d'autonomia de Catalunya pot ésser el començament efectiu de la federació espanyola, i la ruïna d'aquest començament inicial d'autonomia pot ésser i seria segurament la ruïna de tots els homes que fora de Catalunya aspiren a una federació espanyola. Nosaltres no ens alegrem d'això. La Unió Socialista de Catalunya no se n'alegra d'això; entén que es causa un greu mal a Catalunya i a la causa de llibertat de tota la Península; que s'infereix una greu ferida a tota la política esquerrana que ha seguit fins ara la República. Però no es pot alegrar d'això perquè vosaltres heu de tenir la responsabilitat de govern i heu de realitzar el vostre programa. Si no fos així, la primera cosa que passaria és que la massa treballadora de Catalunya que comença a sentir el desig de treballar políticament se'n desdiria i --- aleshores ja sabem quina seria la seva posició. La Lliga Regionalista... Capitalista? La Lliga Catalana o capitalista, és igual. La Lliga capitalista pot alegrar-se'n -- perquè l'interès de la classe que ella representa i defensa està justament en evitar que es realitzi aquesta revolució. Per això ella interiorment es frega les mans de gust en veure aquesta infecunditat dels principis de l'autonomia de Catalunya, perquè en el fons el que sempre els ha interessat, no és pas l'autonomia, l'autonomia de Catalunya s'entén; el que els ha interessat sempre és l'autonomia de les seves caixes de cabals.

Senyors Diputats de la Majoria; entenem nosaltres que en començar aquest debat de totalitat res encara s'ha perdut entre nosaltres, que tot pot refer-se; n'hi ha prou en què vosaltres rellegiu el vostre propi programa; n'hi ha prou en què vosaltres recordeu una mica només les coses que fa pocs dies havíem dit arreu de Catalunya. El programa de l'Esquerra s'ha de complir, perquè és condició indispensable, perquè nosaltres poguem complir el nostre programa, i nosaltres us ho recordarem constantment, de paraula o amb projectes, que d'aquesta mena són els projectes que hem -- presentat fins ara. No són altra cosa que recordatoris -- d'aquesta petita Minoria a aquesta immensa Majoria perquè compleixi amb el seu deure.

Jo, malgrat tot, i d'aquesta experiència que hem viscut -- tots, estic plenament segur que vosaltres sabreu complir -- amb el vostre deure, que us sabreu rectificar a temps, perquè, qui no us coneix? Qui no pot llegir la vostra consciència? Jo estic ben segur que si no la totalitat de vosaltres, la immensa majoria esteu dient que jo parlo el --

vostre llenguatge i estic segur que amb un camí rectificat per vosaltres podem arribar a una Catalunya que moltes vegades hem descrit tots plegats en els mitings electorals a una Catalunya més justa, més bella i més humana, en la justícia social no sigui pas una frase de mitings ni una frase de jocs florals, sinó una cosa real, que visqui constantment, una cosa que es pesi que s'amidi.

Per contestar amb poques paraules al senyor Espanya, i començaré per les seves darreres paraules.

Lamento molt que el senyor Espanya hagi recollit les meves paraules amb aquest to polèmic. Ell diu que l'Esquerra ha vingut per governar i així és realment.

Em felicito que la Comissió no tingui un criteri tancat sobre matèries tant capitals com les que ací hem anat estudiant aquesta tarda. Això em permet esperar que en el curs del debat alguns articles retornaran a la Comissió per venir després a aquest saló més ben redactats.

Diu el senyor Espanya que no hi ha hagut cap renunciament en sentit catalanista pel fet d'haver canviat el títol de "Cosntitució" pel d'"Estatut Orgànic" perquè, ha dit ell - com a argument capitalíssim, tècnicament no hi ha diferència entre Estatut i Constitució. I jo li pregunto al senyor Espanya: Si efectivament no hi ha diferència entre Estatut i Constitució, val la pena de canviar-ho?

Afirma que nosaltres no tenim el dret de plena sobirania, i, efectivament, no el tenim aquest dret; perquè si el tinguéssim, com avui ja està reconegut en Estats Federals, altra cosa s'hauria presentat en aquest projecte de Constitució. Però en Repúbliques Federals ni en Repúbliques Generals, no hi ha plena sobirania en cap part del món. Però què en unes i altres la plena sobirania està cada vegada més limitada per imposicions de caràcter universal, de manera que, en vigor els mots "plena sobirania" no tenen cap significació.

Diu també el senyor Espanya que no han comès cap renunciament en el sentit social, perquè la Comissió s'ha vist obligada per unes limitacions legals. Però també el senyor Espanya ha dit altres coses que vénen a demostrar que el que jo deia, era l'encertat: i era que el senyor Espanya indicava que en matèria civil teníem plena sobirania, i si la tenim, com no hem de tenir-la en matèria de la propietat, que és cosa civil?

I si les tenen els Ajuntaments i les Diputacions, com no vol tenir-la la Generalitat de Catalunya, el Govern d'una regió autònoma dintre la República espanyola?

El que he sostingut és que, sense afirmar d'una manera categòrica aquest dret del Govern de Catalunya, a considerar en bloc la propietat com a sotmesa a les necessitats socials, dic que sense això tot el demés és literatura, i efectivament ho és perquè sense una amplíssima llibertat de moviment en matèria d'aquesta naturalesa, tot el demés en matèria social serà sempre mesquí i irrealizable, i en el fons tindrà sempre el mateix esperit que la vella i humilant caritat cristiana.

M'ha fet un retruc pel que he dit en parlar dels Municipis i de les facultats que se li reconeixen en l'article del dictamen i m'ha dit que això en cosa de detall i que seria qüestió de la Llei municipal. Però aleshores, senyor Espanya, si aquest concepte fos exacte, si fos criteri acceptat no hi hauria més que una solució: reduir l'article a poques paraules. És a dir, el Parlament farà una llei reconeixent la total autonomia als Municipis. Però si en el mateix article es diu que els Ajuntaments podran això i allò altre, aleshores ja no es detall, aquesta llista d'atribucions que es reconeix en la Constitució pot ampliar-se segons el concepte que se'n tingui, i m'estranya molt que en aquesta part el senyor Espanya hagi fet aquesta manifestació perquè justament aquesta Minoria no ha fet altra cosa que incorporar a l'article l'esperit d'una esmena presentada pel mateix senyor Espanya. De manera que això sol demostra que la raó es troba de la meua part.

Assegura al senyor Espanya que en matèria parlamentària aquesta és la Constitució més avançada del món...

Ha dit la més avançada del món i ja es dir molt perquè el món és molt gran, però jo asseguro al senyor Espanya una cosa, i és que no ha desfet en absolut cap dels meus arguments en aquesta matèria. Perquè jo dic que per l'Estatut a Catalunya, no hi ha més que un poder: el Parlament; però ell diu que pel dictamen a Catalunya no hi ha més poder que el del Parlament; però hi ha una diferència; i és que la U.S. reconeix el dret, però no el fet; i nosaltres volem que es tradueixi sempre en els fets quan sigui necessari, just, i en el projecte que presenta la Comissió se li reconeix la plena sobirania, però en els fets se li fa el màxim possible.

Però no regulant-lo d'acord amb els Diputats de la nació i reconeix un dret a fer-lo impossible en l'aplicació quan

aquesta aplicació sigui justa i necessària i posser patriòtica en el sentit que les IV. SS. enteneu per patriotisme.

Es precisa que digui, doncs, que les meves argumentacions - en els tres aspectes capitals d'aquest problema queden perfectament en peu.

Jo sostinc que la cosa més greu d'aquest projecte és allò que deia, que és un estat psicològic de sometiment, d'inferioritat, o per a dir-ho més exactament un concepte minimalista de l'Estatut i de les facultats que té avui Catalunya en aquests moments. Quan comença per Catalunya l'aplicació de la seva autonomia, si els homes de govern, i si el partit que governa no tenen un concepte maximalista de l'Estatut i de la seva aplicació, jo asseguro que l'Estatut, que ja està molt retallat, en la lletra, ho serà més en la seva aplicació, i en l'esperit de manera que ningú no el coneixerà, ni nosaltres, ni ... Hem de fer de maximalistes i interpretar no solament la lletra de l'Estatut, sinó també l'esperit de la Constitució.

Vosaltres sabeu, i alguns que sou parlamentaris, millor -- que jo, quin fou l'esperit que dominà durant la discussió de l'Estatut a les Corts Constituents de Madrid.

Allà no se'ns varen retallar facultats, drets ni llibertats, pel gust de retallar. Sabeu que en el fons els homes d'esquerra del Parlament de la República imposaren -- aquestes limitacions i ho feren per la por que ací, a Catalunya, és doncs una reculada vers la dreta.

Això ho sabeu bé: és tingut por d'una reculada vers a la dreta i per evitar-ho s'assegura un to d'esquerrisme a la República. Però estic convençut que cap home ha discutit l'Estatut en sentit restrictiu i també estic segur que cap home ens faria un retret si nosaltres per la pròpia voluntat de Catalunya anéssim més enllà que ells. Aquest és -- l'esperit de l'Estatut. Si anéssim més enllà tindríem llibertat de moviments. I per acabar, poques paraules. Deia el senyor Espanya, i el crec, que l'Esquerra està resolta a complir el seu programa. És això justament el que jo us demanava i em plau que ho veieu així; però em satisfarà -- més encara que ho feu. Però, com ha de realitzar-se aquest programa, senyor Espanya?

Cal no perdre de vista qüestions importants i entre aquestes que els conceptes i els valors s'han desplaçat completament. Abans l'esquerrisme volia dir una cosa i avui l'esquerrisme vol dir-ne una altra: Fa molt poc temps que era esquerrista un republicà i parlant de República s'emportava darrera d'ell les multituds. Fins fa poc l'esquerrisme

polític podia aconseguir victòries parlant de la reivindicació històrica de Catalunya, i de l'Estatut, i també podia aconseguir-ne parlant de les coses de consciència, -- com la separació de l'Església i l'Estat, i podia aconseguir-ne també parlant de la necessitat de regenerar la família, per mitjà d'una llei de divorci. Tot això podia -- fer-ho i era substància de tot l'esquerrisme polític d'abans del 12 d'abril, d'abans del juliol i d'abans del novembre a Catalunya; però avui això no serveix per a fer -- d'esquerrisme perquè això són coses realitzades i, per tant invocar la República, l'Estatut, la regeneració familiar, la llibertat obrera i ciutadana, no amemora avui a cap multitud, perquè com he dit es tracta de coses realitzades i l'única actitud possible és justament una actitud no esquerrista, sinó conservadora: fer que això que tenim a les -- mans no ens ho prengui ningú. Per tant, quina política esquerrista és la que heveu de fer vosaltres? Heveu de conservar-la -- i no us queda res més que l'esquerrisme econòmic -- i anar a realitzar les aspiracions de la classe treballadora de Catalunya, tant del camp com de la ciutat. I -- en parlar de realitzar els desigs i anhels de la classe -- treballadora del camp i de la ciutat, jo no tinc pas el mateix criteri respecte el que ha manifestat el senyor Espanya pel que fa referència als petits comerciants, perquè, -- senyors, si ara resulta que el programa revolucionari de -- l'Esquerra ha d'incloure també en el seu si protector els petits comerciants, aleshores, com compagineu això, i com fomentareu el cooperativisme? Són dues coses que no poden conciliar-se.

La cosa important és acabar amb aquesta transició i anar -- als fets.

Per a realitzar el vostre problema heveu d'anar al camp -- econòmic i si no hi aneu haureu deixat perdre l'hora pròpia més plena d'història que ha viscut Catalunya.

Algunos de los autores de este libro, así como otros, han trabajado en el desarrollo de este campo.

El presente libro es el resultado de un trabajo conjunto de los autores, en el que se han planteado el problema con el que, en el momento de escribir este libro, se estaba lidiando, en profundidad, según la vasa consagrada.

PROGRAMA DE LA REVOLUCION SOCIAL

"El programa socialista" Jurística Social, nº 11, 12 de Mayo del 1933.

En el parlament, Ferrer ensenya que els socialistes s'oposen al feixisme.

En el futur, el feixisme serà una cosa antiga que els socialistes s'oposen al feixisme.

El programa que el feixisme ensenya, el programa que ensenya el feixisme.

Dicen els feixistes que el feixisme ensenya, el feixisme ensenya.

El programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

En el programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

En el programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

En el programa de feixisme.

En el programa de feixisme.

En el programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

En el programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

En el programa de feixisme.

En el programa de feixisme, el programa de feixisme, el programa de feixisme.

... and
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

DEBAT SOBRE EL DRET DE PROPIETAT. ARTICLE 9 DE L'ESTATUT -
INTERIOR DE CATALUNYA.

(En ser la intervenció de Comorera que provoca més interrupcions per part d'altres diputats transcripció el seu parlament, i les manifestacions dels diputats). Parlament de Catalunya. Diari de Sessions, dijous 9 de Març del 1933, des de la pàgina 361 a la pàgina 371.

Senyors Diputats: Els debats que hi ha hagut fins ara entorn del projecte d'Estatut Interior de Catalunya han tingut una conseqüència saludable, i és la de situar els homes i els partits allà on realment han d'estar. La tàctica de confusionisme ha estat molt corrent a Catalunya, i se n'ha abusat moltíssim també; però afortunadament, després de les sessions que ara portem dedicades a la discussió de l'Estatut Interior de Catalunya, la tàctica confusionista, ha quedat totalment esvaïda. Jo recordo que en una de les primeres sessions del Parlament, el senyor Duran i Ventosa va dir que la Lliga Regionalista, avui Lliga Catalana, que serà el mateix, era catalanista i res més que catalanista. Aquesta definició ens va, naturalment, sorprendre i tampoc la vàrem creure, però es veu que per paraules dels propis membres del Partit de Lliga Catalana aquesta definició ja està també desmentida d'una manera categòrica, perquè ara ja tota sabem que els senyors de la Lliga Catalana, a més de catalanistes, són antilaics, són confessionalistes, és a dir, que són catòlics, que vol dir també que són anti-cristians. (Rialles en la Minoria de Lliga Catalana) Encara més; els senyors de la Lliga, a més de catalanistes, ara resulta que també són antisocialistes; vol dir això que són capitalistes, que són defensors i representants aquí del sistema capitalista. Vol dir que, avui, ja sabem d'una manera positiva que la Lliga Catalana és, a més de catalana, catòlica i capitalista.

El Sr. SOL (LL.C.): Capitalista, no, desgraciadament.

El Sr. CARRERES I ARTAU (LL.C.): Al contrari.

El Sr. COMORERA: Ahir vàrem poder veure o experimentar una altra tàctica característica de la Lliga Catalana, una tàctica també d'arrels jesuítiques, com és aquella de dividir i venceràs, perquè el senyor Ventosa i Calvell en començar el seu discurs amb una ingenuïtat que no enganyava a ningú va sorprendre's d'una manera extraordinària que el partit majoritari semblava que anés a remolc de la Minoria més petita d'aquest Parlament. Evidentment, la intenció d'aquestes paraules del senyor Ventosa i Calvell no podia ésser altra que la d'excitar l'amor propi d'Esquerra Republicana de Ca-

talunya, perquè aquesta alguna vegada digués que ja era major d'edat i que no necessitava tenir contemplacions amb ningú, que podia, per tant, no fer cap cas dels nostres projectes, dels nostres anhels de contribuir a l'enlairament socials i econòmic del poble de Catalunya, i, naturalment renegant d'aquest principi de col.laboració d'ells amb nosaltres caure insensiblement cap a l'altra col.laboració, la d'ells amb la Lliga. Però el senyor Ventosa i Calvell no ha tingut en compte una cosa, i és que entre els homes de sentiments esquerrans hi ha records que no s'esborren fàcilment, hi ha llaços també que no es trenquen fàcilment. Aquest contacte d'Unió Socialista i Esquerra Republicana de Catalunya no és pas un contacte d'ahir ni és una cosa tampoc que ningú pugui oblidar; és un contacte que va néixer en hores de perill i en hores en les quals ningú podia saber ni afirmar quin seria el to immediat de la política, no solament de Catalunya, sinó a Espanya. Aquest contacte va ésser espontani en vigílies del 12 d'abril de l'any 31 i aquest contacte va ésser també espontani i heroic el 14 d'abril. Allà a l'Ajuntament de Barcelona i a la Generalitat de Catalunya, varen trobar-se d'una manera espontània els homes de la Unió i els de l'Esquerra, no sabent que havia de succeir i pressentint que en qualsevol moment per la Plaça de la República podien sortir els màusers dels senyors Ventosa i Calvell. (Rialles de protesta en la Minoria de la Lliga Catalana).

El Sr. CASABÓ (LL.C.): V.S. els hauria vist des de Buenos Aires.

El Sr. COMORERA: Jo a Buenos Aires hi vaig estar expulsat per la dictadura... I vull acabar el pensament d'aquells que varen assassinar els heroics de Jaca, encara que això no faci riure. I aquest contacte que va prendre cos i va produir un resultat fecund el 14 d'abril, va seguir en dies gloriosos per Catalunya i per Espanya, va seguir el 2 d'agost per a contribuir a l'èxit de l'Estatut de Catalunya, va continuar abans el 28 de juny per a assegurar la representació autèntica de Catalunya a les Corts Constituents de la República per a evitar que a aquestes Corts hi anessin precisament els representants clàssics d'abans que no representen sinó interessos dels més mesquins i a voltes inconfessables. I va continuar aquesta col.laboració, aquest contacte en les batalles glorioses per l'Estatut en les Corts Constituents i va continuar el 20 de novembre per a estructurar justament la fesomia d'aquest Parlament de Catalunya autònoma que és el que ha de portar a cap l'obra d'estructuració d'una nova Catalunya, que no s'assembli en res a la Catalunya que nosaltres coneixíem quan la majoria pertanyia justament als senyors de la Lliga Catalana. El senyor Ven-

tosa i Calvell encara semblava més meravellat d'aquesta actitud de l'Esquerra Republicana vers nosaltres, o de nosaltres vers l'Esquerra Republicana, perquè deia que nosaltres, els socialistes, som un fantasma, no representem res com una cosa, una ideologia passada de moda, som un figurí que ja no es cotitza; i evidentment no s'explica que un partit gros com el de l'Esquerra vulgui tenir cap tracte ni relació amb coses que no es cotitzen com nosaltres; però jo voldria saber, en matèria de figurins, quina classe de figurins estan de moda pel senyor Ventosa i Calvell, perquè és evident que si hi ha un figurí que no ho està, n'hi haurà un altre que sí ho estigui. I com serà aquest figurí? Abans, pel senyor Cambó el figurí de moda era L'Alfonso XIII; pel senyor Ventosa, el figurí de moda fou el general Berenguer, i avui... (Rialles de protesta de la Minoria de la Lliga Catalana) ... Us fa molta gràcia, però la professó va per dintre. Avui, quin serà el figurí de moda? Serà Hitler? Serà Mussolini? Serà aquell que va voler justificar l'altre dia el senyor Ventosa i Calvell?

El Sr. CANTURRI (ERC): L'Albinyana, home! (Rialles)

El Sr. COMORERA: Quin serà doncs, senyors diputats, el figurí de moda pel senyor Ventosa i Calvell? Serà una monarquia restaurada? ¿Serà un altre Martínez Anido, que tant va afavorir els senyors de la Lliga Catalana? (Rumors de protesta en la Lliga Catalana.)

El Sr. FRONJOSA (USC): Però si el volien nombrar ciutadà de Catalunya!

El Sr. TRIÉS DE BES (LL.C.): Ja es veu que us trobàveu a Amèrica quan passava això.

El Sr. COMORERA: Degut a les vostres traïcions. Tots sabem que Martínez Anido fou una criatura vostra, i tots sabem que vosaltres anàreu a acomiadar Primo de Rivera a l'expulsió de França quan aquest va donar el cop d'Estat. Això tothom ho sap, com sabem altres coses més, i és que vosaltres vàreu vendre l'Estatut del 1919 pels Sometents d'en Bertràn i Musitu. (Rialles en la Minoria de la Lliga Catalana.) Fan veure que riuen, però no riuen. Deia el senyor Ventosa i Calvell, que el socialisme és ja una ideologia fracassada, i jo us he de dir, senyors Diputats, que mai a la vida he vist un home que amb tanta seriositat... (Protestes que priven que el final de la frase de l'orador pugui ésser recollida pels taquígrafs. El senyor President crida l'ordre a l'orador.) És parlamentari, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Segons el que s'entengui per parlamentari,

El Sr. COMORERA: Perquè si el socialisme ha fracassat en el món, ¿què en podríem dir del cristianisme que ells volen representar i del capitalisme que ells efectivament representen? Jo voldria que em diguessin quin és l'origen dels mals actuals que està sofrint el món.

El Sr. TRIEDS DE BES (LL.C.): Nosaltres! Això ja ho veiem.

El Sr. COMORERA: Que em diguessin quines són les causes reals, autèntiques, dels mals que està avui patint el món. ¿Som responsables els socialistes? És que de la guerra mundial, som responsables els socialistes? La guerra mundial, que fou l'origen de totes les malures que hi ha avui en el món, fórem nosaltres els que la provocàrem? Se'ns ha fet un retret que no la vàrem impedir, se'ns ha dit moltes vegades i potser en el pensament d'algu de vosaltres hi és aquest retret. Però si nosaltres, en cinquanta anys de vida efectiva, no tinguérem prou força ideològica i material per a oposar-nos a aquella bogeria de la guerra mundial, si d'això se'n diu el fracàs de la ideologia socialista, aleshores ¿què diem del cristianisme i de totes les seves sectes que en dos mil anys no pogueren impedir aquella guerra atroç? Què en diem? En aquella guerra vàrem veure com totes les sectes cristianes no estaven l'una al costat de l'altra en la mateixa trinxera. Vejérem ortodoxes contra ortodoxes, protestants contra protestants i anaren els catòlics de Baviera combatent els catòlics francesos i italians i vàrem veure com els mateixos catòlics bavaresos anaven amb els infidels musulmans de Turquia per a combatre els catòlics de França i d'altres països catòlics. Si això, el fet de no tenir força suficient per a impedir una desgràcia humana, una tragèdia humana, significués la ruina o la impotència ja definitiva d'una ideologia humanitària com és la nostra, socialista, ¿què en podríem dir aleshores del cristianisme? Evidentment que el cristianisme és una cosa, és un sistema que ja morí d'una manera oficial fa segles, i el W.S.S. ho saben molt bé. ¿Més que nosaltres, socialistes, som responsables del Tractat de Versalles, que és un dels altres instruments que han torturat al món, i que tenim la gran responsabilitat de coses que estan passant avui? I de les conseqüències de la guerra, som responsables nosaltres els socialistes dels deutes de guerra, de la caiguda del preu de l'or, del sistema de pagament dels deutes de guerra per Alemanya, primer en espècies i després en or? Tot això ho hem fet nosaltres, els socialistes? Del desequilibri fantàstic dels pressupostos de tots els països capitalistes del món que estan carregats de deutes, no ja per la guerra passada, sino de deutes per a la nova guerra que s'està preparant, per a sostenir la maquinària militar en tots els països en tenim també nosaltres la culpa? Quan es evidencia que a tot arreu, en tot país del món, allà on hi ha un hom

que es diu i es sent socialista, justament és aquest home - el que s'oposa d'una manera franca i valenta a aquesta compra dels armaments que ens ha de portar fatalment a una nova guerra...

El Sr. VALLS I TABERNER (LL.C.): I el militarisme soviètic?

El Sr. COMORERA: Val més aquell que el vostre.

El Sr. PRESIDENT: Jo prepo que es cenyekin a la discussió i no vulguin provocar alguna guerra (Rialles)

El Sr. COMORERA: El fet evident és, doncs, que a tot arreu allà on surt un socialista, un home que se sent socialista, allà se sent l'única i autèntica veu de pau, no solament -- contra els armaments, sinó donant també les solucions positives per a resoldre totes les normes i dificultats que ens ha deixat la guerra, aquell crim capitalista, i la postguerra, que és una sèrie també de crims capitalistes. ¿Com parlar, doncs, sincerament i honestament, i amb coneixement de causa del fracàs del socialisme? Evidentment, senyors Dignatats, alguna cosa ha fracassat; ha fracassat, no la ideologia, no el sistema, han fracassat uns homes, de vegades hi ha fracassat una tàctica; han fracassat els homes de veritable filantropia que creiem que al cor de la burgesia hi havien sentiments humans, i ha fracassat la tàctica --conseqüència natural d'aquesta apreciació dels sentiments aliens--, -- la tàctica de col.laboració. Això sí que ha fracassat completament, però ¿vol dir això que ha fracassat el socialisme, que ha fracassat la ideologia? Absolutament no, no vol dir que els homes que militen en el moviment internacional socialista i proletari vindran l'obligació de tenir en compte les lliçons de la història i de no creure mai més que el cor de la burgesia hi hagin sentiments humans i que la lluita ha d'ésser d'una manera implacable fins l'autorquidat total d'aquesta burgesia. És aquesta la lliçó històrica -- dels fets: no és el fracàs de la ideologia, és el fracàs -- d'una tàctica que el socialisme no vol abandonar i que -- l'ha descobert, perquè, evidentment, el capitalisme no pot -- tenir al cor aquells sentiments humans, perquè és la cosa -- més inhumana que ha creat la civilització.

Han fracassat els homes --deia el senyor Ventosa i Salvat-- parlant ahir de MacDonald-, i què vol dir això? Abans de -- MacDonald n'hi han hagut d'altres. Hi ha hagut Mussolini, que ha estat socialista; hi ha hagut Briand, que fou socialista, i Millerand, que ha estat socialista. No hem de parlar, doncs, de MacDonald, que era socialista i ara no ho és. ¿Es que les idees estan vinculades a la conseqüència -- d'uns quants homes? ¿Es que les idees se són subordinades sempre a sobreviuen a les misèries i a les debilitats dels grans homes?

Si fos així, què seria avui de Catalunya? ¿On estaria la idea catalana de reintegració de la personalitat de Catalunya, del recobrament històric de Catalunya que avui als saltres tenia entre les mans i estem estructurant? ¿On és tot això? Perquè vosaltres ja sabeu que la idea catalana ha estat traïda moltes vegades, i no per un home, ni per dos homes, sinó per tota una organització política que volia ésser la monopolitzadora, justament, del sentiment de catalanitat. I, malgrat d'aquestes traïcions, la idea catalanista s'ha mantingut perquè era una cosa consubstancial. I hem arribat a la conclusió d'avui, a desgrat d'aquelles traïcions (hi ha unes paraules que no s'entenen) té que veure tot això amb la fermesa de la idea i amb la justícia del sistema socialista? ¿Què hi té a veure el fet que alguns homes, en el llarg camí de la seva vida, es vengin? Això no prova res més que la misèria de certs homes, i prova, pel contrari, la bondat extraordinària d'una ideologia que, malgrat els fracassos d'uns dels seus líders, segueix endavant amb més empenya que mai.

El socialisme tant no ha fracassat, que avui tot el món està saturat d'ideologia socialista. Si vosaltres veieu, no ja els Governes que han respectat les formes democràtiques burgeses, si vosaltres examineu els països sotmesos a una dictadura de classe burgesa, com Itàlia i com Alemanya i com Hongria i com Polònia o qualsevol altra de la mateixa espècie, veureu com allí mateix, fins on ni ha tornaria capitalista, els tirans al servei del capitalisme han de venir a cercar en el camp socialista idees i sentiments per a tenir al seu encorn una massa. Vegeu a Itàlia, què va Mussolini? ¿Es què Mussolini a Itàlia ha retornat als principis i a les lleis clàssiques del capitalisme? Està més lluny que mai. I veieu com a Itàlia, -- Mussolini, malgrat potser d'allí mateix, i malgrat dels interessos de la gent que el segueix, com ell mateix està construint coses que no tenen explicació possible sinó es basessin en els principis socialistes. Veieu el que ha fet carrerament amb les empreses de navegació. Hi havia a Itàlia, com a tot arreu, una quantitat extraordinària de grans i de petites empreses navieres que perdien milers de diners i s'arruïnaven totes simultàniament, i fou Mussolini, per Decret d'Estat, dictatorialment, que obligà a la fusió de totes aquestes empreses, fent-ne una sola, "Itàlia", que avui recorre els mars del món. ¿Es això el capitalisme clàssic? ¿Es que això seria possible si no fos una conseqüència obligada de les teories socialistes que estan recorrent tot el món i que encara que no es vulgui pertorven la mentalitat dels homes que estan al servei de la classe capitalista?

I vegeu Alemanya: malgrat Hitler i les camions que el se-

queixin, Alemanya tornara al capitalisme clàssic? ¿Es que arribara un dia que la Lliga tornara a governar a Catalunya? No podria tornar, perquè el que aquí ha fracassat no és pas el socialisme, el que ha fracassat aquí és el capitalisme, capitalisme clàssic. ¿On són els principis clàssics del capitalisme? ¿Què queda ja de les lleis naturals i immutables del capitalisme? ¿Què queda ja del principi de l'oferta i de la demanda? ¿On és ja l'oferta i la demanda? Del capitalisme clàssic, avui no en queda res. Avui hi ha el nacionalisme econòmic que ha transformat tota la terra en una cosa antieconòmica de compartiments estancats.

I del famós "laissez faire, laissez passer", ¿què en queda avui ja? Perquè avui ja hi ha contra d'això l'economia dirigida. Del capitalisme clàssic, no queda res. ¿Es que s'hi pot tornar? Tampoc. Perquè joestic ben segur que si els senyors de la Lliga Regionalista poguessin tornar a llur domini d'abans, no farien pas cap esforç per a valoritzar aquí les lleis i els principis del capitalisme tradicional, perquè mai hi han estat fidels, mai els han escoltat.

El Sr. TRIES DE BES (LL.C.): Però si fa trenta anys que està passant de moda, senyor Comorera. Es tracta d'economia política de fa trenta anys!

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Que no hi hagi paraules que puguin ésser molestes pels senyors Diputats.

El Sr. COMORERA: Senyor President, jo crec que estic correcte. Jo accepto qualsevol interrupció, però el que no acceptaré mai és una actitud de menyspreu, i això no ho admetré mai ni d'un savi ni d'un catedràtic.

El Sr. TRIES DE BES (LL.C.): Però si no sóc ni savi ni catedràtic.

El Sr. PRESIDENT: Segueix en l'ús de la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Diu el senyor Tries de Bes que joestic parlant del segle passat, i, evidentment, ja ho he dit -- que estava parlant del segle passat en començar. He parlat del segle passat per demostrar, justament, que el que ha fracassat en el nostre temps, en el segle XXI, és el capitalisme, perquè totes aquestes lleis que foren l'origen i base del seu progrés i del seu poder, totes han quedat ja venudes per les noves modalitats econòmiques i avançades, sobretot per l'entrada de la ideologia socialista en arreu del món.

El Sr. SOL (LL.C.): La propietat privada no,

El Sr. COMORERA: La propietat privada també us la prendran.

El Sr. RIERA (ERC.IRA): Ara, ara és quan els heu tocat el moravia. Parleu amb ells amb això de la propietat privada.

El Sr. TRIAS DE BES (LL.C.): N'hi ha d'altres que no ho saben així.

El Sr. PRESIDENT: Segueix en l'ús de la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Venir a parlar avui, senyors Diputats, del fracàs del socialisme quan davant dels ulls de tots nosaltres hi ha l'exemple nord-americà, és d'una audàcia que jo no m'atreveixo a qualificar. Recordeu que fa dos anys o tres abans que la crisi actual fos tan forta, tot-hom deia: "Règim socialista, mireu Rússia", i "Règim capitalista, mireu Nord-Amèrica". Ho repetien sempre, perquè creien que Nord-Amèrica era el paradís, aquella famosa terra de les societats anònimes que, al llarg dels anys, tindrien la virtut de transformar en capitalistes a tots els obrers, i l'única virtut que ha quedat evidenciada és que, en un moment donat, tots els obrers que tenien títols d'unes fàbriques, han quedat arruïnats, perquè una de les il·lúsions més clàssiques del capitalisme nacional i internacional es apropiat-se d'una manera sistemàtica dels estalvis de la gent que li confia els seus diners; però en parlar d'això, parlem de Barcelona, del Banc de Terrassa i del Banc de Catalunya, si voleu.

El Sr. TRIAS DE BES (LL.C.): Aquí no hi ha més bones que el Banc negre.

El Sr. COMORERA: En estranya molt que es vingui ara aquí a parlar dels fracassos del socialisme, quan tot just sabem tenir davant dels ulls l'exemple catastròfic de Nord-Amèrica. Així és d'una audàcia que jo no vull qualificar. Si passés a Nord-Amèrica, en el paradís capitalista que abans era l'orgull del món capitalista?

El Sr. VALLS I TARDITXA (LL.C.): I comunista.

El Sr. COMORERA: Del món capitalista.

El Sr. VALLS I TARDITXA (LL.C.): I comunista.

El Sr. FERRIOL (USC): S'hauria de confessar d'això, més (Rialta).

El Sr. COMORERA: A Nord-Amèrica, la bancarrota del sistema capitalista és inevitable. Aquesta no pot dir-se, com a

vegades es vol dir parlant d'Europa, que la responsabilitat medira del desastre financer i econòmic d'un país de la conseqüència de l'acció, de la influència política i governamental del socialista, per la raó de què a Nord-Amèrica no hi ha hagut moviment socialista encara; perquè a Nord-Amèrica, país de cristians i anticristians, com les V.V.SS. (Diu això adreçant-se als escons de la Lliga Catalana.) allí a Nord-Amèrica no s'ha permès l'acció política de classes fins al punt de què tots sabem que en el mateix estat de Nova-York, quan el poble elegia representants socialistes, el Parlament no admet aquests com a diputats al·legant que no poden jurar la Constitució d'una manera sincera. A Nord-Amèrica no hi ha hagut acció intensa, ni directa ni indirecta de moviment socialista internacional; i, en canvi, Nord-Amèrica és en l'actualitat el país més enfonsat per la crisi capitalista internacional, i les seves finances es caracteritzen pels grans crakis de les poderoses organitzacions financeres i per la quantitat immensa de milions de persones que han estat escafades de la manera més iníqua pel sistema capitalista nordamericà.

¿Com parlar del fracàs del socialisme en aquests mateixos moments en què justament les fórmules socialistes són les úniques que obren una porta a possibles solucions en les hores difícils que estem vivint? Si Europa ha de sortir del marasma actual, haurà d'ésser a base de les fórmules que la Internacional Socialista ve aprovant cada vegada que es reuneix, com el retorn al patró or, com la moneda internacional, com la condonació universal dels deutes de guerra, com la regulació i distribució de la producció a tot arreu en forma que estigui més d'acord amb les capacitats del consum? ¿I com parlar del fracàs del socialisme quan veiem com el capitalisme per a defensar-se està destruint immenses riqueses no certament ni precisa per amor a la humanitat, sinó per l'egoisme dels seus membres més qualificats? ¿Quan hi ha trenta milions d'homes que passen una vida difícil, mancats d'elements materials per sustentat-se, què fa el capitalisme per a sortir en defensa d'aquesta part de la humanitat? Prou és sabut: a Nord-Amèrica, proposant-se i portant-se a la pràctica el que als camps bladers nordamericans se'ls inocula una malaltia perquè no hi hagi collita de blat, al Brasil, destruint milions i milions de sacs de cafè; a l'Argentina, fent que el blat i el blat de moro serveixin de combustible per les locomotores del país. I en totes les parts del món, seguint-se una destrucció sistemàtica criminal i monstruosa de la riquesa que el treball produeix mentre que una part considerable de la humanitat pateix misèria i dolor i mentre estan damunt de la gran catàstrofe de la gent que calia a no té altra perspectiva que l'hi.

El Sr. VALLS I TABERNER (E.L.C.): Així, els ianquis són necessàries.

El Sr. COMORERA: Però vosaltres no voleu veure ni reconèixer més que l'aspecte polític del socialisme i voleu descobrir d'una manera sistemàtica l'aspecte econòmic d'aquest socialisme. I aquest aspecte econòmic del socialisme es veu a tot arreu del món i especialment a Europa, tota vegada que davant del fracàs dels sistemes i de les organitzacions capitalistes, tan sols s'aguanten d'una manera ferma i sòlida les organitzacions autènticament econòmiques del proletariat. I així veiem com a Anglaterra mentre s'arruïnen la gran indústria i el gran comerç, es manté poderós el moviment cooperativista de consum, de producció i de crèdit. I a Alemanya igual. I, sobretot, tenim l'exemple d'aquests admirables països del nord d'Europa que estan pràcticament organitzats en cooperatives i estan pràcticament realitzant el socialisme. Evidentment que aquest aspecte econòmic del moviment socialista internacional no pot interessar amb gust als senyors que defensen el capitalisme, perquè en aquest terreny econòmic del socialisme ells trobarien la seva mort.

Tenim interès en parlar-vos d'un cas concret, que demostra el valor immens d'aquesta acció cooperativista, que és la manifestació pràctica del socialisme internacional. A aquest efecte us volem parlar del trust cooperatiu de bombetes elèctriques que es va constituir en el nord d'Europa en contra del trust capitalista de bombetes elèctriques. Tots vosaltres sabeu que hi ha un trust internacional, "Philips Osram", que ha monopolitzat la producció i el consum de les bombetes elèctriques i que imposava la seva producció per tot arreu en la forma que li convenia. Aquesta acció negativa i perturbadora va arribar als països del nord d'Europa. Però allà hi havien grans organitzacions cooperatives que sortien en defensa dels treballadors i davant d'aquest trust capitalista, aquestes organitzacions cooperatives van organitzar les seves fàbriques cooperatives; primerament es va crear una fàbrica a Suècia i després -- unes a Noruega i a Finlàndia i més tard es va estendre -- aquesta manifestació del cooperativisme a Anglaterra, lluitant així amb l'organització capitalista i eliminant la seva acció perturbadora.

Un Sr. DEPUTAT: Adia, Pich!

El Sr. COMORERA: Això vol dir que no ha fracassat el socialisme a què la nostra ideologia i la nostra tàctica en el terreny econòmic va fer la seva vida, ensinistrant al proletariat a prescindir de l'economia capitalista i preparant-lo per a un canvi no molt llunyà, més immediat del que

sembla, en el qual s'ha d'estructurar una economia internacional,

De que pot dir-se que aquí, a Catalunya, ha fracassat el socialisme? De cap manera. A Catalunya, sense que molts se n'hagin donat compte, s'ha practicat i es practica molt el socialisme, perquè en el fons, no hi ha altra cosa que ideologia i orientacions i tàctica socialista en tot l'important moviment cooperatiu de consum de Catalunya, en l'organització mutualista i en molts dels sindicats agraris. Aquestes orientacions socialistes de les organitzacions cooperatives van fer el seu camí i desenvolupant la seva empresa. No ha fracassat, doncs, el moviment socialista i molt menys en la nostra terra. La lluita d'avui és clara i és concreta; serà cada dia més enèrgica. I la prova de que el socialisme no ha fracassat al món és que justament el capitalisme ha de recórrer a l'acció violenta, a l'acció criminal, per a vèncer el socialisme, per a aniquilar-lo per procediments innobles i baixos, com avui es fa a Alemanya. Si el socialisme no representés cap força si el socialisme no fos res perquè el seu fracàs fos tan evident i creïu vosaltres que el capitalisme renunciaria justament a les seves formes democràtiques d'abans i trencaria amb metode i instrument que va servir per construir el seu edifici jurídic de privilegis de castes i classes? Si el capitalisme no representés res i el seu fracàs fos tan evident i creïu vosaltres que Mussolini i Hitler apel·larien a aquell socialisme que estan portant a cap a Itàlia i a Alemanya, respectivament? No amb el propòsit de vèncer nobilitant i lleial, en lluita cara a cara, amb milions organitzacions i milions principals, lluiten tan sols per a destruir físicament els homes, perquè les idees, ni físicament ni d'altra manera es poden destruir. La lluita, doncs, és clara i concreta; Catalunya no pot escotar a aquestes lluites contemporànies nostres i estan ben segurs que en la nostra Catalunya, en la de vosaltres i nostra es construirà aquesta nova civilització que portarà una nova organització de la nostra economia. Vosaltres estau ben segurs que si en el camí que s'ha de recórrer hi ha algun ventall, a vèncer d'una manera noble, per a no canviar-se mai més, aquest ventall serà la Lliga Catalana.

Lliga Catalana és un gegant que té els peus de llot, de poca força aparent; les dues cames d'aquesta Lliga són l'Institut de Sant Isidre i el Foment del Treball Nacional. (Moltes i rumors en la minoria de la Lliga.) Aquestes dues cames són fàcils de separar: l'Institut de Sant Isidre, en arribar a haver Paradenes, la Lliga Agrària de Catalunya, i el Foment del Treball Nacional, reorganitzant la indústria catalana, perquè els catalans són superiors a les altres lligues de la gran família humana.

Resposta de Joan Comorera a Vençosa i Calvell

El Sr. COMORERA: Senyora diputats: Ho pensava ja moltíssim car, perquè, en realitat, el text dels discursos del senyor Vençosa i Calvell avui és completament diferent del discurs d'ahir. Jo no se's si serà això una conseqüència de les noves paraules, o conseqüència d'una madura reflexió, però - el fet evident és que ahir assegurà el senyor Vençosa, d'una manera rotunda, que el fracàs del socialisme era una evidència i que era un lígur passat de moda, i avui el senyor Vençosa ve a dir-ne...

El Sr. VENÇOSA I CALVELL (LL.D.): Ho segueixo afirmant avui.

El Sr. COMORERA: ...que la culpa no és de ningú, que la misèria del món és aquí perquè hi és, però que no se'n pot fer responsable ni al capitalisme ni, ara tampoc, al socialisme. Que de la guerra, tampoc ningú n'és responsable. Aleshores haurem d'anar a cercar una responsabilitat màxima, que és la responsabilitat del vostre Déu, perquè tot les coses tenen una responsabilitat. És evident i és una veritat coneguda de tot el món, que l'origen, la causa convencional de la guerra mundial, no fou pas la qüestió nacionalista, sinó qüestions profundament, jurídicament econòmiques. Jo no sap avui que la lluita entre els nacions internacionals, portà a Alemanya i Anglaterra a una situació insostenible, a un estat impossible de sostenir, i que aquestes raons econòmiques dels països aliesores n'és l'origen de l'economia internacional, provocaren la esclatada de la guerra? Qui no sap això? Que la guerra fou justament una conseqüència fatal, com ho serà dintre de poc, del règim capitalista. Ha parlat de la guerra, i ja no he de recordar al senyor Vençosa la figura excel·lent de Jaurès, assassinat pels nacionalistes francesos.

De Rússia he de dir-li solament que allà hi els proletaris i comunistes russos han pres els mecanismes d'una política socialista. Qualsevol diputat que vulgui la veritat pot veure les paraules recitades del príncep Lenin, Trotski i de qualsevol dels pioners de la revolució de l'Estat soviètic, i veurà a bastament que aquells grans homes, que aquells grans pensadors, que aquelles grans figures del moviment socialista internacional, sabien molt bé que era això que estaven fent; sabien que no feien altra cosa que netejar al camí de la podridura burgesa que hi havia a Rússia abans i durant la guerra, per construir una vida nova. Sabien molt bé aquestes sensacions socialistes, i homes d'acribia socialista, sabien molt bé que era una massa analfabetada i plena de supersticions religioses i de contradiccions que havia de ser netejada, no hi havia possibilitat més que la guerra.

de construir una civilització que és immensament superior en valors ètics i tècnics a la civilització capitalista. Avui, a Rússia hi ha un capitalisme d'Estat en mans del proletariat rus, que podrà conduir, en una evolució més o menys llarga, això ningú pot saber-ho, a una autèntica civilització socialista.

Si justament això prova alguna cosa, és el que nosaltres hem dit i dema no té d'esperar a la nostra vida: el fracàs d'una tècnica capitalista. És evident que les coses han de venir per una evolució lògica, sobretot per la superació interior dels homes que volen (i ho volen ja avui milions) viure una vida millor i més justa que la a què estan sotmesos avui sota el règim capitalista.

Des parla el senyor Ventosa del concepte de llibertat. Però no és que, senyors Diputats, en règim capitalista hi ha la llibertat autèntica? És que en règim capitalista hi ha la democràcia autèntica, que és la conseqüència immediata de la llibertat? La llibertat de poder anar de poble a poble i de canviar d'ofici, o d'arribar a les categories primeres de la vida social i econòmica del món. Però això és una ingenuïtat, senyors Diputats; si no, recordeu, per exemple, que en temps de la Revolució francesa, ja en plena revolució, Napoleó deia als seus soldats: "Aneu a la guerra, perquè cada un de vosaltres porta el bastó de mariscal a la seva motxilla." Durant la guerra foren nomenats trenta mariscals, però, per a fer-los, moriren vint milions d'homes. Així és el règim capitalista.

Evidentment que en el règim capitalista, l'home més mundà pot arribar a ésser un capitalista d'indústria; però, per a ésser-ho, han de morir miserablement milions d'homes a tot el món. No hi ha llibertat autèntica sense llibertat econòmica, ¿quina llibertat té, per exemple, el petit agricultor quan vol llegar un tros de terra per viure amb ell i els seus? ¿Quina llibertat té l'obrer que en una ciutat té a llegar un pis qualsevol, i té necessitat de comprar un simple article? ¿Quina llibertat té l'home que fa el treball, que va a demanar-lo al comerciant o industrial? Llibertat nominal, la té tota, i llibertat de no acceptar les condicions que li imposin; però llibertat real, no en té cap.

Et vull repetir la grolleria del senyor Ventosa, en nom de l'Internacional socialista. Així ja és cosa justa per la Cambra, a justificada per ell mateix.

EL SR. VENTOSA I CALVILLI (30,3): No; no justificare per

EL SR. VENTOSA. Finitament, per evolucionar, se septuag

rò de que també és cert que els dures cervells que a través
 laura no evolucionen, són justament els cervells de la lí-
 ra catalana. Recordem que el 14 d'abril de l'any 1931, el
 vostre representant n'una qüestió aquell famós article in-
 dient que a Espanya, els catalans, ni en superfície volien la
 República; a el 14 d'abril, ni havia República. I en el -
 cas espanyol passa exactament igual: ells volen l'evolució
 del món, volen l'orientació del món; ells veuen que, mal-
 grat la dictadura i l'opressió, cada vegada més marcada, el
 règim capitalista, el món camina vers una nova civilitz-
 ació. Saber positivament que essem en el període de transi-
 ció, que sempre és el més dolorós i més difícil en pasada
 d'una civilització capçada, a la substitució d'una nova ci-
 vilització èticament i econòmicament superior. No saben, però
 no volen dir-ho: no ho volen reconèixer, i dia vindrà que
 el senyor Carbó ens dirà que a Espanya no volen el règim
 socialista ni en superfície, i al dia següent, vindrà ja el rí-
 gim socialista.

SOBRE LA IMMIGRACIÓ.

Parlament de Catalunya. Llibre de Sessions, - Llibre de 10 de Març del 1935. Pàg. 359

Senyors Diputats: El problema que va suscitar ahir el senyor Romeva és d'una importància transcendental. Té una importància psicològica, perquè, segons com aquest problema sigui vist per la Generalitat de Catalunya, pot tenir derivacions òhms per a Catalunya mateixa, i és difícil i molt complexa per la seva relació fondíssima amb l'economia general de Catalunya. Cal dir, doncs, que nosaltres hem d'estudiar el problema de la immigració a Catalunya amb un esperit de solidaritat humana ben entesa. Es a dir hem de defugir, d'una manera sistemàtica, tot allò que pugui significar un rencor a altres homes no nascuts a Catalunya. El problema existeix a Catalunya per diverses raons. En primer terme, perquè, dintre de la crisi general que hi ha a la Península, Catalunya encara és, almenys aparentment, la regió més pròspera: on hi ha més possibilitat de treball, on els salaris dels obrers que treballen la terra i dels obrers que treballen a la ciutat són més elevats sembla que són més elevats, i és per això que Catalunya exerceix una mena d'atracció, de fascinació, arreu d'Espanya, i això explica el que hi hagi sempre aquests corrents intensos d'homes d'altres regions que vénen a cercar a Catalunya la condició i el treball que en els seus llocs d'origen no hi poden trobar. Aquesta raó purament humana l'aprengem nosaltres per incomprensió i per negligència. No hi ha cap, a Catalunya, cap mena de control en el sistema d'assistència social. Vol dir que aquesta assistència social que aquí es fa sense controlar, és un dels altres factors que contribueixen, a part del que abans heu parlat, a expandir aquesta fama de país on s'hi pot venir a fer coses interessants. Apreneu nosaltres el problema per la incògnia extraordinària en fer estadístiques. Aquí a Catalunya no hi ha possibilitat de saber res encertament. No sabem ni la quantitat obrera que treballen a Catalunya, no sabem ni la quantitat exacta d'obrers en un sense l'altre. No parlem ja de la classificació estadística per especialitats, per oficis, per maneres de viure i de treballar perquè això ja és una cosa més complexa i, naturalment, no aquí encara se sap menys. Vol dir que qualsevol pla de govern, qualsevol actitud governamental, sempre es troba obstaculitzada per aquesta ignorància gairebé integral de les coses que més ens interessarien i més ens afecten.

Hi ha un altre factor, potser el més important, tant pel país, que contribueix a aconseguir d'una manera sistemàtica, on el problema de la immigració potser ja el trobem en part les raons d'espanta personal i de classe clarejada igual

corrent immigratori. Ja no parlo d'altre que de adreçar una de les empreses de transmissió, dels condicionaments que s'han anat enganyant a la gent que arriba a Catalunya, per dir-hi així, és un aspecte més aviat anecdòtic de la qüestió. La realitat no especialment a aquesta mena de propietaris de la terra i de Catalunya i a certa classe de fabricants de Catalunya, que que alimenten i provoquen la immigració, que la fan d'una manera artificial per a reduir els salaris, per a reduir el nivell de vida a Catalunya. Segurament tots els senyors diputats saben, especialment els que representen zones que de fora, saben positivament que en moltes parts de Catalunya en hi ha petites fàbriques o petites petites indústries, que el problema ve de que la gent de la zona no pot treballar perquè les fàbriques d'aquella població no podrien emplear gent forastera, no gent forastera catalana, comarques catalanes, ja arriba al nivell de vida de Catalunya i a exigir i percebre salaris normals a Catalunya, és no la gent que acaba d'arribar a Catalunya, aquells als quals s'ha al·lucinat amb una ironia un xic macabra. Aquelles són les raons fonamentals que agregegem a Catalunya el problema de la immigració, és a dir, que en estudiar aquest fenomen, en estudiar aquest problema i la seva possible solució, hem de venir en compte amb vivencials.

Nosaltres, socialistes, també volem contribuir a aconseguir una solució a aquests problemes. No ens guida a nosaltres cap aspecte xenòfob. Nosaltres somem els homes que treballa siguin d'on siguin i vinguin d'on vinguin; per a aquest cas particular, nosaltres entenem que en defensa dels treballadors hem de cercar una solució que eviti l'anovament i la subsistència d'aquesta immigració artificial. És evident que aquí, a Catalunya per acció del Parlament i del govern de la Generalitat, possiblement per la contribució directa de l'Estat central, alguna cosa es farà en ordre a treballs públics per alleugerir, si no resoldre, el problema ja gravíssim de l'atur forçat. I jo us asseguro que al en arribar aquest moment d'informar amb certa intervenció dels organismes públics a Catalunya, no s'ha treballat solució per aquest problema de la immigració artificial. Quan veu el esforç que es fa a Catalunya, sempre venint amb un fort intel·lectual i ètic, es podrà concloure que els nous treballs queuran ofegats per un flux de gent d'immigrants que seran originats per la mateixa gent que ha explotat d'una manera directa i personal. Volem cercar una solució a aquest problema de la immigració artificial en benefici dels propis immigrants, perquè sempre arriben, pobra gent que en el seu país viuen malament, però que si venen a Catalunya viuran pitjor, actualment, en condicions pitjores, no hi flicicament, sinó paral·lelament, perquè la necessitat biològica de viure és la vida, la vida, la vida, fins i tot no solament esta forma a un nivell superior d'existència.

Més de més, si bé que a la vegada haurà de superar la normalitat que significa, per dir-ho, que existeix la seva vida, no el seu ordre, sense condicions ni paràmetres de troc en què s'ha desenvolupat amb aquest problema. Volem conèixer a més a més aquest problema a través de la immigració artificial, perquè ja de noua completa la psicologia social de Barcelona avui, i de Catalunya i hem d'evitar el seu agrandament. Tots sabem sobradament que una de les 12 qüestions més serioses que hi ha a Barcelona avui, és el desconocement absolut que tenen els Poders públics de les característiques de la població de Barcelona. Aci, ni la policia, ni el Govern Civil ni la Generalitat segurament no és un càrrec, perquè no s'hi ha pogut conèixer. No sabem absolutament qui hi ha a Barcelona, qui viu a Barcelona, i aquesta ignorància total de les condicions psicològiques i de les condicions socials de la gent que hi ha a Barcelona i a Catalunya, evidentment, contribuirà d'una manera extraordinària a crear aquest complex psicològic i d'anormalitat, que provoca fets que ens conduïren a que el Parlament haurà d'estudiar amb tota cura per a veure de trobar-hi una solució. I ens preocupa seriosament contribuir a resoldre aquest problema de la immigració artificial en defensa, no ja dels que podrien dir il·lusionats i emigrants, sinó dels que ja són ací a Catalunya, no dels treballadors estrangers, sinó dels que acualment ja treballen i treballen a Catalunya, perquè la immigració artificial significa immediatament enviliment dels salaris. I significa una disminució, una caiguda a terra del nivell de vida que alguns poden assolir amb nosres treballadors, i amb el nostre anye d'edificació i de il·lusió amb el desenvolupament social. I, evidentment, nosaltres, com a socialistes i com a representants dels treballadors que tenim una independència política de classe, estem obligats a defensar i a defensar el nivell de vida, estem obligats a evitar, a contribuir a evitar que la classe patronal, valent-se de l'indiferència dels immigrants en condicions materials inferiors a la de Catalunya, sense l'estructura sindical que hi ha a Catalunya, ens faci a treure els seus braços al mercat de treball, a envilir la seva pròpia condició obrera i, per tant, a evitar de la vida dels seus membres de classe que estan habituant a altres condicions en la vida normal de Catalunya.

Però és més important, senyors Diputats, veure les causes que provoquen la immigració artificial, és més important que veure els mitjans que tenim nosaltres per a contribuir a contribuir una solució a aquest problema, més important serà, sense dubte, veure i entrar en el terreny de les solucions pràctiques. ¿Ils que avui podem fer alguna cosa? ¿Ils que la Generalitat avui en el moment actual del tractat de la vida, està en condicions de fer alguna cosa pràctica?

afirmo que si el sí jo entencés que no ho ficiu, no hauria
 parlat en aquest debat. Ara que, actualment, la Ge-
 neralitat ja té prou possibilitats legals per
 a intervenir d'una manera directa en aquest problema i per
 a començar la via que conduirà a la seva solució defini-
 tiva. Hi ha una llei de la República, de data 27 de novem-
 bre del 1931, titulada llei de col·locació obrera, que ofe-
 reix aquella possibilitat que jo afirmava abans, de què jo
 des d'ara, sense esperar altres traspassos de serveis, la
 Generalitat resolgui aquest problema greu de la immigració
 artificial. Aquesta llei de col·locació obrera, en el seu
 article 1.º, apart 2.º, diu que les Borses de Treball, per
 aquesta llei es referiran a la creació de Borses de Treball
 hauren d'estudiar els moviments migratoris, tant nacionals
 com estrangers, igual que qualsevol altre moviment de-
 mogràfic que pugui alterar l'equilibri entre l'oferta i la
 demanda de treball. Vol dir això que en una de les condi-
 cions que fixa la llei en el seu article 1.º, en una de
 les atribucions que atorga en el seu article 1.º a les Bor-
 ses de Treball, té la Generalitat una possibilitat legal
 d'intervenir d'una manera directa en aquest problema de
 control del moviment migratori que altera l'equilibri en-
 tre l'oferta i la demanda de treball a Catalunya.

I ha alguna cosa més important: l'article 1.º d'aquesta
 mateixa llei, que imposa als Ajuntaments l'obligació d'organit-
 zar les Borses de Treball locals. Aquestes Borses de
 Treball locals, amb participació obrera i participació go-
 vernal, són presidència intervinguda e controlada direc-
 tament pels Ajuntaments, amb despeses pagades pels Ajuntam-
 ents, de servei completament gratuït pels treballadors. A
 tenen en primer lloc una funció estadística: la de saber
 en cada localitat quin és el cens obrer autòcton i quin és
 el cens d'obrers que treballen i dels que no treballen en
 les especialitats. Però hi ha una cosa més important que
 això, i és que la mateixa llei indica el procediment mitjan-
 çant el qual les Borses de Treball locals poden ésser
 declarades d'ús obligatori per a obrers i per a patrons.
 És la condició fonamental d'aquesta llei, perquè sense
 aquesta possibilitat de declaració d'ús obligatori, tota
 la llei de col·locació obrera no valdria res; valdria pels
 fins estadístics, però no per a resoldre problemes imme-
 diats com és aquest de la immigració arreu d'Hispanya i el
 desequilibri entre l'oferta i la demanda de treball. Vull
 dir concretament que el Conseller de Governació, en col·la-
 boració amb el Conseller de Treball, pot avui, no ja imposar,
 sinó obligar en cas que certs Ajuntaments fessin sabo-
 tar, a aquesta obra tan important a què compleixen donant
 la llei de col·locació obrera. Aquesta llei ja seria un
 cosa real a Catalunya si en els Governes Civils de Catalu-
 ya s'hi haguessin posat totes les haguesessin concedit una
 importància a la funció política i haguessin concedit im-
 portància a la funció social, però, naturalment, els Governes

Alcaldes de Barcelona van dir en sempre el senyor conseller
 treballador i obrer. L'edifici de la Borsa de Treball
 i de Col·lecció Obrera de Barcelona ha passat perquè
 "obra" i "col·lecció", a l'extrem, que no és cap altra
 cosa que el treballador i obrer cap poder de treball
 i de col·lecció; és una llei escrita que no té cap
 efecte, fins que, donat, al moment de complir aquesta
 llei i de fer-la complir, i com que el trasllat dels
 documents a l'Administració local de la ciutat, el senyor
 conseller de Governació que venen des d'ara aquesta llei
 de treballador i obrer i indicat-los el camí que
 han de seguir per a complir la llei de col·lecció obrera.

Ahora, tal com que veuria un moment l'importància extra-
 ordinària que tindria per Catalunya el fet que dictés però
 també a cada Ajuntament o a cada capital de comarca o a ca-
 da ciutat industrial hi hauria la seva Borsa de Treball,
 obligatori, i asseguraré que havent-hi així
 que està dintre de les nostres possibilitats, el problema
 de la immensa artificialitat que seria per al mateix treball
 sense provocar situacions perjudicials ni desafeccions patri-
 moniales nos ens la de la ciutat nostra.

Com sap el senyor conseller de Governació, a la Borsa de
 Treball, per la llei de col·lecció obrera, els obrers se-
 nyalen una inscripció en el registre. La inscripció és un
 acta d'inscripció personal de l'individu; la inscripció al
 treballador, amb la categoria de la feina de l'home sense
 treballar, a la feina, al d'home, element de la Borsa de col·-
 lecció obrera, el dir així, que en un poble determi-
 nat en el moment de fer-se sense feina de totes les especiali-
 tats de treball de la localitat que s'inscriuen a aquella
 Borsa, tal com que sempre ha de fer un sol nom d'aquella llei
 col·lecció obrera treballador, que per això no pot treballar en
 aquell poble, així és una inscripció obrera, perquè els
 noms que s'inscriuen de fora de Catalunya, en veure que
 els treballadors no se treballen a la Borsa de Treball i
 els noms de la feina de treball, hi ha cal a dir així
 que els treballadors, el nom de la feina de treball
 sense feina de la feina de treball, que així sola tindran
 simplement aquest element de col·lecció obrera a Catalun-
 ya sense que tingui una inscripció obrera, que és la rep-
 resentació voluntària, sense que no podria fer res aquí,
 perquè no hi tindrien les representacions en el seu pos-
 sible de treball obrer i de la feina industrial que per
 tal cosa treballador i obrer, tindrien aquest element in-
 terès de la feina de treball obrera, a dir, una altra de
 l'inscripció obrera, que es contribuirà a realitzar un
 i una feina de treball obrer i de la feina de treball obrer, que
 així tindria el treballador de la feina de treball obrer, una
 altra inscripció obrera, que es contribuirà a realitzar un
 i una feina de treball obrer i de la feina de treball obrer,

polític, ja que a ningú no s'escapa que avui encara, i pot ser avui amb més intensitat cada dia, es torna al joc d'abans. El propietari, l'industrial que té jornals a repartir, el propietari que té arrendataris ignorants no organitzats, el fabricant de petites zones o colònies que escapa a un control directe i constant dels organismes superiors de Govern, tornen a sentir-se senyors feudals i fan exercir la seva funció de propietaris per a disminuir el valor ciutadà dels homes que estan sota els seus serveis. Sabem casos que ho demostren d'una feuaent i podríem citar-ne un que coneix perfectament el senyor Conseller de Treball i que és típic en aquest sentit: és el cas d'Esparraguera, on hi ha la colònia Sedó, un formidable fabricant avui letrouxiata que ha pres aquella fàbrica com si fos un feude del temps de la monarquia, en la qual, més que les condicions de treball dels obrers, es té en compte el seu esperit servil d'estar sotmesos als capricis del seu fabricant.

Amb aquesta Llei de col·locació obrera aplicada a Catalunya, evidentment, aquestes maniobres dels vells cacics que avui tornen a aixecar el cap perdrien tot el seu valor, -- perquè quan un fabricant tingués una vacant per a treballar obligatòriament hauria d'anar a la Borsa i hauria d'acceptar l'home que la Borsa li inviés. Llavors, prou maniobres i prou repartiments de jornals d'acord amb l'esperit servil de la gent que va a demanar feina! I sobretot s'hauria acabat aquesta maniobra que contribueix a agreujar el problema de la immigració artificial, fent venir camionades de murcians a Catalunya per a posar-los a les fàbriques a treballar amb jornals de misèria.

Ens agradarà molt als Diputats d'Unió Socialista conèixer l'opinió concreta dels representants del Govern sobre aquest afer. Què pensen de la Llei de col·locació obrera, què pensen de les possibilitats de la seva aplicació immediata; i si ells, com nosaltres, creuen que això es pot fer immediatament per endagar d'un cop d'una manera científica el problema de l'atur forçós i de la immigració a Catalunya. Nosaltres concedim a això una extraordinària importància, perquè és l'únic camí que hi veiem no hi ha altres solucions. La solució policial, com molt ingènuaent insinuen, no és aplicable a Catalunya. La solució que tots coneixem, de Madrid, és molt difícil d'aplicar a Catalunya, perquè quan les autoritats autònomes de Catalunya apliquessin certes mesures de rigor contra els no catalans vinguts recentment a Catalunya, veuríem de seguida com s'aixecaria altra vegada l'esperit patrioter més enllà de l'Ebre per a atribuir a les nostres actituds, no un esperit de justícia i de solidaritat humana vers els homes catalans i no catalans que treballen a Catalunya, sinó un esperit

d'agressivitat contra els altres germans d'Espanya. Tenim, doncs, a les nostres mans, senyors Diputats, un arma positiva, una arma de la República, que no solament contribuirà a organitzar el treball a Catalunya, sinó que, ben aplicada, ben compresa, acabarà per liquidar el problema, paorós avui de la immigració artificial. Nosaltres desitgem que el Govern ho compregui d'aquesta manera i es posi a la tasca -- immediatament, sense esperar més.

PROJECTE DE LLEI DE RENOVACIÓ DELS REGIDORS ELEGITS PER
L'ARTICLE 29 O NOMENATS GOVERNATIVAMENT.

Parlament de Catalunya, Diari de Sessions.-Divendres 17 de Març del 1933. Pàg. 682

Senyors Diputats: He d'explicar en poques paraules, perquè el tema no en mereix gaire més, la posició de la Minoria socialista respecte el dictamen de la Comissió de Governació. Concretament, nosaltres acceptem el dictamen, i l'acceptem veient-hi un defecte capital, que és el seu retard sobre tot, i un altre que és, podríem dir-ne, el seu to dèbil. Contra aquest Projecte s'han fet dues objeccions una en el sentit catalanista i una altra en el sentit democràtic. Ha dit el senyor Sol que aquest Projecte és anticatalanista i és antidemocràtic. Potser sí que és anticatalanista en el sentit que els senyors de la Lliga Catalana entenen el catalanisme. Però en el sentit que nosaltres l'entendem, l'interpretem i el sentim, no pot pas ésser-ho. Evidentment que a Catalunya tots som catalans, però som catalans de moltes maneres. Hi ha el català del Passeig de Gràcia, i hi ha el Català del Clot, hi ha el català de Sant Isidre, i hi ha el català de la Unió de Rabassaires. Tots són catalans, però uns molts diferents dels altres. I quin catalanisme és el que ha triomfat senyors Diputats? El catalanisme tradicional que fins ara havia sempre triomfat i manat a Catalunya, el del Passeig de Gràcia, el de Sant Isidre o l'altre? El catalanisme de la immensa massa popular, que fins ara havia estat sempre sotmès al caciquisme, a l'explotació de l'altre catalanisme. De manera que des del punt de vista catalanista, al nostre entendre el Projecte és perfectament catalanista. Democràticament no. Naturalment que si fos antidemocràtic, nosaltres no hi estaríem pas d'acord. Nosaltres tenim la pretensió d'ésser els demòcrates integrals del món. En el món, potser per excés d'amor i adhesió als principis democràtics, el socialisme ha sofert greus derrotes. Vol dir que nosaltres som demòcrates de veritat, demòcrates substantius, no demòcrates d'apariència i de fantasmes, sinó demòcrates veritables, i si aquest Projecte realment fos o significués un atemptat a la democràcia, evidentment que nosaltres hauríem de votar en contra. Però és que nosaltres entenem que no tan sols no és un Projecte antidemocràtic, sinó que és un Projecte profundament democràtic.

No cal que jo us expliqui quina era la situació espanyola i catalana abans de la República. Sota la monarquia, Espanya era un cos esmortuït. Grans zones d'enviliment cívic constant, i petits nuclis de vitalitat ciutadana. Les grans ciutats, algunes viles, els nuclis industrials sobre

tot que no perderen mai llur fesomia autènticament republicana i ciutadana, però els esforços dels quals es veien -- sempre completament ofegats, per l'allau d'aquella alta zona del cos espanyol, mort i sotmès al caprici del cacic i de l'article 29. Sota la Dictadura, aquest enviliment cívic de l'esperit i de la consciència espanyola s'accentuà i s'estengué per sobre tot Catalunya. La zona peninsular que fins aleshores més havia pogut salvar-se, en el terreny de la democràcia, més trossos havia pogut conservar de la seva dignitat civica i catalana, sota la Dictadura es féu el gran silenci. Semblava que realment l'esperit cívic havia mort completament i que no seria ningú capaç de reviscolar-lo en molts anys. Però com que les col·lectivitats no moren, no poden morir, i com les idees tampoc moren ni poden morir, quan sembla que estan mortes ho estan sols aparentment, perquè hi ha les forces de la subconsciència que van treballant i forjant la nova reinaxença. Aleshores, al cap dels anys, és quan, sota la monarquia i sota la dictadura, i sota l'enviliment i l'aparent silenci, es forjà la nova ànima civica de Catalunya, i es produí allò que vosaltres sabeu, el gran ressorgiment de l'esperit cívic català que ens portà el 12 d'abril.

Però a Catalunya mateixa, en algunes zones catalanes, l'enviliment català era tan profund i tan extens, tan integral podríem dir, que ni aquell gran moment històric sentiren. Mentre tot Catalunya es sentí com moguda i es revoltà contra l'obra tradicional, hi hagueren arreu de Catalunya petits focus, petits nuclis morts encara, en els quals no hi hagué ressonància de cap naturalesa d'aquell gran moviment de ressorgiment cívic i ciutadà. Va néixer la República, i per l'impuls dels grans nuclis ciutadans i dels grans nuclis comarcals que es varen incorporar a la vida ciutadana després de llarguíssims anys de silenci i de resignació. Però la República va néixer amb un pecat d'origen que ara estem pagant i que possiblement a tots els demòcrates veritaders ens contarà molt car. El pecat d'origen de la República va ésser la fraternitat. Tots érem germans, sí, -- tots érem germans. Espanya era l'orgull del món, perquè Espanya havia canviat el seu règim polític havia destruït, s'havia alliberat d'aquella opressió secular de la monarquia, sense haver vessat una gota de sang; i per això presentava davant del món orgullosa de la seva bonhomia i del seu esperit caballeresc. I justament per això, que jo qualifico de pecat d'origen, la República no va derogar l'article 29, no va pensar en l'article 29, com si no tingués l'obligació imperiosa de derogar-lo, com si no tingués l'obligació imperiosa d'arribar fins als focus del caciquisme fins els nuclis de població encara sotmesos a la tirania caciquil, en incorporar-los als corrents alliberadors de --

la República. I així ha deixat la República passar el temps. Però si solament poguéssim assenyalar aquest mal, no fóra --- molt; però desgraciadament, aquest no és més que un botó de --- mostra, un petit exemple dels errors comesos per tots, per no saltres i per vosaltres i pels homes de Madrid. Perquè en de finitiva en tots els ordres de la vida col·lectiva espanyola, fins també catalana, es pot observar una gran tímidesa, da--- vant dels problemes vius que planteja la pròpia revolució. I per raó d'aquesta tímidesa amb què s'ha actuat, s'han anat -- agreujant tots els problemes en una forma extraordinària, degut en gran part a la reacció evident i progressiva de les -- forces reaccionàries, que semblaven ben mortes a l'adveniment de la República. La República s'ha de reconèixer que ha de--- mostrat valentia en el terreny de la legislació, però en la - pràctica, aquesta legislació és una lletra morta, és tan sols un escrit en el paper. I per això, observem i podem dir que la República no ha destruït les organitzacions del règim an-- tic; no ha destruït la influència de la burocràcia, ni de la magistratura, ni de l'exèrcit, ni de la mateixa clerecia, ni ha destruït l'aristocràcia, ni ha atacat a fons cap estament, cap casta, cap classe de les que sostenien l'antiga monarquia. I aquestes castes i aquestes classes i aquests estaments, són els que procuren i fan esforços per a interposar-se en el ca--- mí de la República, i són els que posen en perill moltes vega des la vida de la República. Sí: la República s'ha caracte--- ritzat per la seva tímidesa. I aquesta tímidesa de la Repú--- blica és el que explica el fet extraordinari de què després - de dos anys d'haver estat proclamada la República es comenci a pensar en els Ajuntaments elegits per l'article 29. Han -- transcorregut dos anys aproximadament des de la proclamació - de la República, i el cert és, l'evident és que el mateix 14 d'abril el Govern provisional tenia l'obligació, no tan sols de dissoldre els Ajuntaments elegits per l'article 29, sinó - que en molts dels casos, els Consellers d'aquests Ajuntaments els havia d'enviar a presidi... perquè molts d'aquests Conse--- llers eren responsables, eren culpables d'un delictes de lesa democràcia. S'ha de reconèixer que la permanència, el respec--- te en què han viscut fins ara es Ajuntaments elegits per l'ar--- ticle 29, era la prova evident de què res es podia, ningú go--- sava oposar-se a aquella màquina torturadora i trituradora -- que tant mal feia en el concepte i els principis de la digni--- tat espanyola i catalana. I encara que tan sols fos per vet--- llar per la dignitat ciutadana, la República havia de fer un escarment en ralcíó a aquests Ajuntaments elegits per l'arti--- cle 29. Però el cert és que la República no ho va fer i per--- això les dificultats s'han anat amuntegant. I com que les - forces adverses a la República en comptes de reconèixer --- aquest esperit cavalleresc de la mateixa, no han fet altra - cosa que reaccionar i volen arribar fins a la fi i acabar -- amb aquesta República. L'oportú, el convenient, és acabar --

amb aquestes forces; i encara que poguem dir que tard, la República do (error de transcripció del Diari de Sessions) s'han amuntegat. I com que les forces adverses, es decideix a rectificar la seva conducta, a seguir el camí convenient i en conseqüència a fer saber a la gent que espiritualment no estan amb la República encara que aparentment hi estiguin, a fer-les saber, repeteixo, que per --- aquí hi haurà República i hi haurà democràcia autèntica, i dic "democràcia autèntica" per la raó de què aquest Projecte no es pot qualificar d'antidemocràtic, tota vegada que aquests Ajuntaments per l'article 29 no representen una democràcia vertadera, perquè en aquests quatre-cents pobles de Catalunya que tenen Consellers elegits per l'article 29, mai s'ha viscut una vida de democràcia.

Diversos senyors DIPUTATS de la Lliga: Sempre, sempre.

No heu d'explicar-me res, perquè no necessito mestre. Jo dic, que tant les VV.SS. com jo sabem que justament l'article 29 ha estat la prova de la mort cívica de tots els pobles, i a Espanya l'article 29 ha estat sempre la realitat de la màquina caciquil de la monarquia. Sí; de l'article 29 se'n feia gran ús a Extremadura, a Lleó, a les dues Castelles, a Múrcia i a Andalusia. A Catalunya, --- l'article 29 trobava la seva aplicació en aquelles regions més isolades o apartades dels grans nuclis urbans i dels grans centres de comunicació. Aneu a Lleida i es podrà comprovar, encara que prou ho sabeu, que l'article 29 no ha tobat aplicació sinó en les comarques, en els pobles de la muntanya, com a Odén, petits nuclis de població que estan completament apartats de la vida civilitzada, pobles de vida democràtica morta que troben dificultats per a incorporar-se als corrents del món civilitzat, raons per les quals la màquina caciquil pot actuar amb tot el seu vigor i la seva força.

I en aquestes condicions jo pregunto: ¿Pot ésser antidemocràtic un Projecte que va justament a portar democràcia i legalitat als pobles que no viuen la vida democràtica, -- als pobles que sempre s'han vist ofegats per interessos dels cacics, del cacic que viu en el poble o en la comarca, o que viu a la capital o població allunyada? No pot dir-se així d'aquest Projecte, perquè l'autèntica democràcia és la que tendeix a possibilitar a totes les col·lectivitats, a tots els nuclis humans per petits que siguin, per abandonats i per ignorats que siguin i per apartats que estiguin de les grans vies de comunicació i de l'intercanvi de les idees i de les coses, la seva incorporació a la vida civil amb tota la plenitud de facultats i de drets, a fi de què aquests pobles puguin viure llur vi

da realment democràtica.

Aquesta és la veritat; tot el que no sigui això, tot l'altre, no és més que voler dissimular l'inconfessable, justificar els procediments del vell règim i pretendre sostenir una situació de fet que no té res a veure amb la democràcia, ni amb la llibertat, ni amb la dignitat dels homes. Nosaltres estem plenament convençuts de què dels quatre---cents Ajuntaments de Catalunya a què ens hem referit, tres cents dirien... Jo tinc potser la mala costum, que no considero una mala costum, d'expressar clarament el meu pensament.

No empro paraules que desfacin el que penso, i si veig que una actitud té un determinat caràcter, ho manifesto, i és per això que dic que l'actitud de la Lliga Catalana no té res a veure amb la democràcia. Això, en el meu entendre, no és més que una qüestió per a defensar posicions tàctiques i res més que això. De manera que per nosaltres, els Diputats d'Unió Socialista de Catalunya, el Projecte de la Comissió no és antidemocràtic ni anticatalà. No és antidemocràtic per les raons que he manifestat, ni anticatalà en la forma com nosaltres sentim el catalanisme, que difereix naturalment, de la manera com l'entenen els senyors Diputats de Lliga Catalana.

I crec més encara. Creieu vosaltres que aquest Projecte - ha vingut tard, però ja està aquí i convé que vagi endavant i que s'apliqui ràpidament, perquè nosaltres hem d'ésser - democràtes que aprenguin amb l'experiència dels altres. Hi han hagut en el món democràtes que per una aparent democràcia i també hi ha en el món homes que, per una adhesió aparent las principis democràtics, viuen sota lluites i règims contraris.

Es evident que la República espanyola està sofrint una indigestió de juricitat, de legalitat i que si nosaltres no haguéssim reaccionat contra aquests llaços i no ens hi anéssim enfrontant, encara que ens diguin revolucionaris, per tal de fer la nostra legalitat, ni hi hauria República ni autonomia, i hauríem perdut la darrera possibilitat de recobrar la llibertat ciutadana i d'homes catalans.

FUNCIONS DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT.

Parlament de Catalunya, Diari de Sessions, - Divendres 7 d'Abril del 1933, Pàg. 994

La prova més clara de la posició falsa en què es troba la Majoria del Parlament, està en les contradiccions dels -- propis membres de la Majoria en defensar el dictamen. Segons uns, aquest dictamen no ofèn ni disminueix per a res l'essència democràtica de l'Estatut i del règim parlamentari que per l'Estatut tenim; però, segons els altres, el sistema que aquest dictamen volorganitzar va res menys -- que contra la concepció netament parlamentària que tenim de l'Estatut i de la seva aplicació a Catalunya.

Aquestes dues posicions contradictòries les representen, com deia abans el meu company Ruiz i Ponseti, el senyor - Espanya i el senyor Rovira i Virgili. El senyor Espanya, ahir, d'una manera categòrica, va afirmar "el règim que - instituïm pel nostre Projecte de Constitució és purament parlamentari". Avui ha insistit en la mateixa tesi; ha - volgut fer creure al Parlament que el dictamen de la majoria de la Comissió és purament i exclusiva parlamentari; que no es tracta de crear per sobre del Parlament un al- - tre Poder. Un Poder extraparlamentari, o almenys obrir - una porta a un règim que no sigui ja estrictament i pura parlamentari, sinó una mixtura de parlamentarisme i presi- - dencialisme. Però sentírem ahir el senyor Rovira i Virgi- - li, el qual, amb una insistència extraordinària i en certs moments amb moltíssima vehemència, va fer una crítica del sistema parlamentari i va venir a dir que aquest dictamen que el sistema proposa el dictamen de la Majoria ve a co- - rregir els defectes del parlamentarisme. Llegiré algunes coses textuais del senyor Rovira, per no fiar-me de la me- - mòria i perquè considero que és tan important aquesta con- - tradicció que alguna vegada els de la Majoria hauran de - repetir-la en els debats del Parlament...

No, perquè això ha estat repetit cinc vegades en el curs del discurs del senyor Rovira i Virgili i és tot el nervi del seu parlament. Deia, per exemple, el senyor Rovira i Virgili, que els que no sem partidaris del dictamen de la Majoria no tenim en compte aquesta tendència "tan general i tan pronunciada en els nous Estats, de donar a uns Go- - verns una mena de President per no haver-se de subjectar d'una manera continuada a allò que es diu una fiscalitza- - ció parlamentaria". Veieu: Això està llegit textualment Veiem doncs que el propi senyor Rovira i Virgili, en nom de la Majoria d'aquest Parlament, ataca una de les prerro- - gatives fonamentals del règim parlamentari, que és justa- - ment la fiscalització dels actes de govern...

Jo em refereixo a textos que tenen tot el seu valor, perquè estan registrats en l'únic document oficial que tenim a les mans. No veieu en això cap intenció estranya, sinó únicament la defensa del meu punt de vista. I vull demostrar -- això: que el vostre punt de vista (Adreçant-se a la Majoria) és tan equivocat que, entre vosaltres mateixos, en defensar-lo, heveu de caure en contradiccions de caràcter fonamental. Això és el que m'he proposat.

I en aquest atac a la prerrogativa fonamental del règim parlamentari, que és la funció fiscalitzadora, hi torna a insistir el senyor Rovira. Un paràgraf més avall torna a dir que s'han de corregir els defectes del parlamentarisme, que són dos -al seu entendre-, especialment, la seva "lentitut i l'excés de fiscalització". Més endavant, diu el senyor Rovira: "en estricte règim parlamentari es vol dir que el Poder executiu depèn del Poder parlamentari". I evidentment, és així i així ha d'ésser. I afegeix: "doncs si volem que el Poder executiu no estigui massa lligat al Poder parlamentari... etc.". I segueix.

Tant no és senyor Casanoves, una manca de correcció d'estil o de text, que aquest leimotiv del discurs del senyor Rovira i Virgili el repeteix fins l'acabament. Així veiem que una altra vegada diu el senyor Rovira i Virgili: "pensem en l'endemà i creiem que és de bona política i de política nova i moderna no lligar massa el Poder executiu al parlamentari". I afegeix més avall: "Hi ha en la política més que el Parlament." I, per damunt del Parlament, naturalment, no hi pot haver més que un Poder presidencial. I encara hi ha més: fa una afirmació de principis i un retret als que no pensen com ell, i afirma: "el que no podem estimar ni -- respectar prou, són aquestes menes de concepcions massa abstractes, massa romàntiques, massa ingènues de la democràcia i de la llibertat". I aquestes concepcions romàntiques i -- ingènues són justament les que estan vinculades d'una manera total al règim estrictament parlamentari que defensava -- el senyor Espanya. I encara va dir: "¿Per què no hem de -- fer una mica de llenya pel foc de les estructures decrèpites de formes presidencials i de formes parlamentàries?" -- Aquesta qualificació de "decrèpita de les formes parlamentàries" és d'una gravetat tan extremada dita per boca del representant d'una Majoria estrictament parlamentaria i que -- vol defensar, segons altres membres de la mateixa, un criteri estrictament parlamentari, que jo no m'atreveixo pas a -- qualificar. I acaba dient que s'ha d'anar a un Parlament, sense adjectiu, i amés a un Govern i a un President, però -- aquí ja hi posa qualificatiu: mentre el Parlament és Parlament pur i simple, el Govern diu que ha d'ésser un Govern -- fort i el President un President fort. És clar que aquesta

és teòricament la posició d'un presidencialista.

No es pot pretendre aquí instaurar un règim pur presidencialista perquè no pot fer-se, perquè la Consitutció de la República ens ho prohibeix i perquè l'Estatut que va aprovar el Parlament de la República també ens ho prohibeix, però, evidentment que del que es tracta ara aquí és de fer el màxim possible de presidencialisme encara que sigui en forma subreptícia. ¿Es que, senyors Diputats, el remei -- del règim parlamentari hem de trobar-lo en el règim presidencialista o en qualsevol altra forma de règim que s'hi -- assembla, un règim mixte que deia ahir el senyor Casanoves per a excusar l'excés de vehemència del senyor Rovira i -- Virgili? Jo penso que no, que tot el contrari, perquè si els senyors Diputats es fixen una mica en tot el que passa arreu del món i en les conseqüències dels règims polítics vigents en els països més importants del món, arribaren -- sempre a les mateixes conclusions: que aquells països on -- el règim parlamentari és més estricte i més pur, la demòcràcia es manté més ferma i a la vegada és fecunda, i que en aquells països on el règim presidencialista impera, no poden sortir mai, o de la Dictadura legal, que és el President amb plens poders, o de la Dictadura de fet quant la força personal de l'home que ocupa una vegada la Presidència s'emporta darrera d'ell tot el país.

Vosaltres sabeu més que jo que el règim presidencialista -- no és més que una espècie de monarquia aminorada i una monarquia provisional. Va néixer a Nord Amèrica, en aquell petit país que era llavors de la guerra de la Independència, quan tota Amèrica no era més que unes quantes colònies del litoral atlàntic, poblades per homes d'una concepció molt materialista de la vida i a la vegada també molt mística: va néixer allí el règim presidencialista. Allí -- els antics ciutadans de la metròpoli, que fugiren de la metròpoli per a tenir la seva llibertat religiosa assegurada, no pogueren tenir pas, evidentment, ni per la seva tradició ni per la seva educació, l'amplíssima concepció humanista que hi ha en la Revolució francesa i per això veiem que els descendents d'aquells homes que fugiren d'Anglaterra i que varen fer la guerra de la independència contra Anglaterra, no podien pas posar un rei damunt el seu país recentment reconquistat o emancipat, sinó una forma suavitzada, un President amb plens poders. Es allí on va néixer el règim presidencialista, règim presidencialista que potser en aquell país i en aquell moment s'explicava per moltes altres raons, no ja pel misticisme dels homes que varen conquerir aquell tros d'Amèrica i l'arrabassaren del domini anglès, sinó a la vegada, per les condicions geogràfiques, demogràfiques i econòmiques del nou país en formació. Però

va passar el temps i aquella iniciativa nord-americana va aclimatar-se en aquell país i va estendre's per tot el -- continent americà per aquell fenomen de mimetisme que -- tots els que hem conegut. Centre i Sud Amèrica sabem prou bé. I puc assegurar-vos que la desgràcia més grossa del - continent hispà-americà ha estat justament aquesta mania - imitatòria del règim presidencialista nord-americà, perquè quan les Constitucions dels països emancipats d'Espanya va ren optar pel règim presidencialista, des de llavors el -- cabdillatge ha estat sense solució de continuïtat. Mireu qualsevol país centre o sud-americà i veureu que tot el -- llarg de la seva història de segles XIX i XX no és més que una sagnant successió de cabdills i de generals que es dis- puten el Poder màxim del país, car en règim presidencial, el President és un autòcrata, un home que té uns poders -- més extraordinaris a vegades i quasi sempre que els reis - de les monarquies constitucionals que queden avui a Europa. Ens deia el senyor Rovira i Virgili que el règim presiden- cialista o aquesta nova forma original que ell volia tro-- bar en el dictamen presentat per la majoria de la Comissió que era, podríem dir-ne l'última paraula dels últims anys, que era la moda que s'havia d'imposar i que era la taula - de salvació de la nova democràcia, i que ha guanyat en crè- dit i prestigi precisament després de la guerra europea. Voldria que us fixéssiu una mica en aixó per a demostrar-- vos que després de la guerra els països que varen seguir - el camí presidencialista són els que han estat més casti-- gats per la Dictadura i que els països que varen seguir -- pel camí estrictament parlamentari són aquells que han po- gut realitzar a fons i realment una autèntica i perdurable revolució. A Europa, després de la guerra, el país que ha donat la tònica del presidencialisme és Alemanya, i a Ale- manya, en règim presidencialista, no solament la revolució del 18 va esgotar-se ràpidament i no va arribar a la trans- formació del règim de la terra, sinó que ha acabat en mans d'una Dictadura de fet, perquè abans estava ja en mans d'u- na Dictadura legal. I vegeu en altres països, especialment els formats després de la guerra, i que tenen les seves -- Constitucions en règim estrictament parlamentari, vegeu el que succeeix a Finlàndia, a Estònia, a Làtívia, a Lituà-- nia i a Txecoslovaquia; tots aquests països són a Europa - els que han realitzat d'una manera més profunda la seva re- volució. Contràriament aquells països que no varen seguir el règim parlamentari i que no varen acabar amb el poder - personal monàrquic, que és una expressió del presidenca-- lisme, aquests no han fet la seva revolució.

Hi ha una qüestió de tan alta importància per a justificar bé aquest moment, que no vull deixar de parlar-ne, i és la reforma agrària. Hi ha a Europa dues classes de països: uns que després de la guerra han fet la reforma agrària en

el paper i no l'han realitzada en els fets, i una altra sèrie de països que l'han realitzada en el paper i en els fets. En la primera classe hi veieu Romania, hi veieu Hongria, hi veieu Polònia, i hi veieu a Alemanya; en l'altra categoria hi veieu Finlàndia, Lituània, Estònia, Làtvia, a tots els Estats bàltics, hi veieu Txecoslovàquia. ¿Quin és el règim polític dels primers, dels romanesos i dels hongaresos que varen tenir una llei de reforma agrària escrita, però que mai han pogut realitzar? Un règim monàrquic a Romania i sanguinàriament presidencialista a Hongria. I en els països estrictament parlamentaris, de tot poder parlamentari, com a Finlàndia, Lituània, Látvia, Estònia i Txecoslovàquia, la revolució agrària s'ha realitzat des de la primera a l'última lletra de la llei escrita.

I per a no fixar-nos solament en els països constituïts després de la guerra, veieu vosaltres el que passa a Europa, podríem dir anterior a la guerra, i veieu quins són els països on el règim democràtic té més solidesa encara avui que hi ha tantes tempestes contra la democràcia internacional, i veureu que les democràcies que més s'aguanten són aquelles que neixen de la Revolució francesa i que acceptaren el règim parlamentari que va reivindicar la Revolució francesa, i és França, i és Anglaterra, i és Bèlgica, i és Holanda, i és Dinamarca, i és Suècia, i és Noruega, els tres països escandinaus, tan meravellosament organitzats. I tenim encara el cas de Suïssa, on han anat més enllà que nosaltres i que tots els països europeus plegats, on hi ha un Poder executiu col·legiat, ja no el Poder executiu unipersonal, que pugui en un moment determinat dirigir per si sol el país.

Vol dir, doncs, que el nostre camí no està en llençar-nos a innovacions -que sembla que ho són i no ho són-, sinó seguir per la bona ruta que assenyalen els fets històrics i l'experiència dels altres pobles. Hem de seguir per la ruta parlamentària si volem crear a Catalunya realment una democràcia autèntica i fecunda i duradora, sobretot.

Està clar que aquesta concepció parlamentària de la vida democràtica del nostre país és tan vostra com nostra. Jo crec que el senyor Espanya sincerament vol ésser democrata; jo crec que la majoria dels Diputats de la Majoria sincerament són parlamentaristes, però és que s'han posat, volent-ho o no volent-ho, en una posició equivocada, en una posició falsa, i aquesta posició va començar per a ells des del moment en què al Parlament de la República es va plantejar el problema de les delegacions. Jo no sé quina seria la intenció dels Diputats catalans que en el Parlament de la República mantingueren l'article de l'Estatut que és l'origen de tots els mals de cap que ara estem passant.

Quan tot l'Estatut a Madrid va sofrir modificacions tan extraordinàries i tan profundes, es va mantenir íntegrament aquesta part. Vol dir que aleshores pels Diputats catalans -i no faig referència a cap persona, a cap dels Diputats catalans, entre els quals hi havien alguns dels nostres companys- no fou aquest i es considerarà com a cosa necessària - el que es mantingués aquest capítol de les delegacions.

Evidentment, senyors Diputats, que en aquest capítol de les delegacions es tingué molt en compte la persona, no solament la persona, sinó el que ella representava. Això tots ho sabem. Jo estic convençut de què la immensa majoria -- dels Diputats de Catalunya al Parlament de la República aspiraven a una cosa que no es realitzà, aspiraven a mantenir per a Catalunya un aglutinant, una figura aglutinant que cohesionés les forces encara anarquitzades d'aquesta Catalunya que vol ésser una nació i encara no ha sortit de l'estat de tribu. I per això hi ha aquest aspecte de la delegació, per a poder el dia de demà nosaltres en aplicar, en realitzar l'Estatut, apartar aquesta figura simbòlica de les lluites que gasten i desfan pel carrer i conservar-la com a nexa moral i espiritual dels catalans. Jo solament així m'explico el que en l'Estatut de Catalunya s'hi posés una qüestió com aquesta de les delegacions que efectivament per si mateixa, amb perspectiva històrica, no té per què ésser en un Estatut de concessió d'autonomia a una regió.

Però si aquesta fou la intenció primera dels homes que posaren aquesta clàusula de les delegacions i que la mantingueren en el Parlament de Madrid, evidentment que aquesta intenció avui ja s'ha destruït completament, ja s'ha desvirtuat completament, perquè ara ja el problema està sobre un altre terreny i és aquest: es vol que el President de la Generalitat tingui la plenitud de poders quan deixa de tenir la plenitud de responsabilitat, que aquesta és la interpretació que vosaltres heu fet de les delegacions. El problema de la delegació per a nosaltres és d'una simplicitat extraordinària, perquè essent un acte voluntari tota qüestió, tota dificultat, es resol no delegant. El dia que el President de la Generalitat per qualsevol circumstància que ara no interessa, delegui les seves funcions, d'acord amb el -- que diu l'Estatut Interior de Catalunya, aleshores lògicament delegant funcions, acte voluntari, ha de delegar també aquella intervenció efectiva i personal al Govern de Catalunya, per què si no ens trobarem sempre amb una dualitat de coses amb un ciutadà que exerceix de fet i de dret funcions de Govern i que no té una responsabilitat determinada davant del Parlament que és l'òrgan superior de tots els Poders de Catalunya.

Deia el senyor Rovira i Virgili que el dictamen el que en realitat proposa és crear una figura nova d'un Poder presidencial, ni moderador, ni executiu; però en la realitat dels fets el que el dictamen crea és una figura que és a l'ensem Poder moderador i Poder executiu. Poder moderador en quant a la irresponsabilitat, Poder executiu en quant als poders. ¿Com serà el funcionament del Govern de Catalunya una vegada aprovat el dictamen de la majoria de la Comissió? Una vegada ja en plena vigència l'Estatut de Catalunya i amb delegació total de funcions com -- avui estem, ¿què és el que succeirà? De fet i de dret -- per la lletra de l'Estatut Interior de Catalunya el President de la Generalitat seguirà portant tota la política -- general de Catalunya en el Govern, en la intimitat del Govern i la política general catalana, però ni de fet ni de dret no serà responsable dels actes que ell pugui cometre com a President de Catalunya, en delegació de funcions -- aquí, en aquesta Cambra. És aquesta la qüestió fonamental. Si el President de Catalunya delega funcions ha de delegar també poder, i ha de donar aquest poder a aquell home pel seu exercici tota la seva responsabilitat en el Parlament. Perquè si no, fareu allò que us deia fa poca estona: que creareu una figura, que no serà com afirmava el senyor Rovira i Virgili, ni moderadora, ni executiva, sinó que serà moderadora quant a la irresponsabilitat, i executiva quant als poders reals de què sempre estarà investida. I això no pot fer-se, perquè ultra ésser anticonstitucional i antiestatutària, és completament antiparlamentària i antidemocràtica la tendència presidencialista que aquí es vol imposar, contra tota experiència dels fets històrics que tots hem viscut.

Jo no sé com quedarà tot això; més bé em penso que quedarà com està presentat; per això abans d'acabar jo voldria que els Diputats de la Majoria pensessin ben bé una cosa, i és que si en la lletra de l'Estatut Interior de Catalunya nosaltres substraïem al President de tota responsabilitat davant del Parlament, estigueu ben segurs que aquesta responsabilitat la tindrà sempre davant del poble, perquè -- aquestes combinacions, aquests maquiavelismes, el poble -- no els entén, i pel poble sempre hi haurà una persona que delegui o no delegui, tindrà tota la responsabilitat dels encerts i dels desencerts que faci el Govern de Catalunya. Jo sé que vosaltres estimeu Macià, però jo us puc assegurar que nosaltres estimem Macià i us asseguro que els que més l'estimen no són pas aquells que aparentment li concedeixen més poders, sinó aquells que volen realment conservar el seu prestigi el més llarg temps possible. Si vosaltres approveu això tal com està, jo us puc anticipar i estic segur que no m'equivoco, desgraciadament, que el -- prestigi de l'home que convindria que durés molts anys, -

perquè a Catalunya li convé que aquest aglutinant duri encara, caurà molt de pressa, perquè les coses han canviat totalment; ja hem superat completament els temps dels simbolismes, i ara estem ja en el temps de les realitats, de les realitzacions. Abans d'aquestes discussions parlamentàries, una figura simbòlica i els homes que la rodejaven, podien satisfer els anhels d'emancipació, d'enaltiment de la gran multitud catalana amb paraules i amb promeses, però aquest moment de simbolisme ja ha passat avui i estem al Govern, i ja s'ha de realitzar l'obra revolucionària, i és justament en el curs d'aquesta obra revolucionària que la figura del President que vosaltres tant voleu, caurà desfeta a trossos, perquè encara que ho feu el màxim de bé possible, cosa dubtosa avui ja, és evident que la figura del President anirà pel carrer satisfent a uns i no satisfent als altres, i que en aquest joc de passions, d'interessos i de desenganys, aquesta figura gloriosa que ha realitzat potser l'obra més important de les darreres generacions, - que és aglutinar el sentiment català al voltant d'ell, pas-sarà a ésser una figura combatuda per la seva activitat, - no ja salvadora, no ja aglutinant, sinó per la seva actuació com a home de Govern, com a home de realitats i de realitzacions. Penseu-hi una mica, perquè no solament hi ha el prestigi de l'home, no solament hi ha l'estimació a l'home, sinó que a la vegada, a l'entorn d'això i en el fons d'això hi ha un amor autèntic a Catalunya, perquè a Catalunya li convé arribar a la seva maduresa política sense trasbalsos de caràcter personalista. Nosaltres, per raons històriques, culturals, econòmiques i altres que vosaltres sabeu millor que jo, nosaltres tenim una inclinació morbosa a l'adoració personal; som més fàcils a donar-nos a l'home que no a la institució, i si nosaltres no lluitem contra aquesta tendència nostra, que és filla de la nostra herència, farem el pitjor mal que es pugui fer a Catalunya, que és parar-la en el seu camí, desviar-la del camí de la seva evolució netament democràtica vers una nova civilització. He dit

PRÒRROGA DEL MANDAT DELS REGIDORS

Parlament de Catalunya, Diari de Sessions.-Dijous 13 d'abril del 1933. Pàg. 1001

Senyors Diputats: Abans de passar a la defensa del nostre vot particular, considero necessari fer un aclariment sobre el redactat del dictamen de la Comissió.

El dictamen de la Comissió diu en la seva última part que per unanimitat ha acordat que la Proposició que es refereix al carnet d'identitat sigui estudiada i presentada amb tota oportunitat, però jo he de fer notar que la unanimitat no existeix. Això és degut, segurament, a un error de redacció, i per això faig aquesta manifestació, i, per tant, nosaltres mantenim el vot particular a la Proposició de -- Llei presentada el 27 de gener d'enguany.

Considerem que per a tractar-se d'una matèria en la qual Catalunya és de fet i de dret un país independent, s'han de prendre acords i resolucions que estiguin també en correspondència amb aquesta llibertat absoluta de moviments que avui nosaltres tenim. Tenim ara l'oportunitat a Catalunya d'organitzar totalment la vida política i econòmica dels Ajuntaments. Aleshores, aquest enorme esdeveniment tan ple de possibilitats per l'immediat de Catalunya, ha d'ésser seguit, al nostre entendre, d'una concepció integral en quant es tracti d'anar a la renovació dels propis Ajuntaments. Creiem nosaltres que aquesta vegada a Catalunya no pot haver-hi eleccions parcials; considerem que a Catalunya no s'han de renovar parcialment els Ajuntaments; nosaltres considerem que hem d'aprofitar aquesta llibertat absoluta de moviments en el terreny municipal per a anar d'una sola vegada a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya; per tant, nosaltres hem d'aprofitar -- aquesta extraordinària avinentesa per a fixar també posicions, per a dir que la Catalunya autònoma farà ús d'aquesta absoluta llibertat de moviments d'una manera digna, d'una manera conscient i, sobretot, d'una manera democràtica, orgànicament democràtica.

Una afirmació en primer terme, i és que nosaltres no volem que a Catalunya continuï la seva història. Ja saben els senyors Diputats què vol dir això de continuar la història. Continuar la història, en el record immediat que tenim de la vida catalana i de la vida espanyola, és el de seguir la rutina i sobretot el menor esforç. La rutina i el menor esforç, seria que el Govern de Catalunya renovés parcialment els Ajuntaments, els renovés també per etapes, uns -- perquè són de l'article 29 i altres per qualsevol altra -- raó, i no arribar mai a la qüestió de fons, que és l'es-- tructurar d'una manera definitiva i des del començament la vida municipal de tots els Ajuntaments de Catalunya.

Per això la Minoria socialista va presentar un Projecte de Llei, el redactat del qual no s'adiu gaire a les circumstàncies d'ara, la primera part d'aquesta proposició; però les conclusions del qual es poden i s'han de mantenir íntegrament. Nosaltres dèiem que no es farien eleccions a Catalunya mentre no tinguèssim Llei municipal, Llei electoral, i mentre el Govern de la Generalitat no hagués resolt el problema de la identificació personal per ambdós sexes. Considerem que aquestes conclusions són tan oportunes avui com durant el mes de gener i que s'han de mantenir, i no comprenem que la Majoria, acceptant el criteri de la Comissió, de la majoria de la Comissió, no segueixi el nostre punt de vista. Recordaran els senyors Diputats que en la data en què nosaltres vàrem presentar aquesta Proposició de Llei semblava imminent l'acord d'anar a les eleccions en el curs del mes que ara som. Es deia aleshores que Catalunya devia renovar parcialment els Ajuntaments per secundar la política del Govern Central; es deia més encara: que com que aquestes eleccions municipals del mes d'abril havien de significar una ratificació o una rectificació de l'orientació esquerrana del poble espanyol i català, que convenia aleshores sumar Catalunya a aquesta gran manifestació política de la resta d'Espanya per a arribar a la conclusió de què tota la península ibèrica es mantenia fidel als corrents esquerrans del 14 d'abril del 31. Eren els arguments que aleshores tenien una validesa i que aleshores semblava que havien de determinar d'una manera gairebé fatal la convocatòria d'eleccions per aquest mes que som. Tant havia d'ésser així, que solament concedint a aquesta argumentació, ja aleshores, tot el seu valor, ens expliquem el fet de retard amb què aquest Projecte nostre ha estat considerat per la Comissió; perquè, fixins-s'hi els senyors Diputats, que un Projecte presentat el 27 de gener es discuteix al Parlament el 13 d'abril. ¿És que la matèria d'aquesta Proposició de Llei podia donar lloc a una discrepància d'ordre fonamental entre la Majoria i aquesta Minoria? Creiem que no. Per tant, el retard extraordinari en la tramitació d'aquesta Proposició de Llei de la Minoria socialista solament pot explicar-se d'una sola manera, i és de què venia a destorbar els projectes que tenia en aquell moment el Govern de Catalunya, vinculat, d'una manera massa estreta i cega a la política general del Govern de la República. Contra aquella argumentació nosaltres vàrem fer-ne una altra: vàrem dir que a Catalunya no feia falta aquesta espècie de sondeig de l'opinió pública, perquè a Catalunya ja sabíem per una experiència electoral molt recent i molt gloriosa, quina era l'orientació política de la immensa majoria. Nosaltres afirmàvem que no hi havia necessitat de convocar eleccions muni-

cipals pel mes d'abril a Catalunya escoltant suggerències del Govern de la República espanyola, perquè el 20 de novembre de l'any passat, en data molt propera, ja Catalunya d'una manera eloqüentíssima va demostrar la seva orientació esquerrana, la seva fe en les orientacions esquerranes dels Partits que van saber interpretar aquests sentiments i aquesta ideologia de la gran multitud i que, per tant, Catalunya podia ésser sumada el mes d'abril a tots els corrents esquerrans que poguessin revelar-se, si és que a Espanya es feien les eleccions municipals.

No era per a nosaltres aquesta una qüestió de petita manobra política; responia la Proposició de Llei, i respon -- avui la Proposició de Llei, a un concepte clar de l'aplicació que hem de fer a Catalunya de les llibertats autonòmiques.. Ja que ara, gràcies a l'Estatut, tenim llibertat total per a endegar la vida local a Catalunya, que són -- les cèl.lules més vitals i més dinàmiques de la vida col·lectiva, fem-ho -- aleshores deïem nosaltres -- bé, sense -- precipitacions innecessàries i sense esperit provincià de cap naturalesa; perquè ja, en el fons d'aquella argumentació que abans he citat lleugerament, hi havia, més que altra cosa, una condemna del vell provincianisme que sotmetia totes les qüestions de Catalunya a directives generals de política que no ens correspon exactament a nosaltres.

I per a fer-ho bé, no hi ha més que un sol camí, i és que abans d'anar a la renovació dels Ajuntaments, tothom sàpiga quina és la vida municipal que serà possible a Catalunya per voluntat del Parlament i que tothom sàpiga quin serà el sistema electoral amb el qual la gent de Catalunya manifestarà la seva voluntat i que tothom tingui a -- més la seguretat de què els vells tècnics de la política tradicional no hi tindran res a fer en aquestes eleccions municipals de la Catalunya autònoma. Eren els tres punts cabdals. En qüestions municipals, de règim municipal, -- cal absolutament que l'elector català sàpiga abans d'ésser convocades eleccions quin serà aquest règim municipal. No serà pas el règim municipal vigent d'autonomia retallada o inexistent, serà un altre règim de més autonomia, de -- molta més ampla autonomia, però ¿de quina naturalesa, de quin caràcter? Perquè vosaltres sabeu que en matèria municipal hi ha molts matisos, molts tons, molts marges en les concessions autonòmiques, hi ha molts sistemes oposats completament diferents. Llavors pels Partits que tenen un -- concepte clar de la seva responsabilitat té una importància capital poder anar a la campanya electoral sabent positivament quin serà el règim municipal pel qual demanen la confiança del poble. D'altra manera anar a unes eleccions municipals sense haver resolt abans aquest problema bàsic llavors es cauria en el perill imminent i evident a la vegada de repetir la política demagògica que tant de mal ha

fet, tants estralls ha causat a Catalunya perquè no sapiguem positivament quines serien les característiques del règim municipal, llavors la interpretació del que podria ésser estaria sempre a mercè dels propis Partits polítics i en aquest joc de competència ja podeu preveure com cada u donaria més, i una qüestió tan important, tan sèria i -- tan constructiva com ha d'ésser la Llei municipal de Catalunya, tindria el pitjor començament que seria aquest de la competència demagògica dels diferents Partits de Catalunya que es disputarien la voluntat dels electors no a base d'idees concretes i honradament sentides, sinó a base de promeses que íntimament ningú estaria després disposat a satisfer. Igualment, senyors Diputats, en quant al règim electoral no podem anar nosaltres a cap elecció en matèria municipal, en matèria en la qual nosaltres per l'Estatut som completament independents com si Catalunya fos una República separada d'Espanya, no podem nosaltres fer aquestes eleccions sota el mateix règim electoral vigent. Això és tan evident que no val ni la pena de parlar-ne. En primer lloc, perquè el sistema vigent és defectuós; en segon terme, perquè l'execució d'aquest sistema vigent és -- més que defectuós, perquè és una llei teòrica, un sistema vigent teòric, que ens parla del secret del vot sense que mai enlloc de Catalunya aquest secret del vot pugui ésser una cosa real i efectiva; perquè es parla de la identificació de l'elector i mai en la pràctica aquesta identificació pot ésser una cosa real i efectiva, perquè amb tot -- aquest sistema han estat possibles i són encara possibles totes les maniobres i tots els enganys dels que s'especialitzen en aquesta classe de coses de monstruoses de violentar pel frau la voluntat popular.

Com serà el sistema electoral que sortirà d'aquest Parlament? ¿Serà majoritari, serà proporcionalista, serà sistema mixte, és a dir, de representació proporcional de les minories? Quines circumscripcions hi haurà? Si bé nosaltres en l'Estatut Interior hem dit que les circumscripcions han d'ésser amples, no es fixa pas el límit d'aquestes circumscripcions. Poden ésser les que hi ha avui, Barcelona capital i les quatre corresponen a les antigues quatre províncies. Poden ésser altres, poden ésser més, poden ésser menys. Vol dir que abans d'anar a una convocatòria municipal és també absolutament necessari si veiem el problema -- amb tota correcció, que el poble sàpiga quin serà el sistema electoral en vigència. Es clar que se'm dirà que el -- Parlament pot fer front a aquesta dificultat desglossant -- del Projecte de Llei municipal i de Llei electoral que es presentin al Govern de la Generalitat les parts que fan referència al règim municipal i al sistema d'elecció. Però no és aquesta la qüestió; en primer terme, perquè desglos-

sar de dos grans Projectes que han d'ésser necessàriament, fatalment, ben articulats i considerats d'una vegada sense solució de continuïtat, voldria dir que hi ha a Catalunya una situació d'urgència quant a la renovació municipal i - que per aquesta raó d'urgència el Parlament acudeix a --- aquest expedient de desglossar dels Projectes articulats, generals, unes parts determinades. Lavors jo voldria que em diguéssiu si hi ha efectivament a Catalunya una raó d'ur- gència per a convocar quan més aviat millor les eleccions municipals. N'hi havia una que ja no existeix; hi havia - la supervivència dels Ajuntaments per l'article 29, però - aquesta raó ja està suprimida, perquè gràcies a la llei vo- tada per aquest Parlament, els pobles que estaven sotmesos a la tirania dels Ajuntaments de l'article 29, d'aquí a -- pocs dies s'hauran emancipat i estaran en mans de Comissions gestores, integrades per persones que han de merèixer la - confiança dels Partits que representen avui encara la vo- luntat esquerrana de Catalunya. Quina altra raó d'urgèn- cia hi pot haver? L'Ajuntament de Barcelona? Es possible perquè moltes vegades sol passar que la raó exacta tothom la sent, tothom la sap i ningú la diu. Però jo asseguro - que si realment fos aquesta la raó d'urgència, la d'anar a una renovació total de l'Ajuntament de Barcelona; jo he de dir que no, perquè l'Ajuntament de Barcelona estigui mal - constituït s'ha de sacrificar la resta de Catalunya. I en- cara es pot dir més: es pot dir que si una ciutat ha vis- cut dos anys sota un Ajuntament que fa nosa a tothom, pot viure-hi uns quants mesos més i no passarà pas res irremeia- ble.

Aquestes són, doncs, les dues raons tèriques que ens han induït a nosaltres, primer, a presentar la Proposició de - Llei i segon a mantenir aquesta Proposició de Llei contra el criteri de la majoria de la Comissió. Però hi ha, se- nyors Diputats, una tercera raó d'ordre pràctic per a asse- guarar sobretot l'efectivitat, la possibilitat del sufragi femení, i aquesta tercera raó d'ordre pràctic és aquella - del carnet d'identitat personal. Nosaltres considerem que per als Partits d'esquerra seria una actitud suïcida conve- car, anar a unes eleccions municipals, en les quals per -- primera vegada s'ha d'experimentar el sufragi femení sense assegurar la identificació del vot de tots els electors i sense assegurar-se la possibilitat de vot per a totes les electores. Actualment aquesta possibilitat no existeix; - actualment si es fessin eleccions municipals amb interven- ció de les dones ningú pot assegurar a la dona catalana -- que el seu dret a votar seria respectat. No pequeu el Go- vern no volgués que la dona votés, no perquè ningú es pro- posés sabotejar d'una manera més o menys clandestina l'as- saig del vot femení, sinó per raons purament tècniques; --

perquè jo pregunto als senyors Diputats: Avui ¿com la dona pot identificar la seva personalitat davant la Mesa -- electoral? Hi han dues classes de dones, evidentment, com hi han dues classes d'homes; hi ha la dona benestant, hi ha la dona membre d'una llar aristocràtica i burgesa, i hi han dintre d'aquestes llars aristocràtiques o burgeses les dones sotmeses al servei domèstic. Evidentment que per -- aquestes dones no hi ha qüestió, no hi ha qüestió perquè -- totes elles per càlcul del seu marit o per interès personal, totes elles estan en condicions legals d'emetre el -- vot el dia que es digui, totes elles tenen la seva cèdula personal. Però hi ha l'altra zona femenina, la zona vas-- tíssima de les dones proletàries de la ciutat i del camp, la zona de la qual nosaltres hem de treure tot el fruit; i si nosaltres prèviament hem de treure tot el fruit no asse-- gurem a aquesta immensa quantitat de dones la seguretat -- d'emetre el vot, evindentment que elles, per més que vol-- guessin, podrien trobar-se en una situació de fet, i és -- que volent votar no se les deixaria votar per manca d'un -- document d'identitat personal, perquè no és cap secret --- afirmar, i dir que les dones treballadores en la seva immen-- sa majoria no tenen cèdula personal. Aleshores, jo pregun-- to als senyors Diputats: Imagineu-vos que convocades ja unes eleccions, arribat el dia del comici, la dona proletà-- ria que sent un esperit cívic, que vol exercir el dret del sufragi, va i es presenta a un President de Mesa reacciona-- ri - i el 80 per 100 dels Presidents de Mesa són reacciona-- ris i li demana papers d'identitat. Cedula?, no en té. Re-- but de lloguer?, que també a vegades s'utilitza, no el té -- perquè el seu company és el que paga el pis. Papers mili-- tars? No cal dir-ho. Aleshores, ¿com aquella bona dona -- pot certificar que ella és aquella bona persona que vol vo-- tar i que és aquella persona que diu el padró electoral? No hi ha manera, i un President de Mesa reaccionari - i re-- peteixo que el 80 per 100 dels Presidents de Mesa són reac-- cionaris - complint la llei, complint la seva obligació, -- pot dir-li que no pot votar, perquè no sap si ella és real-- ment ella.

Es una situació de fet tan evident que em sorprén a mi d'u-- na manera extraordinària que haguem de parlar perquè els -- altres Diputats la copsin. De manera, doncs, que per part de les raons tèdriques que ens aconsellen a nosaltres no -- anar a una renovació de la vida municipal sense abans ha-- ver acordat les bases fermes d'aquesta autonomia municipal hi ha aquest altre ordre pràctic que és la identificació -- del vot. Aquesta identificació del vot solament pot fer-- se mitjançant un carnet d'identitat personal. Fora d'això no hi ha altra solució digne i legal . Potser alguns sen-- yors Diputats dirien que imposar avui a Catalunya, país de costums anàrquiques, un carnet d'identitat personal, és un

problema massa complexe, massa difícil, i que tindria com a conseqüència un allunyament astronòmic de les eleccions municipals. Es possible que això es digui o que s'hagi dit o pensat, però jo estic segur, senyors Diputats, que aquest és un problema que pot ésser fàcil i que pot ésser difícil únicament segons l'envergadura governant dels homes que componen el Govern de Catalunya. Està clar que si els problemes es veuen amb totes les seves dificultats i complexitats, la millor solució és seure i esperar els esdeveniments, però voldria veure en les nostres homes -- del Govern de Catalunya aquell esperit una mica aventurer dels que passant per sobre de les dificultats tèdriques -- van rectes a l'acció, van a realitzar, perquè únicament -- aquests homes que van a l'acció són realment els homes -- que triomfen i els homes que poden constituir un poble en un moment determinat de la seva història.

I poques paraules més, senyors Diputats. Jo encara tinc l'esperança de què la majoria de la Comissió es repensarà i retornarà de la seva primera expressió de voluntat. L'únic argument, l'única raó que la majoria de la Comissió pot donar, no té absolutament cap consistència i aquesta única raó no pot ésser altra que la de considerar aquest problema de la pura competència del Govern. No té cap fonament aquest argument. Competència del Govern serà fixar la data de les eleccions, però competència exclusiva del Parlament, que ningú pot negar-li ni recusar-li, és fixar les condicions prèvies, abans d'anar a una renovació integral de la vida municipal catalana, que són dos problemes completament distints. Nosaltres podem fixar les condicions, dir-li al Govern de Catalunya: Essent Catalunya un país independent en matèria municipal, és voluntat del Parlament que no es facin eleccions municipals que no es vagi a la reconstrucció integral de la vida municipal catalana, mentre no haguem donat nosaltres la Llei municipal, la Llei electoral i mentre no hagueu resolt vosaltres el problema del carnet d'identitat per ambdós sexes.

Fet això, el problema de competència del Govern, la cosa de competència del Govern és fixar la data; aleshores sí que el Parlament pot abstenir-se com pot no abstenir-se, com pot també fixar la seva data, que per això és l'únic Poder sobirà de Catalunya, però podrà no intervenir per ésser una cosa ja secundària i anecdòtica, suposant naturalment que el Govern de Catalunya no deixés de fer les eleccions en el seu moment oportú.

I res més, senyors Diputats. Nosaltres mantenim íntegra la nostra Proposició de Llei, convertida en vot particular i esperem que la majoria de la Comissió, pensant-ho mi---

llor, faci seu aquest vot particular i ho transformi, posant-ho a la votació de tots els Diputats, en llei de Catalunya.

PROJECTE DE LLEI ESPECIAL PER A LA SOLUCIÓ DELS CONFLICTES DERIVATS DELS CONTRACTES DE CONREU.

Vot particular de la minoria socialista a l'article 2on. - presentat per J. Comorera.

Parlament de Catalunya, Diari de Sessions.-Dimecres 31 de Maig del 1933. Pàg. 1629

Senyors Diputats: El nostre vot particular a l'article 2on és en realitat una continuació del vot particular que ahir fou rebutjat pels vots de la Majoria i de la Lliga Catalana. La tesi que nosaltres hem sostingut fins ara és prou coneguda perquè haguem de refer la mateixa argumentació, - però evidentment, que hi cap un altre ordre de consigna---cions que jo em permetré fer a la Cambra.

Diu la majoria de la Comissió que no pot acceptar el nostre vot particular perquè no vol considerar altra qüestió que la dels conflictes que hagin hagut i que per tant en aquest moment tots aquells pagesos que no hagin plantejat situacions de fet han de restar exceptuats no solament d'a vantatges pel passat, sinó de situacions avantatjoses per al moment, pel període transitori que va des de la promulgació d'aquesta Llei fins a la promulgació de la Llei que la Comissió en diu grossa.

Aquest criteri de la Comissió, al nostre entendre, és de rels reaccionàries; perquè, ¿què pot entendre's i què s'ha d'entendre per conflicte? ¿Es que el conflicte és necessàriament una qüestió de fet, o és necessàriament una qüestió de dret? ¿Es que un conflicte, per ésser conflicte, - ha de produir situacions materials per a ésser considerat com a tal, o ha d'ésser vist des del punt de vista del nou dret que a nosaltres ens preocupa? Es aquesta la diferència fonamental entre la concepció de la Majoria i la nostra. Nosaltres entenem i sostenim que hi ha conflicte quan l'origen de dret és viciós; que hi ha conflictes actuals i -- que hi ha conflictes latents, i que es legisla s'han de tenir potser més en compte les situacions de conflictes latents, que no pas aquelles dels altres conflictes ja realitzats o actuals. Perquè la funció primera de Govern no és pas acudir amb la força pública a resoldre conflictes - que es plantegin als camps o als carrers, sinó prendre -- aquelles mesures preventives que evitin esclats d'aquest - ordre, que posi el màxim de justícia en les relacions entre els homes, i dels homes amb les coses, a fi d'evitar - situacions de fet.

El criteri de la Majoria de la Comissió en referir-se exclusivament als conflictes que s'han plantejat en el camp, és contradictori amb aquell que ella mateixa ha sostingut

contestant argumentacions de la Minoria de Lliga Catalana. Quan la majoria de la Comissió contesta als senyors de Lliga Catalana, té un llenguatge que nosaltres subscriuim, però quan la majoria de la Comissió contesta les argumentacions nostres, aleshores en el fons té un llenguatge molt semblant, potser idèntic, en molts passatges, al que podrien tenir els senyors de Lliga Catalana si ells fossin els encarregats de contestar-nos.

S'ha dit per la majoria de la Comissió, i nosaltres ho acceptem, que l'origen de tots els contractes de Catalunya és viciós, és injust, que no han de tenir-se, doncs, en compte en crear una nova legalitat. Ho va dir el senyor Galés, i em permetré llegir a la Cambra dues afirmacions capitals que va fer, contestant, si no recordo malament, la primera intervenció del senyor Abadal. Va dir el senyor Galés: "¿Quina és la base universalment consentida com a vàlida per a l'existència d'un contracte? Que les parts siguim lliures de contractar. Mentre no hi hagi una llibertat de contractament, mal es pot parlar d'un contracte vàlid; i del que es tracta precisament aquí és de negar la validesa d'uns contractes que havien desconegut aquest principi d'ètica, d'equitat natural, de dret natural, que és la llibertat de les parts. ¿Es que es pot sostenir ni per un instant que els parciers hagin estat mai lliures per a posar les clàusules dels seus pactes? ¿Es que es pot entendre que fos lliure un home que no tenia ni tan sols la llibertat de pensar, que no tenia -vosaltres ho sabeu tots i no hi haurà qui pugui negar-ho- ni la llibertat de votar ni de tenir una idea polpítica, que no tenia cap llibertat perquè estava agafat per la dura Llei del bronze? No hi havia llibertat de contracte; dura Llei econòmica sense limitacions."

I afegia encara per a arrodonir el seu pensament, sostenint una tesi de valor indubtable, i deia, referint-se als senyors de Lliga Catalana: "¿Es que aquells contractes estan fets segons unes Lleis?" Deia molt bé: "Segons quines Lleis? Segons aquelles Lleis de la Monarquia, segons aquelles Lleis de la Dictadura. ¿I quina és la característica de validesa d'una Llei? ¿I quin és el fonament vàlid d'una Llei? Per a nosaltres demòcrates, per a nosaltres liberals i republicans, només hi ha un fonament de la Llei no n'hi pot haver d'altre. No n'hi han de Lleis divines ni de Lleis que siguin la voluntat del príncep, ni Lleis que siguin la voluntat de l'oligarquia; no hi ha més que un sol fonament de la Llei: és la Llei que surt de la voluntat popular, és la sobirania popular l'única font vàlida per a tota Llei. I ara us dic: ¿Tenien les Lleis de la Monarquia aquest fonament, l'únic acceptable per a un demòcrata, d'ésser filles de la lliure voluntat popular?".

I, naturalment, el senyor Galés contestava que no, i que, - per tant, que no tenint les Lleis vigents -quan hi havien i es feien aquells contractes- cap valor legal, perquè no eren filles de la voluntat popular, no cabia en aquell moment donar-los tampoc cap validesa. Havíem, doncs, de donar per sentat que l'anterior estat de jurisdicció avui no podia -- aplicar-se ni en el cas particular dels rabassaires, ni en el cas particular de tots els pagesos de Catalunya que treballen terra d'altri. Per tant, si els contractes existents a Catalunya no són acceptables perquè foren fets tots ells sense llibertat de contractació, perquè tots ells es feren sense que el poder polític fos una emanació autèntica de la voluntat popular, aleshores, ¿amb quina raó, com es pot justificar, i especialment per homes de la Majoria que han tingut aquest llenguatge just, com es pot justificar, repetixo, el que avui a uns pagesos se'ls digui que els contractes que ells tenen no tenen validesa, i imposar a tots els altres pagesos -que són una immensa majoria- aquells mateixos contractes l'origen bo dels quals acabem de negar d'una manera categòrica? La contradicció de la Majoria, és, doncs evidentíssima.

A més, ja sortint del camp de les definicions en el qual -- ens hem sentit identificats, ens diferencien les conclusions -com sempre- ¿Com pot justificar-se un estat d'excepció? Si no es vol res més que resoldre una situació de conflictes -passats, aleshores no valia la pena que la Majoria i el Govern de Catalunya vingués a fer perdre el temps al Parlament, perquè tractant-se d'una qüestió limitada d'aquesta manera, el Govern de Catalunya té prou atribucions de caràcter legal per a resoldre-la ell per la seva pròpia voluntat. Jo em permeto recordar que la República espanyola ha seguit aquest camí. Hem tingut Ministres d'Economia, Ministres d'Agricultura que, amb l'assentiment del Govern o l'aprovació del Govern de la República, han legislat per Decrets sobre situacions de fet. Tot el període de revisió - que hi ha hagut, no solament a Catalunya, sinó a totes les terres espanyoles, es va obrir per Decrets de Govern, i -- s'han regit per Decrets de Govern, i són Decrets de Govern de la República els que permeten encara en certes comarques la revisió dels contractes de conreu, i el Govern de la República solament ha pensat amb el Parlament i solament ha anat al Parlament quan ja han cregut arribada l'hora de presentar-li un Projecte definitiu d'arrendaments rurals. Exactament el mateix cas havia de reproduir-se a Catalunya. Per a resoldre una qüestió de fet que fou conseqüència de la interpretació i aplicació d'uns Decrets de la República, no d'unes Lleis de la República, sinó d'uns Decrets del Govern de la República, el Govern de la Generalitat havia de seguir la mateixa tàctica, havia d'ésser ell, prenent tota la responsabilitat el qui, per Decret, havia de resoldre aquesta

qüestió, i venir al Parlament quan ja tingués enllestit el Projecte definitiu, aquest Projecte que es troba en la Comissió, i que la Comissió qualifica de Projecte gros.

Però és que el criteri de la Majoria i, per tant, el criteri del Govern, tenen un defecte d'origen, capital, i és la inseguritat, és la manca d'esperit de continuïtat. No s'ha vist ni en el Projecte del Govern, ni en els diferents Projectes de la majoria de la Comissió, aquell esperit de continuïtat que feia falta i fa falta sempre, i especialment quan es governa, per a resoldre realment i a fons els problemes que afecten el camp. Perquè el Govern de Catalunya ha canviat d'opinió, però també ha canviat d'opinió en aquesta matèria concreta la majoria de la Comissió. El Govern en el seu primer Projecte, rectificat el criteri de la Comissió Jurídica Assessora, va considerar necessari útil, establir un règim de transició, que anés des de la promulgació d'aquesta Llei provisional, fins a la sanció, o aplicació de la Llei definitiva. Aquella actitud primera del Govern tenia una importància cabdal perquè es produïa en oposició a una actitud d'un cos jurídic. La majoria de la Comissió va compartir aquest criteri governamental, oposat al criteri de la majoria de la Comissió Jurídica Assessora; va mantenir en els seus dos primers dictamins el període transitori, des de la Llei provisional a la Llei definitiva. I és en l'últim dictamen de la majoria de la Comissió en el que primer es nota, sense explicacions suficients, un canvi radical de criteri; i és llavors que la Comissió ens diu que en aquests moments no té altre desig que el de resoldre conflictes passats. A què ha obeït aquest canvi de criteri? ¿Per què el Govern oposant-se al dictamen de la Comissió Jurídica Assessora va considerar indispensable establir un règim transitori, i per què la majoria de la Comissió per dues vegades va considerar necessari establir aquest règim provisional i per què ara a última hora es ve canviat aquest criteri, sense que en el saló de sessions ni en el si de la Comissió s'hagin exposat les raons suficients per aplicar-lo?

És evident que tant el Govern com la majoria de la Comissió, no han volgut anar més enllà, i que trobant-se davant de la realitat, els hi falta el coratge per afrontar-la, tal com les realitats demanen. Perquè, ¿què és el que anem a fer ara? El senyor Galés ens va dir, si no recordo malament, que aquest petit Projecte era l'avantsala d'altra Llei gran, i jo us afirmo que tal com està presentat i defensat per la majoria de la Comissió, no és l'avantsala de res, és en tot cas l'avantsala d'una nova agitació, en el camp de Catalunya, perquè les bases d'aquest Projecte són profundament immorals. Sí; són profundament immorals, perquè no pot admetre's absolutament de cap manera el que

aquí es proposa tal com ve redactat, perquè no pot mai separar-se els homes en dues castes i no pot mai cap legislador crear dintre de la mateixa classe una zona aristocratitzada, que és en el fons el que crearà el Projecte de la Comissió. No hi ha raons de cap naturalesa que puguin defensar lògicament un Projecte així, i la Comissió no les ha donat per a explicar el fet al nostre concepte vertaderament monstruós de què s'exceptuï d'una manera brutal, taxativa en el dictamen, la immensa majoria dels pagesos.

¿És que la situació econòmica i moral dels rabassaires o d'aquells que se'n diuen rabassaires i no ho són, és inferior a la d'altres pagesos de Catalunya? ¿És que no hi ha a Catalunya comarques senceres molt més castigades, molt més necessitades que totes les comarques rabassaires? Jo us asseguro que hi ha a Catalunya milers de pagesos que estan en situació d'absoluta misèria, i amb contractes antics; i aquests homes vosaltres voleu condemnar-los a seguir fatalment en una situació que vosaltres mateixos els hi heu dit abans, els hi heu dit amb anterioritat, que no tenia cap fonament jurídic, i per tant, no pot merèixer cap respecte dels homes que sentin la nova moral.

Aneu a les comarques tortosines i assabenteu-vos de les condicions en què treballen els homes dedicats al conreu de l'arròs. ¿Vida dura i difícil, la d'aquella pobre gent! Si aneu a aquestes comarques tortosines veureu quina és la situació de misèria i de vida difícil d'aquells pagesos que viuen sense esperit de solidaritat desperta i sense organitzacions que defensin els seus interessos de classe, a diferència d'aquells altres pagesos de les zones rabassaires que han tingut la fortuna de comptar amb una organització abans de l'adveniment de la República i que han tingut la fortuna també d'assolir en el seu degut temps un esperit de classe o de col·lectivitat. I aneu a les comarques gironines a l'Empordà, a la zona de l'Alt Empordà, on encara està vigent el règim feudal del subarrendament. Prou sabeu el que és el règim del subarrendament: uns quants propietaris de grans extensions de terres arrenden el cultiu d'aquestes terres a uns pagesos, i aquests pagesos arrendadors, subarrenden el cultiu a altres pagesos, explotant-los de la manera més infàmia. Aquest règim feudal dels subarrendaments, encara existeix a Catalunya, a l'Alt Empordà, i aquests pagesos de l'Alt Empordà, ¿no mereixen cap respecte ni consideració pels que aquí són representants rabassaires?

Nosaltres no podem acceptar la diferenciació entre uns i altres; i si es va establir un règim nou, encara que sigui transitori, ha d'ésser per a tots o per a ningú. I aquest és l'esperit del nostre vot particular.

Nosaltres sostenim, com la majoria de la Comissió, que no hi han bases legals per a sostenir els actuals contractes sostenim que la jurisdicció antiga avui dia no té valor - ni autoritat ètica; i sostenim que el que es va fer sota de Lleis de monarquia i de dictadura no ha d'ésser respectat en règim de democràcia per ningú que senti l'esperit d'aquesta democràcia.

Per això voldríem que la majoria de la Comissió ens digués d'una manera clara i concreta, quin és el seu pensament - sobre el fons d'aquest problema i ens digués clarament i concretament el perquè va variar d'opinió i va renunciar a aquell règim transitori que hi havia marcat en el Projecte governamental i en els dos primers dictamens de la majoria de la Comissió; i ens digués, sobretot, quina serà l'actitud del Govern i de la Majoria el dia que comenci a aplicar-se aquesta Llei i el dia en el qual en algunes zones de Catalunya es produïssin moviments de revolta contra la injustícia d'aquesta Llei.

Fixem-nos bé, fixin-se bé tots els senyors Diputats que - abans el gran argument per a excitar a la revolta la pagesia rabassaire va ésser la injustícia evident de les Lleis d'aleshores i va ésser la situació constant d'inferioritat legal, davant dels organismes coercitius legals; i - aquests arguments que abans servien per a exaltar els ànims dels rabassaires, d'una manera justa i fins necessària, seran arguments que ara serviran de la mateixa manera, però amb la diferència de què abans la Llei injusta era de la monarquia, abans l'Estat de dret injust era l'Estat de dret de la monarquia, i ara la Llei injusta que podrà servir per excitar a la revolta els altres pagesos serà una de les primeres Lleis del Parlament de Catalunya.

Consti que jo no tinc cap classe de confiança en l'èxit - de la meua intervenció; i jo, que sóc optimista i sectari aquesta vegada em declaro vençut per endavant. Ja s'han celebrat prou reunions de majoria en la Comissió i ja són prou les paraules sentides en aquest saló, perquè jo mateix arribi a la conclusió de què la Majoria i el Govern, responnent a no sé què, no es vol preocupar de la situació d'altres pagesos de Catalunya, que ja té la seva composició de lloc dintre de la possibilitat d'altres conflictes que esclataran, que la nova Llei vindrà quan vingui, però vindrà ja minimitzada, mediatitzada per aquest petit assaig de reforma agrària que ara estem fent a Catalunya.

I res més.

ALTRA VEGADA ELS "OBSTACULOS TRADICIONALS"

Justícia Social, nº 103, 17 de Juny del 1933.

La República ha passat per hores greus. Les ha vengudes, però a costa d'un prestigi: el del president Alcalá Zamora.

Alcalá Zamora, dominat per la seva consciència de catòlic sincer, no ha pogut vèncer els seus sentiments, ferits -- temps ha per l'obra revolucionària de les Constitucents. Ha provocat una crisi, l'ha perllongada artificialment i en el seu curs ha maniobrat per a arribar a una situació de fet de tant temps cobejada per les dretes clericals i el lerrouanisme aventurer.

La crisi ho era necessària. El govern Izala tenia la majoria parlamentària prou sòlida i prou àmplia perquè el President es considerés obligat a ignorar-la. La situació política no era caòtica, ni molt menys, i la derrota dels obstruccionistes, en vigoritzar el prestigi del Parlament vigoritzà també el govern.

La crisi no era necessària, però fou resolta en obrir-se l'actual període parlamentari. És ara que es veu clar -- tot el procés. Els obstruccionistes comptaven amb la simpatia del President. D'acord amb el President esgotaren tots els mitjans lícits i il·lícits parlamentaris per atarrar el Govern. D'acord amb el President, davant les vicissituds governamentals, acceptaren la treva fins a l'aprovació de la Llei del Tribunal de Garanties. ¿Qui no s'explica, avui, les visites de Martínez Barrio al President i la substància del crit d'Alcalá que contra elles llançà "El Socialista"?

Aprovada la Llei del Tribunal de Garanties, s'executà el pla convingut. Alcalá Zamora descobrí el joc, i fent una objecció infansil a la proposta de reconstrucció ministerial, provocà la crisi total.

En el càrrec de consultes l'abans de la manera fou ben pallès. Alcalá Zamora, demanant consell a Alba, l'amig de March, a Melquíades Alvarez, que no veurà la Constitució, a Murruado, patrun que no representa res ni ningú, tots els "savis" que representen la seva potulència, ¿qui és prou sava, si no justificar el "boom" d'Izala i els company's socialistes?

L'única de les posicions per a aconseguir nou Govern, no preven altra cosa. Els consultats de més vil·lana que veuen darrera d'ells una larga veu i una responsabilitat -- clara, recomanaren Izala. Però Alcalá Zamora, no fent-se

cas -grar què, doncs, les consultes?- cridà Besteiro, bo i sabens, o precisament per saber-ho, que aquest company no podia acceptar, essent el líder anticol.laboracionista del Partit. En declinar Besteiro, Alcalà Zamora cridà Prieto, amb la intenció de torpedinar-lo. Prieto acceptà, constituí Govern i, en presentar-lo, el President imposà la col.laboració radical. No podia fer-ho constitucionalment, però què el President no opina, ni pot mediatitzar la política nacional, íntimament vinculada a la voluntat parlamentària i, naturalment, Prieto renuncià, en el curs d'una memorable entrevista en la qual la dignitat presidencial no podia arribar a menys, ni la dignitat ciutadana del militant socialista a més.

En declinar Besteiro, aconsellà Azafía. I Alcalà Zamora -- cridà Prieto.

En renunciar Prieto, aconsellà Azafía. I Alcalà Zamora cridà Domingo.

En renunciar Domingo, aconsellà Azafía. I Alcalà Zamora -- cridà Lerroux.

Lerroux, derrotat abans de començar, marxà a Sant Rafael, i alshores feu quan Alcalà Zamora, pressionat per l'ambient parlamentari molt dens, per l'ambient del carrer massa carregar, per la pròpia impotència, es decidí a cridar Azafía.

Amb Azafía volgué reperir la maniobra que féu caure a Prieto. Però, aquesta vegada, ja no reexí. Azafía, enfortit pels esdeveniments, per la solidaritat dels partits majoritaris, per l'adhesió vibrant del poble, manifestada amb termes inequívocs, pogué contestar, quan el President insinuà la constitució del nou Govern: "Aquí el que debe imponer condiciones soy yo."

Azafía constituí Govern. Tra el vell, completat amb uns -- noms nous. La novetat única, autèntica, però minsa, va ésser la incorporació a la majoria del caduc grupet federal i primeres hores de la tarda, la llista del Govern estava ja feta i fins a les set del vespre el President no l'acceptà. I, en l'entremig, hi hagué una altra entrevista -- amb Azafía, més picant que la primera. I, segons contem, i cal creure-ho, Azafía degué fer a S. D. una síntesi històrica de política contemporània francesa amb dos personatges malaurats com a oï: las Makhon i Killorand.

Hous ací la breu crònica d'una crisi malhaurada, no precisament pel país, sinó pels intrigants que la valgueren.

Als conspiradors se'ns presentaran possiblement d'Alcalà i dels socialistes. I Azafía i els socialistes varen a ésser en

llurs llocs de comandament.

Els conspiradors es proposaven lliurar el Govern i la República a un "savi" recolzat per Lorrroux i els Alba i els -- Melquíades més ombres que mai són.

Els conspiradors es proposaven tancar les Corts, avantsala del cop d'Estat. I les Corts han reprès la seva sobirania i recomençat amb braó la seva tasca revolucionària.

Els conspiradors es proposaven atenuar la voluntat popular anant a unes eleccions precipitades dirigides per la reacció. I la voluntat popular ha esmicolat d'una granada el castell de focs artificials.

Els conspiradors es proposaven fabricar amb forceps unes - Corts ordinàries per a desfer la legislació republicana: Estatut de Catalunya. Reforma Agrària, Lleis socials, Lleis religioses. I ací està la voluntat ferma dels constructors resolta a completar la legislació i, sobretot, a fer-la -- complir.

Felicitem-nos els resultats. Però estem a l'aguait. Com -- no hi hem estat fins ara. Amb més coratge. I, essencialment, amb més sectarisme.

Els enemics de la República, de la Revolució, no perdonen nos, no accepten nos. Toda transacció ha estat i serà en perjudici nostre. D'ells no n'obtidrem cap. Doncs, a pagar amb la mateixa moneda. I amb la consciència tranquila perquè estem creant vida nova, vida humana, una civilització digna d'ésser viscuda. I això no ho aconseguirem sense intransigència, sense duresa, sense sacrificis cruents dels que es posin enfront.

Dona ha estat l'experiència. Però una repetició podria -- ésser-nos fatal.

Sabem ja -- nosaltres ja ho sabem -- que el President Alcalá Zamora podrà la serpentina davant una amonaga d'encumunió. -- Cal pensar que el President Alcalá Zamora podrà els es -- traps, si l'encumunió seguís a la implacable execució de la Llei de Congregacions religioses. I no hem d'estar des -- provinguts.

¿No desistíu França, en vint-i-quatre hores, Millerand?

PROJECTE DE LLEI REFERENT A LA CREACIÓ D'UNA CAIXA DE CRÈDIT AGRÍCOLA I COOPERATIU.

Parlament de Catalunya. Diari de Sessions.-Dijous 20 de Juliol del 1933. Pàg. 2030

Senyors Diputats: Quan ahir parlava el senyor Tallada, jo interiorment no sabia pas com entendre les seves paraules. Semblava un ressò d'allò que jo havia sostingut en el si de la Comissió d'Economia.

En la primera reunió que tinguérem, vaig ésser jo qui proposà dues qüestions que jo entenia fonamentals. En primer lloc, la d'anar a una Llei articulada: desistir, per tant, d'un Projecte de bases, i la segona qüestió la de suprimir el to d'alternativa o optatiu que té el dictamen de la Comissió, de manera que s'anés de manera directa i exclusiva a organitzar un Banc cooperatiu mixt. M'estranyà l'actitud d'ahir del senyor Tallada, perquè, que jo recordi, en el si de la Comissió, mentre jo feia aquestes manifestacions i aquestes propostes, no assentí, ni denegà, i és curiós que després vingui al saló de sessions a prendre com a cosa pròpia una cosa que no és pròpia i que no fou ni recolzada ni denegada. Està clar que no dic jo aquestes paraules per l'orgull de paternitat, que això és molt poca cosa, sinó perquè no m'agrada gaire que la posició fonamental d'aquesta Minoria hagi estat una mica malejada per la intervenció de Lliga Catalana.

Jo comprenc perfectament que si en aquests dos aspectes de la qüestió hi ha una coincidència que se'ns imposa, la finalitat no és pas la mateixa. Si nosaltres hem presentat aquestes dues qüestions, ha estat en el sentit i amb el criteri de millorar les coses i de fer-les més de pressa i amb millors garanties d'èxit. Jo estic segur que de la part de la nostra dreta la intenció veritable és posar pedres al camí del Projecte, a fi que aquest no es pugui realitzar. Ja ens hi hem trobat altres vegades, que l'actitud dels homes de la Lliga Catalana ha estat favorable a tot el desenvolupament cooperatiu de Catalunya, però immediatament després d'expressar aquesta opinió favorable, tot seguit ve la proposició d'ajornament. Passà quan començarem el Pressupost vigent, i passà ahir també, perquè després de fer-ne l'elogi i de declarar la seva convicció cooperativista, el discurs del senyor Tallada va acabar proposant un ajornament.

I anem al fons. L'orientació del Projecte és, evidentment bona; el que no és tan bona ja és l'execució. És bona perquè assenyala en els homes del Govern de Catalunya el propòsit de no destorbar l'evolució de l'economia, que fatal-

ment han de seguir tots els països. L'execució no és tan bona, perquè al començament d'aquesta obra, que facilita o possibilita l'evolució econòmica de Catalunya, ja es -- deixa la porta oberta per a tornar enrera.

En aquesta matèria nosaltres entenem que tota obra de Govern ha de tenir com a punt de partida aquest concepte, i és que el sistema capitalista ha fracassat. Sí; ha fracassat aquí i arreu del món; i ha fracassat d'una manera integral i per a no tornar a ésser més el que fou. Ha fracassat tècnicament en no poder ordenar treball i producció en no poder organitzar racionalment treball i producció -- ha fracassat econòmicament en no poder lligar producció i consum, en no poder sortir de la contradicció fonamental d'un règim que s'ofega dintre de la superproducció en un món que es mor de fam; i ha fracassat moralment perquè -- s'ha imposat a la humanitat occidental amb una moral d'hipocresia, de crim, d'engany, i, generalment, d'estafa.

Davant d'aquesta realitat històrica que és la més important en els nostres dies del fracàs evident del règim capitalista, els homes dels governs actuals que estan dintre del moviment general capitalista, reaccionen de diversa manera: Uns, reaccionen en sentit negatiu, volent deturar la marxa vers la desaparició d'aquest règim; altres reaccionen en sentit fatalista, amb el desig d'endagar -- les coses o anar vivint al dia, pensant que d'aquesta manera la catàstrofe s'anirà suavitzant; i uns tercers, més humans i que no es proposen altra cosa que la possibilitat de fer més humana aquesta evolució de l'economia capitalista vers el col·lectivisme.

Els primers són els que provoquen els moviments feixistes els segons, tipus Marcel·lí Domingo --parlo del nostre -- país-- són aquells que es passen la vida de genolls i adorant l'economia dirigida, que acaba per no dirigir res i per no ésser economia, i els tercers, i em plau col·locar entre ells el Govern de Catalunya, són aquells que tracten d'ajudar, d'estimular, de col·laborar en l'obra d'organització de la nova economia que espontàniament realitzen des de fa molts anys i generacions, els consumidors i productors. Aquest és, doncs, el camí autèntic, el camí constructiu que hem de seguir per a crear una Catalunya -- nova dintre del que és avui, i que no sigui contradictòria amb la marxa històrica que segueix el món, en el qual nosaltres estem compresos. I aquest camí és el més fàcil perquè tot això està vist i està previst. I no voldrà negar la importància extraordinària que han arribat a tenir en el món occidental les noves cooperatives.

Els burgesos de la gran revolució francesa, portaven en germen tot el futur món capitalista: la gran fàbrica, el

gran magatzem, la gran Banca, el xec, la societat anònima, tota aquesta poderosa organització que ha arribat a ésser el que ha estat i que ha prestat els seus serveis a la humanitat en les seves hores. El proletariat en néixer, als començaments del segle XIX, portava ja en si el germen de la solidaritat i de la cooperació. I és d'aquesta manera que així com el règim capitalista, des de la gran revolució francesa va poder arribar als seus graus i estadis sempre superiors en forma progressiva, és així també com aquesta forma, cooperativa o solidària, ha pogut també arribar a graus cada vegada més superiors d'una manera espontània, irresistible, i, malgrat moltes vegades de repressions sagnants o fiscals, que d'ambdues formes n'hi han hagut.

Veiem que fa pocs anys que aquesta forma de la nova economia té carta de naturalesa en el món occidental. Fou a mitjans del segle passat que uns quants treballadors, ben humils i modestos, que aleshores sí que hi havien treballadors humils i modestos sotmesos a unes Lleis de treball -- que avui nosaltres no en tenim ni idea aproximada, varen donar al món aquesta nova idea, segurament, sense saber -- ells la cosa genial que en aquell moment estaven creant, -- sense saber tampoc que abans d'ells morir, en el curs de pocs anys, veurien com aquella llavor plantada per ells en un recó d'Anglaterra s'escampava per totes les parts d'Europa i donava fruits meravellosos. Varen ésser els vint-i-vuit teixidors de Rochdale, els que varen organitzar la -- primera cooperativa de consum, de la qual ha nascut tot el moviment cooperatiu de producció, consum i crèdit que s'ha escampat per tota Europa.

La vitalitat d'aquell moviment, la força extraordinària d'aquell moviment, demostra allò que deia jo en començar, i és que és un fruit espontani de la classe en què va néixer i havia d'anar-se desenvolupant. Va néixer en el si de la classe treballadora en quant aquesta va tenir una personalitat i fesonomia, en créixer i formar-se el règim capitalista tal com el veiem avui nosaltres, i en el curs de -- pocs anys el propi moviment es va crear els seus problemes i els ha anat resolent i hem arribat al dia d'avui en què la cooperació ha tocat els problemes fonamentals, els quals una vegada resolts, ens portaran a una nova civilització -- econòmica.

La llavor plantada pels teixidors de Rochdale va fructificar immediatament en totes les parts del continent, fins -- al punt de què no hi hagué país, especialment en el Nord -- d'Europa i també a França i Itàlia en el qual l'assaig d'aquells humils treballadors de Rochdale no arrelés aviat i donés els seus fruits.

En el començament, dues tendències es varen marcar pels homes de major esperit i empena constructiva en el moviment obrer internacional: uns que propugnaven per la cooperativa de consum, i altres més impacients, més entusiastes, que propugnaven per la cooperativa de producció. Va triomfar la primera, perquè la cooperativa de producció no havia -- vist encara arribada la seva hora; i al seu través es va -- canalitzar tot el moviment d'emancipació proletària més o menys instintiu ver el camp de la producció i del consum. I veiem com ràpidament, en el curs de pocs anys, fet meravellós en la història humana, aquest moviment nascut d'una manera tan modesta i ignorada en un recó d'Anglaterra va -- prenent un volum extraordinari, va estenent-se. I apareixen les cooperatives en el si de cada nació i immediata--- ment es planteja en el si de cada poble el problema de la unificació d'aquestes organitzacions a fi d'evitar les intercompetències i poder treballar cada dia amb més facilitat contra la competència capitalista que s'anava accentuant a mesura que s'accentuava el valor econòmic de la -- cooperació.

No n'hi havia prou amb això, i el propi moviment en desenvolupar-se i en donar origen a aquestes grans organitzacions conegudes en el món cooperativista per magatzems de gros, aleshores es va plantejar l'altre problema, i és que la cooperació fins aquell moment era una cosa que volia -- transformar l'economia capitalista, però que vivia dintre d'aquesta economia i depenia d'ella, perquè es comprova i es veu constantment que aquelles que consumien els homes -- que estan afiliats al moment cooperativista eren coses produïdes dintre del règim capitalista. I és quan es planteja el problema de produir-se allò que havien de consumir -- els homes adscrits i va sortir la Cooperativa de producció no la independent, no la que volien els que iniciaren el -- moviment, sinó una Cooperativa de producció sostinguda per la pròpia Cooperativa de consum. Es va guanyar un nou estat, i la volada d'aquest nou assaig ha estat extraordinari. Però a l'ensems plantejà altres problemes de més difícil solució i es va veure que la cooperació de consum plantejava altres problemes més greus. I sorgiren els Bancs -- cooperatius, Bancs cooperatius que eren un assaig dels països més vius, més desperts, que varen iniciar aquest moviment extraordinari de renovació econòmica mundial i seguidament plantejaren el problema de la unificació i varen -- crear-se grans Bancs centrals cooperatius que havien de nodrir econòmicament tota la marxa cooperativa del respectiu país. Però d'aquest gran moviment en sorgí un altre problema i tots aquests són problemes que cal tenir en compte a Catalunya ara que comença una etapa important del cooperativisme, i aquell problema consistia en què no bastava que les Cooperatives aportessin els seus recursos a un Banc --

central cooperatiu per a realitzar l'ideal de creació de la unitat econòmica, ja que es trobaven que els recursos acumulats als Bancs centrals cooperatius havien d'anar a nodrir, per manca d'ocupació, els bancs capitalistes. I llavors es plantejà en el moviment cooperatiu el gran problema bàsic que ja està a punt d'ésser resolt, i és el de relligar el cooperativisme bancari en un organisme internacional que faci que les Cooperatives serveixin a tot el moviment cooperatiu avui estès per tota la terra, moviment cooperatiu que, portat per la seva gran volada inesgotable, es torba avui ja, com deia en començar les meves paraules, davant dels problemes fonamentals d'organitzar financerament el moviment amb independència de la Banca privada, d'utilitzar els recursos acumulats en la Banca internacional cooperativista exclusivament per a fins cooperatius, sense que ni una sola pesseta vagi a parar a la Banca privada, i la supressió de l'assalariat i també hi ha el problema de lluitar enfront del capitalisme en el terreny internacional i en les lluites de competència que planteja.

El problema de l'aspecte bancari internacional ja està gairebé resolt. Des de l'any 1922 a la data, anyalment, totes les organitzacions bancàries afiliades a l'Aliança Cooperativista Internacional han vist realitzat el seu projecte i han estat a punt de veure'l realitzar gairebé totalment. El problema de l'assalariat en el moviment cooperatiu, sense estar resolt encara, ha tingut una gran empenya i està en camí de resoldre's, arribant-se a fórmules mixtes i veient-se com els socis o els obrers que treballen a la Cooperativa de producció no són com ara uns assalariats de la Cooperativa de consum, sinó uns companys dels consumidors i uns socis del mateix organisme. I la competència internacional ha començat a combatre també amb ple èxit, havent assegurat al moviment cooperatiu internacional una vida més forta.

Hem parlat algunes vegades aquí d'aquestes qüestions, i val la pena de recordar-ho. Aquesta lluita o aquesta necessitat de lluita del moviment cooperatiu i de la producció contra l'organització actual de capitalisme ha tingut un èxit sorollós en alguns països i, entre ells, Suècia; en aquest moviment ha vençut el trust internacional de les bombetes elèctriques, i ha imposat la bombeta elèctrica cooperativa a Suècia, Dinamarca i a la mateixa Anglaterra, i darrerament la competència d'una fàbrica d'articles de goma, cooperativa, ha arruïnat el trust nacional de la fabricació d'articles de goma.

Vol dir això que comencem ja a entrar en una via nova i en un món que ja ha realitzat coses meravelloses, perquè

això, senyors Diputats, no són paraules, sinó fets.

En el moviment cooperatiu hi ha més de dos milions d'éssers humans, i les Cooperatives han arribat a tenir més de mil - milions de capital de reserva i el moviment bancari ha arribat a assolir un volum formidable. Pot dir-se, sense exagerar, que sense comptar els Bancs cooperatius de la U.R.S.S. a Europa el moviment concentrat en els Bancs cooperatius nacionals arriba a la suma de mil nou-cents milions de lliures esterlines.

A la U.R.S.S. solament l'any 1931, el moviment general o total dels Bancs cooperatius soviètics ha passat la xifra de 6.000 milions de lliures esterlines. A Anglaterra, solament l'any 1931, el moviment total de les banques cooperatives ha depassat la xifra per a nosaltres fabulosa dels 700.000 milions de lliures esterlines.

I veiem com a França, país més semblant al nostre per la seva evolució històrica i per la seva conformació ètnica en quan a les conseqüències psicològiques que aquesta pot tenir en els individus, és observada la mateixa potència extraordinària del moviment cooperatiu bancari, lligat d'una manera íntima i indestructible al gran moviment general de consum i de producció.

Fa pocs dies es publicaren els resultats del darrer deseni viscut per les banques cooperatives de França. La banca -- aquesta fou fundada l'any 1922 i al final de l'any 1932 -- s'han fet públics els resultats magnífics i encoratjadors -- obtinguts. Unes quantes xifres ho demostraran.

Moviment de comptes dels anys 1922 a 1932 . Han passat de 37.099.000, per un valor total de 1.400 milions de francs a 27.700 milions de francs. Els dipòsits a la vista han passat en igual període, de 28 milions a 111 milions de francs i els dipòsits a terme de 32.800.000 francs. En els comptes corrents s'ha passat de l'any 1922 al 1932 de 14.600.000 a 35.489.000 francs, i les obligacions cooperatives, de mig milió a 15.700.000 francs. Es pot estimar en total, que -- s'ha passat des de l'any 1922 al 1932, dels 89.900.000 frncs als 385.500.000 francs.

I la ganància neta, el benefici net -i això és el més important pel que després direm- han passat de 123.000 pessetes, a 1.153.000 pessetes. Aquesta és potser la nota més important del moviment cooperatiu bancari nacional o internacional, perquè ve a demostrar que no és un moviment que cerqui el lucre, que no busca altra cosa que realitzar un servei social. En deu anys el moviment cooperatista francès o les cooperatives obligacionistes del banc de les Cooperatives -

de França han pogut acumular un capital sense esforç per - beneficis no buscats, sinó trobats en el curs de les operacions bancàries de 15.000.000 de pessetes, i el moviment bancari cooperativista internacional, el benefici net d'aquest immens moviment, que realitza operacions per prop de 200.000.000 de lliures esterlines, el benefici net que realitza el mercat internacional cooperatiu no passa del 0,43 per 100. Dic això perquè recordo molt bé que en el sí de la Comissió, un membre de la mateixa, membre de Lliga Catalana, el senyor Tallada, ens deia que ell no creia pas amb l'èxit d'organitzacions que no tinguessin com a finalitat el lucre, i aquesta és la prova material de què les organitzacions que no tenen com a finalitat el lucre són les que més reïxen i són sobretot aquelles que més enllà poden arribar en el curs del temps.

Naturalment que nosaltres en aquest moment no podem pas sumarnos a la joia que puguin sentir els cooperadors d'Europa. Nosaltres som un país que arriba tard a moltes coses i que arriba un xic tard al moviment cooperatiu. No per això el nostre moviment cooperatiu és menyspreable. És d'importància. A Catalunya hi ha dues-centes cinquanta cooperatives de consum; en elles hi han trenta-cinc mil socis. Realitzen un moviment anual de 40 milions de pessetes. Hi ha a més a Catalunya cinquanta Cooperatives de producció que tenen en total uns noucents socis i que realitzen transaccions anuals per valor de 5 milions de pessetes. Vol dir que nosaltres estem en el començament del moviment que té un cos, que té un contingut i que permet servir de punt de suport per a realitzar experiències de gran volada i de gran abast. Tot aquest moviment avui desarticulat perquè no ha pogut com en altres països d'Europa arribar a la creació de les centrals unitàries que enforteixen les unitats que les constitueixen i que a la vegada les engrandeixen pel propi moviment; aquest moviment nostre desarticulat és el que nosaltres en el projecte que ara estem discutint tenim l'obligació d'articular. A Catalunya no hi ha hagut possibilitat d'organitzar el banc cooperatiu que serveixi a totes les cooperatives i que enforteixi a la vegada i ajudi a la seva creixença o expandiment arreu de Catalunya. I són aquestes dues necessitats d'ordre fonamental que el Govern de Catalunya i el Parlament de Catalunya han de voler resoldre en bé de la cooperació i en bé de Catalunya. Però ho han de resoldre anant-hi directament, perquè trobant-nos nosaltres en un moment endarrerit, havent arribat nosaltres tard al moviment cooperatiu, cal que des de dalt es faci l'esforç necessari perquè tota la col·lectivitat treballadora de Catalunya guanyi el temps perdut i aquest temps perdut no el guanyarà si no es fa aquest Banc cooperatiu d'una manera clara, concreta, i sense que ningú pugui tenir temences de què aquest podrà ésser un organisme que depengui únicament i exclusiva de la Generalitat de Catalunya.

Hi ha dos classes de països en el món cooperatiu: hi ha - aquells capdavanters que espontàniament i moltes vegades - en lluita contra els organismes estatals han sabut crear, enfortir i augmentar constament el propi moviment cooperatiu que d'una manera pròpia i en lluita contra les forces capitalistes han sabut produir aquest moviment cooperatiu amb els seus òrgans necessaris de realització i d'expansionament. Si nosaltres pertanyèssim a aquesta classe de països aquest debat avui no seria possible, perquè aquells països no han necessitat pas que un ministre i que un conseller o que un Parlament els digués "fem aquest banc i nosaltres - us donarem tantes pessetes per a començar a treballar", -- perquè en aquells països les pròpies cooperatives de consum, en quan la necessitat històrica se'ls ha imposat, han creat primer els seus magatzems de gros, després els seus bancs cooperatius i després els seus bancs centrals cooperatius, i ara estan en el moment de crear el gran banc internacional cooperatiu. Però nosaltres pertanyem a la segona categoria de països que, havent arribat tard al moviment cooperatiu, necessiten forçosament que hi hagi un estímul dels òrgans de Govern. Es el cas, per exemple, de Romania, que és molt semblant al nostre. A Romania, després de la guerra, va crear-se un banc cooperatiu semblant al que estem creant aquí; però va ésser creat d'una manera directa per l'estat, sense reservar-se la possibilitat de convertir-lo en l'òrgan propi de Govern, sinó amb una llei articulada directament creant un banc cooperatiu de règim mixte que és el Banc Cooperatiu Romanès. L'estat hi contribueix amb la meitat del capital que diu la Llei, que -- són mil milions de leis i l'altra meitat va a càrrec de -- les cooperatives. Això suposa que les cooperatives de Romania no van fracassar de cap manera, ni des del començament, i treballen activament arreu de Romania, havent realitzat el govern d'aquell país la meitat del capital a què es va comprometre, o sigui 250 milions de leis, i les cooperatives adscrites al propi banc amb cinc-cants milions de leis que elles les han de portar en el transcurs del -- temps.

Això vol dir que nosaltres hem d'anar de manera directa, - coratjosament a crear una cosa semblant; hem de fer un Banc cooperatiu, no reservar-se la possibilitat de què no sigui un Banc cooperatiu, no reservar-se aquesta possibilitat i no redactar articulats de manera tal que hi hagi aquella - possibilitat de què aquest Banc cooperatiu esdevingui no - el que nosaltres volem, robust, sinó com una simple filial de la Generalitat.

I el dictamen, del Govern està redactat d'aquesta manera i el de la Comissió també. El del Govern era pitjor; el de la Comissió alguna cosa ha millorat, però no ha resolt el

problema, perquè si nosaltres aprovem el dictamen tal com està avui, evidentment que, encara que el senyor Conseller d'Agricultura no ho vulgui, es veurà obligat a crear una filial de la Generalitat, haurà de renunciar des del començament a un Banc autènticament cooperativista de règim mixt. Per què? Diu el projecte o el dictamen de la Comissió que el Govern de la Generalitat, si és que s'ha de fer un sistema mixt, hi aportarà no menys del 15 per 100 ni més del 25 per 100 del capital de 10 milions que fixa la Llei; però aleshores si la Generalitat ja aporta el 15 per 100 o el 20 per 100 o el 18 per 100; començaria aquesta institució, si es volgués anar al règim mixt, amb un capital tan migrat, tan petit, que no hi hauria possibilitat de què pogués arribar allà on es proposessin els creadors d'aquest moviment. Fatalment aleshores, per insuficiència de recursos financers, aleshores les Cooperatives, les mutualitats, els pòsits; tots els organismes que poguessin intervenir com a accionistes o com a obligacionistes, fatalment es retirarien, no en voldrien saber res, perquè es trobarien en aquest cas curiós: de què tindrien davant d'ells un organisme creat per iniciativa dels òrgans governamentals de Catalunya i que en aquest organisme creat per iniciativa pròpia i exclusiva dels òrgans governamentals de Catalunya i en el curs del qual no varen ésser consultats ni pel Govern ni pel Parlament, es trobarien que elles, Cooperatives, mutualitats, pòsits, etc., hi haurien d'aportar un 75 per 100 o un 85 per 100 del capital bàsic de la Caixa i que la Generalitat hi portaria el 15 o el 25. Evidentment que no hi hauria prou compensació, que no hi hauria prou base o seguretat per part del moviment cooperatiu, que no és tan fort per a poder carregar-se sobre les seves espatlles una obligació tan feixuga com la que suposa la realització del dictamen tal com està redactat.

Cal que tant el Govern com la majoria de la Comissió tinguin més fe, creguin més en el valor i en la virtualitat pròpia del moviment. Hi ha, com he dit abans, a Catalunya des-centes cinquanta Cooperatives de consum; n'hi ha cinquanta de producció; realitzen les primeres, 40 milions anuals de transacció; realitzen les segones, més de 5 milions de pessetes anyals. Hi ha a Catalunya més de sis-cents cinquanta mil mutualistes la qual cosa vol dir que hi ha a Catalunya un gran moviment mutualista que té substància viva, que té possibilitats econòmiques extraordinàries; hi ha, a més, a Catalunya més de cinc-cents Sindicats agraris. Naturalment que en matèria de Sindicats agraris cal anar-hi amb molt de compte: positivament, pot ser el 60 per 100 d'aquesta cinc-cents són més nominals que efectius; possiblement un altre percentatge important dels que quedessin en compte són refugi de gent indesitjable que està més al servei i a la disposició de les noves

formes econòmiques que nosaltres voldríem crear a Catalunya. No és un secret per a ningú que els Sindicats més importants arreu de Catalunya estan avui al servei de la pitjor reacció, contra la República i contra l'autonomia. Per a guardar-me de mentir, vaig a esmentar el cas del -- Sindicat de Cervera. Però prescindint d'això, és evident que darrera dels Sindicats agrícoles que poden ésser transformats, que poden ésser modificats, que han d'ésser revolucionats perquè hi vagi la gent que hi ha d'ésser, i treure a fora la gent paràsita, és evident que hi han unes -- enormes possibilitats econòmiques i financeres. Vol dir - que el moviment de Sindicats agraris, sumat al moviment - potent, extraordinari, de la mutualitat catalana i sumat ja al moviment de Cooperatives de consum i producció, que no és menyspreable, dóna una base ferma al Govern de la - Generalitat i al Parlament per a tenir fe absoluta en la realització del Banc cooperatiu mixt, prescindint des del començament de la possibilitat de transformar aquesta Caixa en un filial del Govern de Catalunya.

Com a mixt ha d'ésser; però si és que admenten la possibilitat de la filial, serà mixt, perquè l'obra que comencen els nomes, sense fe no es realitza. Perquè hi ha un al- tra cosa que el senyor Conseller no pot oblidar i és que la pròpia institució es crea ella mateixa la vida. jo li esmentaré el cas del Banc central de les Cooperatives de Palestina. Palestina és un petit país de la part jueva - creat per la post-guerra, va ésser un caprici d'una inter- nacional jueva escampada per arreu del món i d'uns lords jueus d'Anglaterra, que varen sol.licitar de la Societat de Nacions que organitzés a Palestina la llar jueva, i la llar jueva va ésser creada. Des de llavors -i no fa pas gaires anys- uns quants centenars de milers de jueus que vivien fora de Palestina varen anar a Palestina a colonit- zar aquell país en lluita amb els alarbs que hi havia --- abans. S'ha creat una civilització nova, un país comple- tament nou i amb formes econòmiques ben diferents de les que hi havia llavors i encara hi ha avui dia arreu de l'E uropa continental. El moviment cooperatiu des del comen- çament va ésser poderós i va crear-se no fa encara vuit - anys el Banc central de les Cooperatives de Palestina, i és aquest Banc el que ha intensificat d'una manera extraor- dinària la cooperació de consum i producció. Es a dir, - que el mateix Banc, la mateixa institució, organitzada en un país en condicions més precàries que el nostre, format recentment en lluita oberta i sagnant moltes vegades amb el poble alarb del territori, aquest Banc no sols no va - caure, sinó que es va enfortir i va crear el moviment que a penes existia i va fer-se ell mateix, per evolució lògi- ca, la pròpia clientela. I tenim que quan aquest Banc va començar a funcionar hi havia un centenar de Cooperatives

escampades pel territori de Palestina, de potencialitat - econòmica petita i al cap de sis anys aquelles Cooperatives eren dues-centes, i aquest augment va ésser fill del Banc de Palestina que no solament va fer aquestes Cooperatives, enfortint-les i donant-los-hi un caire totalitari en el territori, sinó que a la vegada va fer altres coses com és ajudar a l'educació cooperativista de la gent, organitzar la comptabilitat de les Cooperatives, formular - estatuts, tipus i sobretot la de crear allò que va crear aquell Banc Cooperatiu de Palestina: la Biblioteca cooperativa.

Vol dir que si tenim fe en l'obra que emprenem, si confiem en la vitalitat d'un moviment que fins ara no ha tingut - pas cap classe d'ajuda oficial i que més aviat ha hagut - de lluitar contra els prejudicis racials i ignorància de la nostra gent i moltes vegades animadversió i odi dels - organismes de poder que tot just fa dos anys manaven arreu de Catalunya; vol dir que si tenim fe i tenim confiança - en els homes que l'han portat i li han donat vitalitat, - no fracassarem de cap de les maneres; no es pot fracassar En aanvi, si des del començament diem que no tenim fe en les cooperatives ni en les mutualitats, ni en els propis sindicats agraris, a ben segur que una vegada sancionada aquesta Llei, cap d'aquelles cooperatives, o mutualitats, o sindicats, vindrà a nosaltres, perquè ja des del començament els haurem dit que no teníem confiança en ells i - potser hauríem de crear una filial de la Generalitat que seria una catàstrofe, no per a la Generalitat, sinó perquè arreu del món ha estat igual.

Perquè jo no sóc pessimista: ni pessimista ni optimista. Procuero atènyer-me a la realitat. Perquè si en el món -- s'ha fet una experiència, ben malaurada precisament del - tipus de municipalització, de tipus capitalista, de coses lligades a la vida constant, administrativa i política -- del cossos polítics, és una experiència que després de la guerra va agreujar-se de tal manera, que hagueren de córrer-hi per a posar-hi remei, i llavors va començar el sistema mixt de regir cooperatives en uns llocs, i d'economia mixta en altres, fins i tot a Rússia, on la col·lectivitat s'assegurava la majoria del capital i deixava la -- resta d'aquell capital a les empreses privades a fi de donar al nou organisme el control segur de la col·lectivitat i a la vegada la direcció tècnica i econòmica normal encara avui en el món dels negocis i indústries del treball cooperativista. Vol dir que l'experiència de les coses directes que depenen directament del cos polític ja és cosa feta en el món, i enlloc del món ha donat resultat perquè no hi havia manera de separar, de deslligar, aquella cosa, un organisme tècnic i administratiu, de la pres-

sió política i de vegades de petita i baixa política que -
va anexa a un organisme d'aquesta mena. Vull dir que no -
solament que per a estimular el moviment cooperatiu mutua-
lista i sindical agrari de Catalunya hem d'anar directa---
ment a l'organització d'un Banc agrari cooperatiu de tipus
mixt, sinó que a la vegada, per a no posar davant els nos-
tres ulls una possibilitat que causaria més mals que no --
pas beneficis a l'economia de Catalunya i, sobretot, a l'e-
volució mental i econòmica dels catalans.

I res més, senyors.

ELECCIONS LEGISLATIVES DEL 19 DE NOVEMBRE DEL 1933.

Intervenció de Joan Comorera al míting de presentació de -
candidats de la U.S.C.

Justícia Social, nº 122, 4 de Novembre del 1933, pàg. 2.

El president del Comitè Executiu de la U.S.C. és acollit -
amb una gran ovació i enmig d'un gran silenci, comença --
que el C.E. li ha encarregat una feina difícil que ell pro --
curarà portar a terme d'una manera objectiva. Va a fer --
una relació de les gestions del C.E. de la U.S.C. en el pe --
ríode electoral i pre-electoral i comença amb les relacions
amb el Bloc Obrer i Camperol.

El B.O.C. no accepta la proposta de la U.S.C. d'unificació marxista

Recorda que la U.S.C. i els seus homes han estat víctima -
d'un atac sistemàtic pels òrgans periodístics del B.O.C. -
La caiguda de la social-democràcia alemanya, però, obrí --
els ulls a molts companys i s'iniciaren amb el B.O.C. i el --
grup dels "trenta" converses en tons cordials, en les quals
la U.S.C. proposà la unificació del moviment marxista a Ca --
talunya per ésser aquesta unificació l'única acció eficaç
contra el feixisme. La proposició fou rebutjada; malgrat
això, hem col.laborat en l'acció contra el feixisme, però
hem vist que a la noblesa de les nostres intencions s'ha -
respost amb una intenció no tan honesta una intenció sim --
plement electoral. Així que s'anuncià la data de les elec --
cions municipals, el C.E. de la U.S.C. va rebre una carta
molt cordial del B.O.C. proposant un pacte amb la U.S.C. i
una tal Federació Socialista del P.S.O.E. A aquesta carta
nosaltres contestàrem que calia aclarir primer què signifi --
cava aquesta darrera indicació.

Dren aleshores els dies de la crisi del Govern Lerrooux, --
dies d'inquietud i d'angoixa. Un dia d'aquells rebérem --
dels nostres companys de Madrid notícies més alarmants més
alarmants que mai i ens mobilitzàrem, posant-los en contac --
te amb els companys del "Trenta" i amb els del B.O.C. per
establir una entesa d'acció davant del perill que a'anun --
ciava. Aprofitàrem aquella ocasió per parlar extensament
amb Maurin sobre les cartes canviades, i li férem avinent
que no podíem entrar amb relació mentre no s'eliminés un -
grup que no podíem reconèixer. Intentàrem fer-li veure --
que ells no devien entrar en els nostres plets interiors i
que la seva posició no era lògica puix invitaven per a la
formació d'un front únic, un grup sense representació de -
cap mena i en canvi deixaven fora el Partit Comunista de -
Catalunya.

Aquella nit jo vaig repetir a Maurín la nostra tesi que -- l'aliança electoral no té importància si no es va a una -- unificació. Si aquesta aliança significués la unificació, aquella mateixa nit hauria quedat signat el pacte, com així es va dir a Maurín.

Aquest criteri no fou acceptat, i veient això, enduts per la nostra transigència, proposàrem un pacte post-electoral que ens assegurés un cert període de respecte mutu i d'acció comuna. Cap de les condicions fou acceptada i davant d'aquests fets, el C.E. de la U.S.C. aconsellà a la F.C. de Barcelona anar sola a les eleccions.

La dissolució de les Corts Constituents planteja la necessitat d'un front d'esquerres.

Aleshores es produí el cop d'estat de la dissolució de les Corts Constituents. Això canvià absolutament la situació i exigí noves actuacions. En conseqüència, el C.E. de la U.S.C. prengué la iniciativa d'anar a un ampli front d'esquerres contra la reacció. ¿Per què férem això? Perquè no saltres, que som sincers, sabíem que no era possible un -- front obrer autèntic...

(En aquest moment s'origina un petit aldarull promogut per la interrupció d'un reduït grup d'òients que no pertanyen a les nostres organitzacions. Es tanquen les portes de la Casa del Poble i s'obliga els pertorbadors a callar i a restar a la sala. Restablert l'ordre, el company Comorera -- continua.)

... No era possible un front autèntic obrer i essent així no podíem enganyar els treballadors amb una farsa més. Te níem l'experiència del període municipal i véiem que fora d'aquest front, restarria una gran massa obrera. Si hagué ssim vist que era possible un absolut front obrer, la U.S.C. s'hi hauria sumat, sense vacil·lacions, però no essent així, es veia clarament que la poesia revolucionària que sig nificava aquest front no tindria cap altre resultat que -- lliurar la República a la reacció, Per això la U.S.C. va propiciar l'ample front d'esquerres. L'únic partit que -- respongué a aquesta crida fou l'Esquerra Republicana de Ca talunya. A l'endemà mateix tingué lloc un canvi d'impressions amb el seu President. Aquesta coalició d'esquerres, al nostre criteri, anava des de l'Acció Catalana fins als comunistes, i així ho manifestàrem al senyor Macià.

El fracàs de les gestions prop del grup oprimat i A.C.

Immediatament, el company Serra i Moret i jo iniciàrem ges tions prop del grup Lluhí per tal de posar-lo en relació -

amb l'Esquerra. Les gestions es feren i el senyor Macià digué que ell no seria un obstacle. Però amb fonda sorpresa, a l'endemà veiérem com el grup "Opinió" accentuava els seus atacs contra l'Esquerra i arribàrem a la conclusió que sols es proposaven formar un front d'esquerreres contra l'Esquerra. Es portaren també gestions prop de l'Acció Catalana, però tot fou debades, perquè aquests imposaren una participació de dotze candidats. L'Esquerra hagué de dir-los que només podia acceptar els tres -- que tenia, cosa que ja té molta importància, puix que -- cap dels actuals diputats no ha estat elegit pels vots - del propi partit. El xantage polític d'Acció Catalana - no reexí, sortosament, perquè era amb una gran repugnància que els nostres militants, sobretot els de fora de - Barcelona, acceptaven la coalició amb el partit d'Hurtado. Quan el fracàs de la coalició era un fet, sortí el senyor Hurtado amb una nova proposta de coalició. A la reunió proposada hi acudí també el representant de la U. S.C., però davant les exigències del senyor Hurtado, la proposada coalició tornà a fracassar. Fou solament aleshores quan nosaltres acceptàrem el pacte amb l'Esquerra i tots els partits que més tard s'hi vulguessin afegir. I fou aleshores quan es produïren dos fets que, explotats per la premsa reaccionària, produïren un histerisme col·lectiu ben explicable. El C.E. es donà compte de la gravetat del moment, i adreçà al President de l'Esquerra la carta coneguda demanant la dissolució dels escamots, carta inspirada en diversos objectius: en primer lloc, el d'aquietar els nostres companys; en segon lloc, el de -- lluitar contra certes tendències lamentables de l'Esquerra, i, finalment, la d'ajudar sectors dintre de l'Esquerra que lluiten precisament contra aquestes tendències.

L'Esquerra no negà la contestació, contestació cordial - però que no ens satisfé. Insistírem. I a conseqüència - d'això hem aconseguit el màxim que es podia aconseguir, com els militants de la U.S.C. i de la U.G.T. podran veure, i que ara, per delicadesa, us preguem fer gràcia de detallar-ho. Ens trobàvem en un moment de gran responsabilitat: el C.E. no podia escoltar els encoratjaments - de la premsa reaccionària. S'estudiaren totes les possibilitats. No es podia anar amb Hurtado, l'advocat de casa Mateu, ni amb els pseudo esquerrans de "L'Opinió". Per altra banda, la U.S.C. no podia contribuir a enfortir un altre partit burgès que no pot més que nodrir-se amb elements que han de venir al nostre partit, ni podia permetre l'enfortiment d'"Acció Catalana", els homes autènticament esquerrans de la qual forçosament han d'anar a incorporar-se a un gran partit republicà liberal. No quedava més remei que anar amb el Front Unic o anar sols.

No podíem anar amb el Front Unic perquè no era tal font

únic, sinó res més que poesia revolucionària sense eficàcia. Era temptador anar sols, però les circumstàncies tècniques, econòmiques i psicològiques ens feren veure la seva impossibilitat. Era difícil mobilitzar totes les seccions de la U.S.C., però tot i en el cas d'ésser possible, era necessari preguntar si àdhuc obtenint el màxim èxit poden aconseguir la victòria. I com que no era possible aconseguir les majories, el resultat final era el de donar la victòria a la Lliga Catalana. ¿I aleshores -ens preguntàrem- ja que anàvem recolzats per la U.G.T., quina situació seria per a aquesta a l'endemà de la victòria? A la Lliga no li interessa la U.G.T.; a la Lliga li interessa tenir al front a la F.A.I. I si, per altra banda, a pesar de la nostra abstençió, l'Esquerra guanyava sola, era necessari creure que en aquest partit es produiria potser també una reacció contra la U.G.T. que cal evitar de totes passades. L'única manera de defensar a Catalunya, l'Estatut i la República, era presentar un front semblant al del 12 d'abril. Fou tenint en compte totes aquestes consideracions que el Comitè Executiu de la U.S.C. vetllant pel prestigi del partit, de Catalunya i per la vida de la U.G.T. va acordar refermar el pacte electoral amb l'Esquerra.

Comencen uns dies difícils. Els nostres enemics ens tractaran de tot. Tot ens serà dit, per separar-nos, per disgregar-nos, per a desmoralitzar-nos. Cal que tots els companys tinguin el valor de controlar els seus nervis. És possible que el C.E. de la U.S.C. s'hagi equivocat, puix no som infalibles, però cal advertir que aquesta opinió dels companys no pot significar una indisciplina. Cal tenir en compte que totes les responsabilitats poden ésser exigides dintre el nostre partit. Cal que ens formem una nova consciència, cal saber el que és una disciplina socialista. Cal fer això, car de no fer-ho, ultra la disciplina, hi hauria una injúria greu contra els membres del C.E., que en aquests dies han sofert més que tots els militants, davant la gran responsabilitat dels moments i davant la sorpresa dels esdeveniments. Hem sofert per l'organització, hem viscut per l'organització. Hem cregut veure quina era la necessitat del moment polític. Creiem que hem encertat i sabem que en aquesta lluita tots sabreu fer un sol cos per lluitar pel triomf de les esquerres i per la destrucció definitiva de la reacció.

CONFERÈNCIA DE JOAN COMORERA SOBRE L'ALIANÇA OBRERA I EL PARTIT SOCIALISTA.

Justícia Social, nº 145, 14 d'Abril del 1934.

A tres quarts d'onze, davant d'un públic nombrosíssim, el company Fronjosà obre l'acte celint, després de breus consideracions, la paraula al company Comorera.

Eren molts els que sentien -comença dient- la necessitat d'aquest acte. La manca de contacte entre la massa del Partit i l'Executiu pot donar lloc a voltes a la desorientació.

Recorda l'acte anterior celebrat en mig d'un nerviosisme fill de presentiments que malaauradament s'han realitzat. De la mateixa manera el C.E. de la U.S.C. sabé complir el seu deure, també en aquests moments ho ha sabut fer, malgrat les calumnies i les injúries de què s'ha vist voltat.

Recorda el company Comorera les lluites aferrissades que senyalaren la línia ascendent del Règim republicà que ben aviat es transformà en una devallada fulminant que en poc temps tornà Espanya a un règim de fosca reacció. Entretant a Catalunya, a l'hora que s'afirmava el règim republicà, s'anava produint un fenomen nou, l'aparició del socialisme català, sols explicable per l'actuació intel·ligent, ferma i honesta de la U.S.C. Tres anys enrera la U.S.C. era un petit grup d'homes de gran voluntat i de gran intel·ligència. D'aquell grup n'ha sortit un moviment, s'ha transformat en un exèrcit d'homes que pesen en la vida de tot Catalunya, que gaudeixen d'un prestigi general.

Aquest prestigi no és altra cosa que el fruit d'una tàctica, que en alguns moments, per impaciència o per manca d'informació, no ha estat del tot compresa. A això tenen deix aquest acte.

El company Comorera recorda la col·laboració de la U.S.C. al govern provisional de la Generalitat. Closa aquesta època, la U.S.C. cregué que es podia anar a finir la col·laboració i a definir des de l'oposició, la posició constant de la U.S.C. A mesura que passaven els mesos s'accentuava l'oposició i aquesta seria encara la nostra tàctica si a Espanya no haguessin passat coses decisives que obligaren a un canvi de tàctica.

La pròpia brusquedat del canvi sorprengué, naturalment, molts dels nostres companys però a desgrat d'això el C.E. sabé seguir la seva línia de conducta sense defallir, a

pesar de la lluita intensa que a l'entorn de la seva decisió es produí. Els fets han donat la raó al C.E. de la U.S.C.

La tàctica de la U.S.C. és bona perquè els fets ho han demostrat. Cal admetre que aquesta tàctica ha tingut dues desviacions que el C.E. acceptà: més que res per a donar satisfacció als sectors del nostre partit la participació en el front únic antifeixista a la de l'Aliança Obrera. Ja s'explicà prou les raons i les conseqüències d'aquella primera desviació, convé ara parlar de la segona.

A l'endemà del 19 de novembre tots els que combateren la nostra coalició esquerrana, s'esfereiren davant dels resultats de la seva política derrotista. Immediatament sorgí la nova idea de l'Aliança Obrera, precisament per part d'aquells que més responsables eren del fracàs electoral, per la seva propaganda antipolítica.

La U.S.C. i la U.G.T. assistiren a la primera reunió convocada i davant de la promiscuïtat i heterogeïnitat dels grups allí representats, decidiren tenir un canvi directe d'impressions per tal de demanar l'exclusió de l'Aliança de certs grups com la titulada Federació Socialista que res representen en la vida política catalana. En aquella reunió, la U.G.T. d'una manera clara i categòrica es solidaritzà amb la petició de la U.S.C., i en conseqüència fou depurada l'Aliança dels grups que no podien fer-hi altra cosa que nosa.

Es produí entretant el ballotge que donà encara una nova força a les dretes: la consigna que correu en aquell moment fou el d'evitar, fós com fós, la constitució de les noves Corts. Es celebrà una reunió important a Madrid, a la qual jo vaig assistir, en nom de la U.S.C. amb desitjos d'arribar a una entesa amb el Partit Socialista, cosa que no fou possible. Davant d'això, a la nostra arribada a Barcelona, aixecàrem el veto a la Federació Socialista perquè aconseguida l'entesa amb el Partit entenguerem que els representants naturals d'aquest era aquella.

A partir d'aquest moment començà l'ofensiva contra la U.S.C. Maurín presentà al ple de l'Aliança un projecte de pacte, segons el qual tota organització de classe adherida a ella havia de renunciar a tota col.laboració amb partits burgesos.

Davant d'aquesta proposició la U.S.C. invocà la necessitat que aquest pacte tingués un abast nacional i que fós signat per les centrals radicades a Madrid, puix que tot moviment revolucionari havia de partir forçosament del --

centre, al qual Catalunya no podia avançar-se. Ultra això indicàrem que la U.S.C. no podia admetre aquella Clàusula perquè representava altra cosa que un atac contra ella. L'Aliança estava previnguda i havia acceptat per boca del propi Pestaña la possibilitat d'una entesa de la U.S.C. - amb l'Esquerra. L'Aliança sabia prou quines eren les raons netament socialistes de la col.laboració de la U.S.C. L'aliança no havia acceptat naturalment el projecte de compromís que nosaltres presentàrem de cessar totes les organitzacions la seva actuació antipolítica. I de la mateixa manera com la U.S.C. respectà i comprengué aquesta posició tàctica dels sindicalistes llibertaris, era també lògic -- d'esperar el mateix respecte i la mateixa comprensió a la tàctica de la U.S.C.

En aquesta posició seva, la U.S.C. es vegé respaldada i ajudada lleialment per la representació de la U.S.T.

Però així que foren passades les eleccions municipals, aquesta harmonia cessa sobtadament. El mateix representant que abans es solidaritzava amb la U.S.C. en el refús d'aquella clàusula, ara es solidaritzà amb els altres grups - per imposar-la novament al nostre Partit. D'aquesta manera la U.S.C. es trobà en una situació tivant dintre de l'Aliança que culminà amb l'últimatum que rebé de retirar-se del govern o de l'Aliança.

Abans de poder donar una resposta, es produí la primera -- crisi del govern Lerroux. Semblà per un moment que Alcalà Zamora anava a donar el poder a Gil Robles. Davant d'aquesta perspectiva, l'Aliança Obrera es reuní sense la U.S.C. i acordà anar a visitar els consellers Comorera i Barrera i el President Companys. Maurín i Vila Cuenca foren els encarregats de complir aquesta missió i quan Comorera, accedint gustosament a la petició que aquells dos li feren d'introduir-los a Companys, s'encaminava amb ells a la Generalitat podó recollir una frase de Maurín que revela tot un estat d'esperit i tota la falsedat i la baixesa de la posició revolucionària del líder del Bloc, la frase famosa és aquesta: "Es evidente que aún l'Esquerra tiene el poder de movilizar las masas".

L'entrevista amb Companys, molt amable, molt afectuosa, - acabà amb aquesta declaració soprenent: "Que l'Aliança Obrera havia acordat posar-se a disposició de la Generalitat per salvar la República i per Catalunya. (!!!)

Aquesta posició de l'Aliança -continua dient Comorera- - em tranquil.litzà, puix, vaig creure que després de tot -- plegat l'últimatum havia deixat d'existir, però, quina fou la nostra sorpresa en veure l'endemà que "Adelante" publi-